SERENISS. PRINCIPI

CAROLO SECUNDO

MAG. BRIT. FRAN. ET HIB.

REGI

VOTUM CANDIDUM

VIVAT REX.

M. N.

Etiam Parnaſsia laurus
Parva ſub ingenti REGUM ſe ſubjicit umbra.
E Georg. 2.

Londini, Typis *Roberti Viti*. An. 1674.

CAROLO SECVNDO REGI.

VOtum offero tibi, Sereniſſime Princeps, ab animi integritate candidum illud quidem, ſed à ſenſu tenuitatis meæ multo rubore ſuffuſum. In conſpectum tibi non auſus me dare fluctuabam diu, & cogitationum variarum æſtu in utramque partem agitatus modò erigebar in ſpem, in metum modò revolvebar. Apolline inconſulto ne quid fieret, omitteremque illud ſolenne noſtrum, confugiebam tandem ad oraculi fidem. Facere illi porrò neceſſe habebam. ſed a victima lautiore, ſeu Clitumni paſcuis vendicabat excuſatio fortunę modicę. Accidere demum ad aures viſa reſponſi vox ejuſmodi:

Recipit omnes, & nullum non admittit.

Diſceſſi enimverò lętus a tripode. ſed quoniam involvere ſe Deus obſcuris ſolet, ſuſpecta continuò de cortinę involucro aliquo ſententia fuit. Itaque ſinus ille capax, qui recipit omnes,

& nullum non admittit, vereor ut ſit admiſſurus me, qui nullus ſum. Sim nullus ſanè. tamen ſi ſuper hoc inane & vacuum meum benevolentiæ feratur ſpiritus ille tuæ, ex nihilo fiam aliquid. at quale iſtuc futurum ſit, arbitrii tui eſt. ad volatilia cæli non contendo. creationis tuæ beneficio modò numerer inter reptilia terræ, ſatis erit. in recognitione peculii tui, ſeu volem ego, ſeu reptem, numerabis, opinor, in tuis quod tuum eſt.

Vitæ, quod offero, votum eſt. In hortum vitalem irrumpere auſus decerptum e ligno vitæ germen in chartas meas tranſtuli. audaciâ id pluſculum fortè quàm Prometheâ. verùm impuniùs: quia tui cauſa. Irrigavi, quantùm licuit, petito latice e fonte Muſarum. at niſi calore foveatur radiorum tuorum, quàm timeo, ne ſoli jejunitate protinus intereat! Depono igitur ad pedes tuos hos qualeſcunque conatus meos: quos ſi vultu, quo cætera ſoles, dignabere, vitalitatis aliqua parte aſpergendos etiam ipſos ſpero.

LECTORI.

LECTORI.

AMice Lector, me quoque Minervæ placuit aggregari ad noctuas suas. Equidem mei probè gnarus fugi huc usque diem. ac proinde mirum non est, si emersus jam nunc e tenebris perstringi mihi oculos ad lucem sentiam. Venerunt pridem in manus Poëtarum quorundam & præsertim utriusque Academiæ super adventu Principis gratulationes insignes. & me pariter, cùm unus, aut alter annus intercessisset, ut retentarem aliquid in carmine, afflavit spirans ex Helicone nescio quis furor. quis enim nisi furiosus, hoc ætatis, post intermissas tanto intervallo exercitationes hujusmodi, quippe qui ab annis jam viginti ne Poëtam quidem unum attigisset, ad pangendum denuo accingeret se? Impellebat me nimirùm in Principem vehemens studium: &, cùm vires animadvertens non esse pares desistere cogitarem, excitabar de integro stimulis acrioribus, & imperiosum Numen, si tamen istuc erat, quantò magis excutere nitebar, tantò cor idem fatigabat magis, fingebatque premendo. At non eò furoris deveneram, ut vulgandas, sive in tabularii memoriam referendas censerem insulsitates meas. Anno propè integro quàm apud me delituerant, sumpsit hæc in manus e familiaribus meis unus, & non leviter institit, ut sibi saltem arbitrioque suo permitterem: hoc est, ut mihi satis non esset insanisse semel. Non is erat, unde ciconiam, ut ajunt, a tergo pinsentem, sannamve posticam timerem. Suspecta potiùs erat de indulgentia humanitas amici, quæ in insipientia mea plus æquo conniveret. itaque adversus hujusmodi invitamenta non minùs instruebam me: contentus animi conscientia in Principem mei suo se voto involventis, nec inde Excusoris operâ proferendi foras. placet sibi utcunque amor, quem publica lux præstingueret, in suis latebris. Si antiquo me ludo includere propositum esset, fuisset hoc sanè post tantam intercapedinem tentamentum mei aliquod duntaxat, & apud me premendum, quo privatim præluderem operi grandiori,

& quod regium quiddam pleniùs ſonaret. Verùm ut emota ſemel mens proclivis ſit ad lapſionem, ceſſi tandem homini benevolo, & manus dedi. Ut Princeps non is eſt, quem attollat altiùs ſermo ſublimis, ita neque quem humilis deprimat.

Abſum longiuſculè a bis puero. quod ſi tamen quis hæc in ordine crepundiorum locet, haud ſuccenſuerim. at ea ſunt, quibus, ad ſextantes quidem temporum ſubſecivos, luſione aliquantùm laborioſa luſum eſt. Interim ſi cui tantum otii erit, ut hæc mea legat, ne, quæſo, ſit ejuſmodi, qui ſciolorum inſtar de ſingulis conatus meos in quæſtionem poſtulet. Quo in diſcrimine ſim luculentè video. ſic enim ferè vel reſpuit vel admittit, ut quiſque, dicto vulgi non nimis concinno, naſum habet. Cui unguentarius eſt, ſpirante ſurdum materia ipſa, in verſu meo requiret onychem. Cui Cilix ſeu Pæſtanus, deſiderabit hortum. Atticus ille & gracilis nonne Bœotiæ meæ obeſitatem aliquam faſtidiet? Eminentiori illi & clivoſo nonne humilia & depreſſa jacebunt omnia? Et ſimulus contrà ſuus nonnemini, credo, in delitiis eſt. huic, ſi quid emineat, tumere videbitur in Appenninum. Ab aduncitate demum illa, quam notare videor (proh Jovem Averruncum!) cui impune fuit? Aliqua non me latet eſſe, quæ, ſi minùs inſtituti egreſſa lineam, certè producta ſeu excurrentia fortè videbuntur. quorum tamen, & cæterorum, quæ ſuſpicionem vitioſi habeant, repetituris a me rationem ſi coràm intereſſem, non dubito, quin aliquam de pleriſque & non incommodam redditurus eſſem. habebo gratiam, ſi præcipites ad animadverſiones non fuerint. quicquid delirat auditor, poëta plectitur? non continuò aberro, ſi non percipior a quibuſdam, quò collineem. Fateor me in argutiis conſectandis parcum: quæ profectò vinorum inſtar quorundam guſtatæ magis, ut inquit, quàm potatæ delectant. ab hīs me conſultò abſtinui: fortè quia non aliter valui, barbarie in faſtum verſa. Malè mecum actum, ſi in Momum incidero, ſi ſolearum in Venere crepitus diſplicuere Momo, quid avena mea ſtridente fiet? equidem in delictis non admodùm pugnax ſum. id tantùm moneo: ſi ſutor eſt, conficiat ipſe ſoleam, quæ non crepet; ſi fiſtulator

Cæteri ſingula notant, hic animadvertit in omnia.

lator, compingat arundinem, quæ non ſtrepat. denique, id quoa eodèm venit, ſi quis rigido me ungue vellices, objicio tritum illud,

Præſtiteris ſodes; laus ea major erit.

Quod tam ſerò prodeam atque alieno tempore, voluntatis mehercule, non operis tarditas in cauſa fuit.

Vale: &, ſi quid in me dignum amore ſit, ama.

Errata ſic corrige.

P 5 l 10 *ruiſſe?* ſic! p 14 l 21 *colligit?* ſic! p 29 l 25 *tridentem* ſic. p 34 l 18 *rerum tenues*: ſic. p 41 l 9 *omne meæ* ſic, p 55 l 25 *cælo* ſic. p 134 l 15 *ſuaſerit* ſic, p 159 l 22 *in virtute tua.* ſic, p 166 l 13 *Felicem* ſic, p 168 l 19 *Princeps* ſic, *Interpunctiones.*

P 2 l 15 *ac ſidera* ſic *&* p 12 l 2 *declivi pronus* ſic *prono declivis* p 22 l 17 *triſculum* ſic *triſculcum* p 29 l 6 *Lougæviti* ſic *tati* p 34 l 1 *Fæmineuſque* ſic *Fæ* p 40 l 7 *Plegreque* ſic *Phle* p 54 l 4 *Phœbum* ſic *Phœ* p 70 l 1 *Paſtolus* ſic *Pac* p 85 l 12 *Bſcobellani* ſic *Bſc* p 88 l 1 *portendit* ſic *protendit* p 99 l 26 φυλλων ſic φύλ p 103 l 12 *augulos* ſic *ang.* p 121 l 24 *tenuiſſe* ſic *tonuiſſe* p 146 l 2 *ſpariſſe* ſic *ſparſiſſe* p 153 l 15 *Æmathium* ſic *Em* p 168 l 7 *Gramatices* ſic *Gramm* p 168 l 22 *Bathonienſes pergeret.* ſic *Bathonienſes Regina pergeret.* p 169 l 19 *tenebris* ſic *in teneb.* p 175 l 2 *Manſoleum* ſic *Mauſ.* p 177 l 19 *parca* ſic *Parca.* p 182 l 3 *licebir* ſic *licebit* p 182 l 8 *Aſt erit*, ſic *Olim erit*, p 183 l 6 *cùm dente* ſic *cum* *Aliqua, ſed pleraque leviora.*

P. 10 l 6 *O patriæ ſpes una, licèt non unica noſtræ!*
ſic *Exilio mulctatus abis graviore. tuorum*
Vnica ſpes non illa quidem, tamen occidis una.

P. 21 l 9 *Et Nympham violat Medicam Danaëius imber?* ſic *Et Nympham aſperſit Medicam quoque luteus imber?* p 67 l 14 *blandituros oculis afflabat amores* ſic *miſcebat amores* p 67 l 18 *Libera cyclas, & in faſtum porrecta.* ſic *Liberior cyclas, & modicè porrecta.* p 107 l 5 *At te* ſic *Aſt hunc* Satius enim hîc diſſimulare præſentiam Nati. p 161 l 5 *Ingreſſi ſpumantia regna, curriculum nacti ſpatioſius* ſic *ingreſſi confinia regna, mox ſtadium nacti ſpatioſius.* *Aliqua non clarè deleta ſuppoſita pro veris.*

Votum Candidum.

VIVAT REX.

PARS I.

Cùm vita cauſas in natura nullas certas habeat, eſt a Deo expectanda, &c.

EXtremum hunc, Parnaſſe, *mihi concede laborem.* Ingreſſus operis: cui ſe agnoſcit Poëta non admodùm idoneum.
Regi pauca canenda meo. ceciniſſe ſupremùm
Sic juvat, extremoque operi impoſuiſſe coronam.
Forſan erit, cui deſipiam: vacuuſque recedet
In ventos labor. an ductum probet ille cicuta
Tam tenui Princeps tantus (crudaque Minerva
Natum opus, & nullo quod ſplendet Apolline) carmen?
Sunt, quibus ad ſacros, Regum celeberrime, vultus
Contendat meritis quæſita ſuperbia, dotes
Aoniæ, Numen præſens, vatemque ſonans os.

Sunt

Circa quæ lector hærere, ſeu hallucinari fortè poterat, ex iis aliqua pauca ſubjeci ad Margines. Adjici plura mihi ſanè non probabatur. Mallem quandoque non percipi a mei ſimilibus, quàm apud peritos commentariis ridiculis ſcholam agere. Minutiis interim paucis ineptire offenſionem magnam non habebit.

Sunt. & adeſt : (a) (quem te memorem ?) ditiſſimus ingeni,
Et mentis felix. Illo per (b) regia rura,
Per juga ſacra ferente pedem, Thamiſinaque Tempe,
An collem quis Pierium neget, indigenaſque
(c) *Cooperium* ſimul in *clivum* migraſſe ſorores ?
Sunt. & adeſt. (d) canit Inſubrem Parnaſſius heros :
Et canet. At lauru frondem decerpſerit illa
Quis mihi, Parnaſſoque meo ? Verona canenti
Bellatrix, Thamiſique Deæ plauſere Atheſinæ.
Wallerus ? Pæana recèns audiſſe videbar :
Et Wallerus erat. Muſis ſolet eſſe vel ipſis
Lis anceps idem, gratuſque fororibus error.
Ingenio vis altivolans, & Pegaſis ala.
Illa fretus adit nubes, (ſervare ſequendo
Quæ mihi det fugientem acies ?) ac ſidera tranat
Livorem ſuper, inſectanſque altiſſima Telum.
Et te quis tacitum vates, Coulæe, relinquat ?
Jucundum, ut ſolo notum mihi carmine, nomen.
Pindarica fidens, & verſicolore Camœna.
Coulæus : quo non alius facundior amnes
Cyrrhæos cantu ciet, Aonioque Latinas

Doctior

(a) *Denham.* (b) *Saltum Winſorianum : Templum D. Pauli, & Arcem Winſorianam in editis locis ſita, cum pratis eidem arci & Thamiſi contiguis.* (c) *Poëma ſic dictum.* (d) *D'Avenant.*

Doctior in patriam deduxit vertice Nymphas.
Felix, ſi ſibi paruerat, ſpumamque juventa
Virgineæ non miſcuerat Cytherëida lymphæ.
Serta virent aliis non inferiora, nec afflat
Numinis aura minor. liceat tacuiſſe. tacenti
Gratia par debetur. olor decantet olores.
Pergite Caſtalii Patris lectiſſima turba,
Caſtalidum decus, & pulchro indulgete furori.
Sint proprius vobis amor & Parnaſſides umbræ,
Pyrene, & Pindi nemus, & Permeſſides undæ:
Otia plena Deo, & populo ſecreta prophano.
His datur, his limen, Princeps, inſiſtere detur,
Laurigeramque inferre tuis penetralibus artem.
Mi ſatis eſto, ſequar longè, longèque ſalutem.
Non audet tantæ coràm ſe credere luci
Muſa rudis, cui rura ſuum allivere pudorem.
Quiſque pudens timet. Ipſa ſimul jam decolor annis
Obſolet emeritis, toto cui vertice canam
Ætaſque, & labor, & curæ ſparſere ſenectam.
Quin & bis denum exegit modò Cynthius orbem,
Et ſenium, & curas æqua dimenſus habena,
Ex quo, Pierius cùm deferveſceret ardor,
Languidior ſitis arcanos accedere fontes
Deſiit. Ex illo, cauſæ melioris hebebat,
Marte retuſo, ut primùm acies, me rura tenebant
Damœtas inter, plenos & ruris Jolas

Servantem ſylvas, & teſqua inhonora colentem.
Res dura, & duris ægreſcens rebus, egeſtas.
Hic propriis, nec non patriæ communibus idem
Nequicquam aggemui, poſita teſtudine, curis.
Appenſa ſalici teſtudine, miſſa Thalia,
Et choreæ, quibus accinuit feſtivior ætas,
Theſpiadum reliquæ; de pennatoque caballo
Illa ſuper ſola eſt vox, (a) *quæ laudatur, & alget.*

Propoſitio. Id modò propoſitum eſt unum, ut, licèt agminis unus
Extremi, ſanguiſque, ut dicitur, e grege mutus,
Municipes ſocios inter, cœtuſque ſonori
Per cuneos clamem, VIVAT REX. Conſona voto
Candida vox, non fuſca, meo. proh, quis mihi vocem,
Mæonii vocem lateris det habere, meique
Ad numeros voti? mea perſonet illa per auras
Vox & Hyperboream Rhodopen, & Atlantidas arces,
Heſperiique & Mygdonii loca diſſita mundi.
Aſſenſu vocem ingeminent, iterumque iterumque
Ingeminent Superi, VIVAT REX: ille paterno,
Et patrio, & proprio ſurgens e funere Phœnix,
Gentium amor, patriæ tutela, propaginis aureæ
Læta bono nos e cælo ſpectantis imago.

Æquum eſt, ut damna præteritorum annorum compenſet dehinc vita longior. Hactenus aut rigidi Chalybes, feritaſve luporum
Ductilis

(a) *De probitate dictum a Juvenale. Sed a caballo vox illa non deducitur.*

Ductilis in fati ſtamen, ſiliceſve Geloni
Materiam fuſo, ducendaque penſa dederunt.
Prima nuces cum prætexta quæ porrigit ætas
Et Divas habuit faciles, & lanea fila;
Donorum illa rudis tamen imprudenſque ſuorum.
Pòſt, ubi creverunt anni, pueritia quamvis
Cum bulla vix dum Laribus tranſmiſſa pependit,
Heu facies rerum extemplò quàm ferrea viſa eſt
Incurriſſe oculos, flexumque ætatis egenæ
In primum vis curarum tranſverſa ruiſſe?
An vos arguerim Superi? num ſidera læſa
Cenſuerim? Sedet hæc Superis æterna voluntas,
Ut, quem ad magna parant, explorent magna: probetur
Multis & tyrociniis exercita virtus,
Quæ ſummis nata eſt: rerum illa in pulvere multo
Sordens, & multo ducens a ſole colorem.
Te quoque, ut eſſe, quod es, poſſes, quem grandia finxit
Ad merita exortis palmæ ſupremus Aliptes,
Teſtem par erat eſſe tui, Vir magne. probandæ
Dura rudimenta, & certamina cruda palæſtræ
Debebantur: erat tentandum his ignibus aurum,
Ex quo nimirùm mox eſſent ſecula genti
Aurea procudenda tuæ. Nunc orbita demum
Verſa. quid expectem? fortunæ damna prioris,
Præteriti frontem fati, rugaſque juventæ
Solibus ut penſet lætis, nitidamque repexis

Liberiore comam radio productior annus.
Et quoniam esse Deas fama est Heliconia, Parcas
Nomine, lanificas, aptis fusoque coloque
Quæ statuunt nobis in vellere ferrea jura,
Desipere attonitum vatem, vatesque secutum
Quis vetet, ancipitemque sui prensare quod usquam est?
Ergo Deas supplex affabere, Musa, superbas?
Dices, ut pensum devolvant turbine lento?
Hærere ex illo dices nos nostraque filo?
Dices, multa colo suffigant vellera? fuso
Multa sit in gravido colus? &, cùm cœperit hujus
Damnis ille tumere, novo dispendia sumptu
Suppleat e calatho manus impigra? staminaque addant
Staminibus, si quæ fuerint ea lucra, sorores
Vel mea, Rex auguste, tuis? At multa peredit
Lanam, credo, meam tabes, traxitque rigorem
E ferro multum. (a) Dices, ut molle Juventæ
Depectant ævum potiùs, byssique recentes
Exuvias, tenera carpunt quas arbore Seres?
Aurea si desint subtemina, sidera si quid
Riserunt, si quid Phryxæo tergore pectit
Phœbus, ubi Veris currus in pascua ducit,
Immittant filo, dices? Procul illa maligno
E tribus illa soror cum forfice: torpeat illa
Jam Majestatis pridem rea dextera læsæ.

(a) *O Musa scilicet.*

Verùm

Verùm ageſis, aciemque aliò mentemque retorque. Mors certa.
Qui fato non ceſſuros promiſerit annos,
Nemo ſit. æterna pendentem ex arbore vitam
Non opis eſt noſtræ contingere. *flammeus* arcet
Excubitor, telique minax *verſatilis* ira.
Debemur morti, qui naſcimur; ex uteroque
Addicti dominæ nomen tranſcribimus urnæ.
Quæ mortem efficiunt certam, ſunt multa. Vel ipſo Unde?
Cauſa tibi prima eſt a corpore. nonne vides, ut
Principia ingenuit maſſæ diverſa Prometheus
Corporeæ, quæ continuis, certamine cæco,
Inteſtinum odiis ſtudia in contraria Martem
Exacuunt? ſocia illa quidem, hoſpitibuſque Penates
Confuſi; tamen æternas diſcordibus armis
Exercent inimicitias, & vulnere ſemper
Civili perimunt, pereuntque. Hinc aſpice, partis
Fulturam alterius, primævam in corpore partem;
Materiam appellant, qui cudunt nomina, primam.
Illa novam, jam jamque novam diſcrimine nullo
Conſortem procat, & tædas oblita priores
Innumeras ambit non æqua in fœdera formas,
Mox alios & mox alios meditans Hymenæos.
Hoſpitis appulſu alterius, dum tædet amorum
Inſtabiles animos veterum, prior interit hoſpes.
Interitus una hæc omnis perhibetur origo.
Præcipuam te ſacra tamen docet exedra cauſam.

Peccatum

* *De more libræ ære, nummove percussæ in pactionibus notum.*

Peccatum Mors ex pacto manet. * icimus. omnis
Condixit pacto natura : spopondimus omnes.
Inde simul vetitæ admota est manus impia malo,
Funeribus tuba continuò cinerique futuro
Præcinuit. cineres & inevitabile bustum
Indixit, vocem qui sancit fulmine, Prætor,
In tabulasque dedit. Scriptas in pulvere cerno
Æternas leges. Canit importuna volucris
Inferias, hortique ululant ad limina Diræ.
Vixit avus, seri vivunt hac lege nepotes.
Et quamvis meritorum alis subvecta tuorum
Fama tuum portat super aurea sidera nomen,
Quamvis densa fores obsidunt arma, tuumque
Terra equitem tremit, & Neptunia marmora Typhin,
Quamvis Atlantea sinus illabitur auro
Unda tuos, & Gange, tuo modò, gemmeus exis,
Pulvis es. ille tuas & opes, tituloque, minasque
Excipit ; extrema est in pulvere linea rerum.

Mors, seu quod eodèm venit, vita incerta.

Quàm certa est, eadem tam mors incerta ; nec ulli
Mancipio, cunctis usu data vita. Nivali
Vertice præterito, vernantem sæpe juventam
Insequitur : sæpe enervis cervicibus, & queis
Læsa valetudo, stratoque afflicta, pepercit
Florentes aggressa. humili nunc illa genistæ,
Nunc Libano falcem ambiguam, & frondentibus infert
Emathiæ sylvis. ut cuique sit obvia, tondet

Nunc

Nunc inopem, nunc regalem Proſerpina crinem.
Muſa ſile. ingentem renovas incauta dolorem.
Nam ſubit, hunc noſtra nuper quàm luſit in aula
Ludum anceps Dea. Virginibus deflenda Batavis
Nympha Britannine, & multùm deflenda Britannis,
O Regum ſoror, & ſoboles, & regia mater.
Et tabulis te regalem fatalibus addit
Mors incerta ſui teſtem, fatumque refiget,
Gloceſtri, vis nulla tuum. fraterna ſororem
Teda prait: greſſu luctus graviore ſequuntur.
Pulla mihi mens exuitur cum veſte? receſſit
Ex oculis, non ex animo. Res nota dolori
Eſſe modum fineſque ſuos. & fortè, latentem
Quæ lacrymis ſalis affudit natura ſaporem,
Ut ſaperent, eadem monuit. Sapuiſſe licebit,
Cui doluiſſe parum ſatis eſt. proba lacryma tardè
Aruit. Et quædam, perhibent, eſt flere voluptas.
Parca magis nulla eſt, minùs invidioſa voluptas,
Quàm quæ naſcitur a fletu, gaudetque dolendo.
Fortunate puer, quàm felix indolis, ævi
Tam fueras felix. meritis qui præterit annos,
Curſum morte luat? Vitæ decorumque tuorum
Curriculo cadis in primo. dedit extera tellus
Hoſpitium profugo, reduci germana ſepulchrum.
An tanti preſſiſſe oculos? an frigida tanti
Oſcula ſic poſiti lambiſſe? at provida ſaltem

Hoc tibi fata dedere, ſuper qui ſpiritus eſſet,
Extremum ut legeret, dederat quæ patria primum.
Indignis ſic aſtra diu committere terris,
Quæ maturavere, negant. Si fabula nobis
Vivitur, haud melior ſemper quæ longior exit.
O patriæ ſpes una, licèt non unica noſtræ!
Dives virtutum, patriorum dives amorum,
Laudum dives, inops (ſic Dii voluere) dierum.
Sic voluere? novo ut tantus redeuntia fluctu
Gaudia inundaret dolor? ut crudeſceret ictu
Irritanda novo propè jam coitura cicatrix?
Ut ſidus, quod natali ſtatione refixum
Errore ignotos longo decurrerat orbes,
Axe dein ſedis patriæ, ſphæraque receptum
Fraterna tetra premeret ferrugine nimbus
Tam citò? in æternam ejiceret ſors livida noctem?
Quid vitæ flore in primo ſpem divitis ævi
Oſtendiſſe juvat tantam, ſi flebile germen
Funeribus tantùm ornandis, tumuloque futurum
Spargendo decus ante diem malè ſedulus unguis
Demetat? Egregium juvenem quid fervida præter
Tot vectum freta fortunæ, quid vota juvabat
In portu ſolviſſe, noto inſultaſſe coronas,
Hæſiſſe ad truncum Galateæ in litore veſtem,
Servato ex undis juveni ſi naufraga terra?
Siſte. polo Phlegram indixi. bellaſſe Typhœos

Hoc

Hoc erat, æternæ mentis moviſſe receſſus.
Sic voluere? Sat eſt voluiſſe. hæc certa voluntas,
Omnia ſint incerta, parique volumine verſet,
Quicquid obit lunæ verſatilis orbita, Numen.
Atque hìc (ne tenues pigeat divertere mentem
Ad caſus) meminiſſe libet, cùm regius olim
(Sex illi brumæ, vix ſeptima fluxerat æſtas)
Chelſæi curru ſublimis in æquora campi
Ferret iter puer, &, placidè aſpirantibus auris
Occiduam in lucem, cælo frueretur aprico:
Ecce repentini veniunt a veſpere venti,
Everritque ſolum Zephyrus ſpirantior: & mox
Pulverea in cumulos ſubvolvitur undique nubes.
Inſurgunt tenebræ campo magis, & magis ater
Aggeritur turbo. deſcenditur. ocyùs omnes
Vicini greſſum advertunt ad litoris oram.
Hìc, ut erat ramis & ceſpite fultus odoro,
Prætereunt properæ per cærula mollia cymbæ.
A tonſis animi. niſu repetita reducto
Palmula plaudit aquas, alacrique celeuſmate remex
Vicinum e tranſtris in vota vocat Melicertam.
Ille ſupercilio & clivoſo e margine ripæ
Deſpectat tremulos immoto lumine fluctus:
Seque undis jam tum permiſtum agnovit in illis.
Namque videbat, uti per ripas humida moles
Decurſu flueret rapido, ſtadioque liquenti

Se fugientem in terga ſequens, fugienſque ſequentem,
Incumbenſque ſibi, declivi pronus in alveo
Communem ad metam devolveret agmen anhelum.
Reſpectans inde ad comites, Mea tempora ſignat
Fluminis hæc, inquit, præpes fuga. pectore cedunt
Injuſſi gemitus, guttæque per ora volutæ.
Hoc uno diſpar Thamiſi mea vita. ſecundo
Ille ubi pauliſper defluxerit amne, remenſo
Tramite flectit iter, refluoque revolvitur æſtu.
Terminus ut premitur meus, irremeabilis eſto.
Forſan & eſt limes non longè diſſitus annis
Ille meis. Abſiſte Puer. mala verba procellæ
In ventos vertant, in nubes irrita venti.
Sed neque verba tulit ventus, neque verba procellæ.
Debita erant ventis; at fluxa loquentis ab ore
Eripuit Deus, & fatis adamante revinxit.
Ergo, dolende Puer, nobis cùm læta redirent,
Invidere, face averſa, tibi ſidera. Nobis,
Te nobis inviderunt. nimis Anglia felix
Viſa, malum pœnis nec dum vetus illa piarat,
Si proprium hoc donum fuerat. Si ferrea cuſpis
Ulla fuit, triplicem rupit quàm ferrea nodum!
Compleſſent ſaltem paucæ tua tempora lunæ,
Lætitiæ conſors fraternæ, & nuncius iſſes
Solicito Genitori. illi pulcherrima gentis
Narraſſes ſtudia, extinctæque piacula noxæ:

In populo patriam, in nato rediiſſe parentem.
Narraſſes veniſſe diem, in lucemque tuliſſe
Auricomum jubar, (æſtivi jucunda propago
Sideris, expectata dies!) qua vertice fulvo
Imperium ſedit triplex, & amabile pondus
Appreſſit tota feſtiva Britannia dextra.
Narrantem cœtu quanto, quàm limina circùm
Stipaſſent fremitu læto prætoria cives,
Heroum genus, heroumque in nomen ituri,
Pro patria vitam qui projecere, ſacramque
Purpureæ ſparſere animæ libamine cauſam!
Sancte vale intereà Juvenis, longùmque valebis.
Non alio ſanè decorem te funere, quàm quod
Inſtruxere tuorum amor, interceptaque vota,
Virtuteſque tuæ. Qualis roſa, candida qualis,
Seu rubra, (gentilem ſpirat ſtirps utraque famam)
Quam Cypris ante alios Floræ dilexit honores,
Stricta noti penna æſtivi, fluxoque ſoluta
Vertice, decidua in ſeſe, in ſeſeque ſepulta
Nativo caſum ſolatur funere: talis
Decumbes & tu roſeos, in te ipſe reclinis,
Inter, quos tua fama tibi diffudit, odores.
Quæ reddunt vitam incertam, ſunt plurima. Vati — Vita incerta unde?
Adde gradum comes, & mecum interiora recede
Corporis in ſpatia humani. Via prima tuenti
Indiſcreta: nec inde labor gravis. Aſpice ſummam — *Caput.*

Imperii, quinis inſtructam ſenſibus, arcem,
(a) Sedem Animæ dictam. populum Regina frequentem
Deſpicit ex alto, & prono dat jura Quiriti.
Hìc (b) animæ teretes illæ vitæque volucres
Ingeniis fervent primis. exinde benigno
Nervorum ductu, fœtu glilcente, per artus
Diffugiunt, molemque agitat vis ignea totam.
Inſtabiles certo teneant quæ vincula nodo?
Hæ ſimul effluxere, fatiſcimus: omnis & unà
Vita ſibi affines reſoluta recedit in auras.
Implicat hinc nervorum apices teſtudinis arcu
Convexæ in ſummo *meninx:* hinc tortilis ambit
Ventriculorum oras ſeries: hinc nexile caſſes
Laxat *Retis* opus, queis intercluſa reſiſtat
Sanguinis ex intervallo fuga, ſpiritibuſque
Debita fingendis mora detur, idonea donec
Principiis animos teneris ſuffecerit ætas.
Devexam cernis cerebri ad confinia maſſam?
Forma teres. *ſpinalem* illam dixere *medullam*
Pæonii. ſtipata fibras quàm vertebra denſas
Colligit? his partes motuſque & ſenſus in omnes
Funditur. At pateant aditus. obduntur? in artus
Irrepſit mors: & labefacta repentè ſilentem

Dat

(a) *Sic ſecundum Platonicos.*
(b) *Spiritus animales.*

Dat moles lævo ceu (a) ſidere tacta ruinam.
Quo tu cumque aciem converteris, undique fibris
Objicitur cæcis textus labor: undique nervos
Et venas premit indeprenſus & invius error.
Vita cave. fati furtis accommoda fines
Multa tuos intra cerno loca. lumina mille
Quis tibi, mille tibi excubias accommodet Argus?
Hinc ad cor flexu facili. notiſſima Vitæ Cor.
Regia: prætulerim reliquis quam ſedibus unam.
Hanc colit, huic ſortis cuſtodia credita ſummæ.
Hæc, ſi quando recluduntur fatalia belli
Atria, vitaleſque laceſſunt claſſica fines,
Perfugium extremum, & rebus fiducia feſſis.
Hìc illa, ignivomis quam ſuſtulit axibus olim
Iapeto ſatus, æthereæ pars optima prædæ
Sedibus his, hac arce ſita eſt. O ſi qua ſororum
Intemeratarum, canæ comes addita Veſtæ,
Hanc fovet his adytis pernox antiſtita flammam,
Pervigil eſto. hac incolumi, res ſalva: perimus,
Extincta. Quid ais? Vitæ uſqneadeone propinquo
Nullus ab igne timor? genitalia quattuor inter
Corpora, tellurem ſuper, æquoreæque liquentes
Aëreæque vias oræ, cur ultimus ignis,
Finibus a noſtris altiſſimus? an quia nuſquam

illi

(a) *Apoplexiam hanc ſideration em vocant.*

Illi tuta fides? certè naſcentis ab ævi
Exortu, ſeclis volventibus, affore tempus
Præſenſit Natura ſagax, cùm tota laborans
Eximii moles operis conſidet in ignes,
Ingentem moles cæli porrecta ſub axem
In cinerum cumulos abitura, levemque favillam.
Hoc metuens noſtris longè ſummovit ab oris
Peſtem indignantem. hinc nocturnos lambere currus
Juſſa, relegatamque facem ſubmittere lunæ.
Viſceribus Vitæ in mediis tam fervidus hoſpes
Hæſerit? at nutrimentis incendia fomes
Admotus nimiis ſi paverit, hei mihi, flammæ
Nonne Veſeva minùs, quàm quæ mea, viſcera torrent?
Sanguis. Perge. viæ fax prælucet. circumſpice, quanto
Concurſu cordis ſubeat conclavia ſanguis.
Humor Erythræus: ſed quali purpura lanam
Ambigua, & primo Sidon infecit aheno:
Qualis, ubi vix dum ſtratis excita ſeniles
Sub lucem erubuit thalamos Tithonia primam;
Et jejunus adhuc, & diſcolor. inde ubi fumos
In graciles vitium exudans excoxerit ardor,
Fulgor inardeſcit novus, imbuiturque renidens
Uberiore anima, coccoque ſimillimus humor.
* *De circulatione hac poſt Harveium alii fuſè.* * Jamque viæ accinctus patulæ ſuccedit *Aortæ*,
Primum ingreſſus iter. pergentem tramite recto
Accipiunt medium Natæ, multæque ſalutis

Affatu

Affatu ad citimas defert *Arteria* venas.
Panditur inde ſinu lato *Cava.* totius illo
Cordis opes, illo vitæ merx navigat alveo.
Dicta *Chilis* : (Matrem venæ dixere minores.)
Eridano par, & cælo dignanda, niſi illi
Sæpe ſuos vada miſcerent Acheruſia rores.
Hinc ubi diſceſſum, viden', ut (a) collegit, iterque
Corripuit ſpatia interior per proxima lævum?
Ad thalamum cordis dextrum deflexit. at inde
Protinus obnitente propellitur hoſpes ab æſtu :
Quàque *Arteria* per bibulos *Venoſa* meatus
Spargitur, Æoliis Pulmonum appellitur oris.
Siſte. via forſan feſſos levet aura. faventes
Crebreſcunt animæ. vicinis ignibus afflat
Quàm tempeſtivum plaga pulmonaria frigus!
Pulmo tumet gravidus, tum detumet; impiger unà
Concipiens, uterumque ferens enititur : unà
Alternas anceps & ſorbet & egerit auras.
Cernis ut intereà toto pulmone viator
Coccineus flexus varios init, ambiguoque
Occurrens ſibi circuitu, *Nervoque* receptus
Venoſo tractus iterum & penetralia cordis
Læva ſubit, nota rurſum condendus *Aortæ*?
Hìc animæ vires, & quicquid Vita decoro

Spirituum

(a) *Dictum a nautis arma colligentibus.*

Spirituum in cenſu numerat, congeſtaque gaza,
Herme, tuo, Pactole, tuo pretioſior auro.
Haud ego, ſi liceat, verboque audacia detur,
Vitalis Fiſcum regni dixiſſe verebor.
Et jam curatus Sanguis, multaque ſuperbus
Vectura vitæ ſubductas corporis oras
Inviſurus abit. Ledæo naviget aſtro,
A puppi ſurgente noto. comitentur euntem
Cymbiaque, & pecudes niveæ, pennæque ſecundæ.
Tuque adeo, (ſi vera fides) cui ſcilicet anguis
Infanti, ut perhibent, cunas, Epidaurius anguis
(Non alium reor) e cælo demiſſus, amico
Ambiit allapſu, & vagitibus æmula primis
Innocuùm aſſonuere vibrantis ſibila linguæ;
Quemque modò æthereos inter Latonius ignes
Excepit Pater, amplexuque Ophiucus inhærens
Vincula ſpirarum collo dat ſquamea circùm:
Et felix ades, & facilem da ſidere curſum
Conſpicuo, medicæ meritò pars maxima famæ,
Harveie, atque unà pulchrum decurre laborem.
Eodem, Harveie, tuæ decurrunt tramite laudes:
Tramite laudis inoffenſo, & quem nulla priorum
Hactenus auſa Machaonio pede preſſerat ætas.
Auſpice te hoc inceptat iter, te Præſide coeptum
Pergit ſanguis iter, cùmque oræ, te Duce, fines
Legerit extremæ, partesque invenerit æquam

Annonæ

Annonæ mercem, curſum permenſus, ad omnes,
Inde omni facto pede, te revocante, Penates
Ad patrios remeat, damnis de more refectis
Ut ſolvat novus, æternumque recurrat in orbem.
Greſſum inhibe feſtum, Princeps; provincia feſſis
Cætera vix aditu facilis. ſubſiſtimus? & jam
Vix opportuna dudum fortaſſe videbar
Traxe moras in re nimias. ut cerite plectar?
Haud equidem, te præſertim cenſore, recuſem.
Verùm age, tantiſper te collige. reſpice, quantæ
Sanguinis hanc Vitæque viam, & diſcrimine quanto
Obſideant peſtes. hinc lento frigore tabes,
Ingeniis illinc diſcordibus utraque bilis,
Inde gravis cæli morbo vapor, halitus inde
E fibra ſacer, & virus penetrabile, quali
Pocula non infecit Atrax, non Theſſala mater.
Una ſtat ad fines monitrix Arteria. quo res
Summa loco, doctus monitricem conſulit index.
Æquato micat in numerum, & ſibi redditur ictu?
Salvè. ſubſultu vario ſibi diſſidet? hæret?
Intercurrit? habes. vice defluit ægra (a) *myura?*
Increſcit timor, & medicæ res ſupplicat herbæ.
Tardior intermittenti mora? ſuggere ceras

Extremas

(a) Μυρος. *ſic dictus a muris, ſeu ſoricis cauda quæ ſenſim uſque ad apicem minuitur.*

Extremas, puer. an *capreæ? formica?* ſub ictu
Falcis es. hunc exire tamen datur. ecquis at ille
Undoſæ tremor infelix? ad tranſtra ſudemque
Portitor, armeturque novæ ſcapha ſutilis umbræ.
Sed neque morborum cauſas, numerumve referre
Attinet. hunc qui novit, Atlantica noverit idem
Sidere Orionio pulſent quot litora fluctus.
Vita ſuis frondet foliis, ut frondea ſylva eſt.
Autumnus ſylvam foliis an pluribus, idem
An vitam ſternat noſtram, ſub judice lis eſt.
His animadverſis, &, queis pendere videmus
Mortalem vitam, ſi pondere penderis æquo,
Certa cui lux hæc præſens, cui craſtina certa eſt?
In lunam cui certa fides extenta ſequentem?

Neque tollunt hanc incertitudinem artes medicæ.

Ecce tibi ad limen Podalirius atque Melampus,
Gens Epidauria, Phœbigenæ, gens ([a]) addita Parcis,
Oſtentans artem pariter, tripodemque paternum.
Nimirùm in ſoles hi vitam ducere ſeros
Dant tibi. continuò Tegeæi e caulibus horti,
Et frutice ignoto Nelëia pullulat ætas.
Neſtora tu vives totum, a cornice ſecundus.
* Adſunt, fatalem qui melle oleoque retundunt
Forficis importuni aciem. his Hermetica ſacra,
Incombuſtum aliis oleum, Panacea, latexque
Flammeus

* *De nominibus medicament. ſimilium Renat. Moreau ad Schol. Sal. p. 14. ubi affert Arteſium quendam gloriantem ſe illorum ope 1025: annos vixiſſe: atque id genus alia.*

([a]) *Oppoſita, ut illud,* Et Teucris addita Juno.

Flammeus e mediæ concha cogendus Erythræ,
Purpureum virus, magneticus humor, aliptæ
Nectareæ rugæ immunes frontisque vietæ.
Hæc si certa minùs, cælo demittitur astrum
Afficiens radio interiore numisma: tibique
Sideream in terris dat Talismanica vitam.
Carminis o vis Pæonii, quæ sidera * certa,
Et terras habet! o chymiæ vis aurea fulvæ!
Et Nympham violat Medicam Danaëius imber?
Vilia mi placeant, donumque salutis inemptæ:
Fasque trientem esto cymbæ Vetuloque reservem.
Vos ego, cognatum genus, & quos Cynthius author
Occultas adytis e nobilioribus artes,
Communis Deus, edocuit, nec falsa Coronis
Substituit, non incusem. nos ut sinit esse
Mortales, vos æternat Medicina. potentes
Agnosco, * diasque manus exosculor. at quas
Omnia posse velim nullus, quia posse videntur.
Sit sanè, sic annuerint si Numina, Pæon
Omnipotens. veniant illi sub jura Podagræ,
Calculus, & Phthisis, & tota cum pyxide Febris.
Casibus at verò a subitis, jactuque * canino
Cui cautum satis? E Samio nos nomine gentem
Ducimus: hospitio fragili figulina recepit.
(a) Fictilis illa taberna? patet. succede tabernæ.

* *Lucanus*: an habent hæc carmina certum imperiosa deum? *hoc est, sibi ad libitum obsequentem.*

* Θεῶν χειρες *sic appellati.*

Denique hæc incertidudo oritur a variis casibus.

* *Canis, Venus, senio, alea prona, sinistra, &c. in aleis nota.*

(a) *Supponor ingredi officinam aliquam vasorum fictilium.*

Vaſa ſitu video quædam obſita, candida quædam,
Paſſa rotam, e viridique impunè recentia limo:
Nec vitium ſonat icta fidelia. ſunt, quibus ima
In cavea ſedes: aliis, e divite maſſa
Quæ finxit peregrina manus, ſubſellia prima
Orcheſtramque dedit formæ præſtantia cultæ:
Et menſis olim, Diiſque haud ingrata ſecundis.
Dic, quæſo te, ſi forſan conjeceris, horum
Ecquod frangetur primum? Frangetur, opinor,
Caſus, ais, quod primum aliquis colliſerit, aut quod
Ad terram caſus primum dejecerit. At nos,
Figlinæque premunt noſtræ quot limina caſus,
Quis numero tandem comprenderit? æthere caſus
A ſupero, a terra, mediis eſt caſus ab undis.
Non eſt a ſenio timor? a levioribus annis
Eſſe poteſt. præceps nimis in ſua damna juventus.
Fulmina vitaris? at tegula ſæpe triſculum
Lapſa peregit opus. non læſerit urſa Libyſtis,
Non te Marſus aper? muſcæ nocuere: ſuamque
Commodat & vermi patrio Mors ſæpe pharetram.

Mors nulli non jucunda.

Hæc, Anima mea, vita tibi quàm chara! ubi cælo
Reddideris modicam hanc uſuram lucis inanes
Ingreſſura viam in ventos, ubi caſtra moveri
Teſſera juſſerit extremo Prætoria ſigno,
Quò tendes? nitidum cæli non amplius axem,
Non ſolis jubar aſpicies; linquenda paternæ

Pignora

Pignora chara domus, & quas tibi copia rerum
Fecit amicitias, & quæ tibi gaudia fecit
Rerum ſpe præcepta quies. oblivia Lethes
Sed neque ſola bibes: mox oblitura tuorum,
Mox obliviſcenda tuis. In viſcera Matris
Regreditur magnæ conſors tuus: inque parentis
Amplexu miſero abſentem te reſpicit unam
Abſens, & queritur non exaudiſſe vocatam,
Frigidus, & ſenſu, motuque, & lumine caſſus.
Culta quidem exangui ſtruitur domus: &, quia limo
E nitido veniens, & cenſum ſanguine longo
Multa genus cera & fumoſa trahebat imago,
Fortè ſuum tumulo decus additur, oſſaque ſignat
Inciſum titulis veniens e Perſide marmor.
O mendax lapis! hanc aliud non incolit aulam,
Quàm cinis, & fœda illuvies, & fabula. Dixi.
Damna novo reparat quæſtu res quæque: ſuperſtes
E tumulo ſibi quæque ſuo. Titania, lucis
Noctivagæ præſes, poſt ſueta ſilentia Phœbe
Et redit, & rediens amiſſos colligit ignes:
Interit, & vaſto ſepelitur in æquore flumen,
Pòſt iterum ut fluat; Autummum populata comantem
Cedit hyems cælo redeunte, Favonius annum
Reſtituit ſibi, decuſſumque reponit honorem.
Tu cùm decideris, anima mea, nulla reponet
Damna dies: fugit tecum irreparabilis hora.

Mors & Vita ſitæ in manu Dei.

Vita mihi chara eſt, mors injucunda. Sed hanc quis
Summoveat? ſeros illam quis mittat in annos?
Eſt Mens, eſt cæli conſiſtens vertice Numen,
Attingens rerum fines, impervia rerum
Principia æterno placitorum ex ordine ducens:
Fata cui, ſtellæque, volubile tempus, & annis
Temporis innexæ ſeries, & fluxa propago,
Et rerum in varias abiens Natura figuras,
Cauſarumque altrix, effectorumque miniſtra,
Sub pedibus fluit. ille movet mea tempora ſolus,
Illa ciet vitæ ſortes, momentaque librat
Dextera ſola meæ. in lucem, cùm juſſerat ille,
Auraſque æthereas veni: cùm juſſerit ille,
Decedam, cælique, auras, lucemque relinquam.
Verto ſolum, muto cælum, trans æquora curro.
Cùm volet ille potens rerum arbiter, immigrat ægra
Sardinia in Tybur ſanum, in mediamque faceſſit
Sardiniam Tybur. Certo ſtant ordine fines.
Ad fines me producit, vel corripit illos
Illa, mei conſtans ævi menſura, voluntas.
Per tot inextricabilium flexuſque doloſque
Errorum tua non optem, Minoia Virgo,
Fila, tuam implorem, vitæ ſuprema poteſtas,
Incerto quæ cæca regat veſtigia, dextram.
Hunc ſaltem rebus Juvenem ſuccurrere feſſis
Ne prohibe. ſatis e venis in vulnera fluxit,

Quo

Quo luimus pœnam: ex oculis, quo pectore culpam
Eluimus, ſatis. an tantas cæleſtibus iras
Eſſe animis rear, ut nobis hunc inſuper iidem
Invideant? certè tellus e ſanguine Regum
Nulla tot æthereis tranſmiſit nomina faſtis.
Quo minùs intereà culper, ſi ſupplice Voto
Hunc morer in terris unum, veteriſque remiſſæ
Argumentum ingens noxæ, paciſque futuræ
Pignus. Erit, patrios olim cùm regia cæli
Accipiet Reges inter ſecura vocandum
Et votis ipſum. nulli mora fœnoris obſtat.

Haud equidem quid penna velit, ſeu lingua volucrum,
Quid fibræ narrent, ſalientiſve omina micæ,
Interpres ſim. ſidereos irrumpere cœtus
Non animus mihi, ſervanti, quis ſtellifer ortus
In primos jam tum imperium affectaverit axis.
Nota minùs nulli domus eſt Tithonia, * Vitæ
Illa domus, cæli facies quo rideat aſtro,
Quàm mihi, nota minùs nulli. ſpeculentur Olorem,
Surgentemque Jovem tecum, & talaria Perſei
Nunc recti, nunc obliqui, refugamque Sagittam,
Queis timor a fovea nullus. violentior horæ
Natalis pars ſitne Aries, an Capra, laborem?
Nec ſtellam obſervo, micamve, nec exta, nec alam.
Te, Rex, conſuluiſſe libet. præſagia ſolus
Ominaque ipſe tui dederis. Tibi corpus in artus

Conjecturæ de vita Principis a Deo intenta ex habitu corporis, & animi, &c.

* *Ex.* 12. *domibus quæ in Oriente ſita eſt, Horoſcopus dicitur, ſeu Vitæ domus.*

Diſtulit eximios Deus, adjecitque palæſtræ,
Quam vel livor iniquus amet laudetque, nitorem,
Et ſpeciem imperio dignam. (a) cultiſſima veſtis,
Sic animæ longævæ habeant, ut quærit haberi.
Et vires habiles, utendique addidit artem.
An favet alma valetudo? jam luminis oras
Ingreſſo & ſalve dixit Lucina, valeque.
Arriſerē Deæ: quaſque exciat æmulus Humor,
Compoſitæ lites, &, cæſa non ſine (b) porca,
Pugnaces iræ manſura in fœdera miſſæ.
Addita, diſcordes animi quæ temperet æſtus,
Mira quies. ſua non ſolis eſt noxia labes
Corporibus: mala ſunt animo ſua, viſceribuſque
Infectæ peſtes. dolor hinc, hinc improba ſurgunt
Gaudia, ſolicitique metus, & dira cupido. (c)
Quæ ſuprà eſt animæ regio, tranquilla: quod infrà eſt
Quàm ſtudiis miſcet variis ignobile vulgus!
Sic alto Sinai recubans in vertice Moſes
Otia cum Superis agitat, fruiturque Tonantis
Colloquio: cæco intereà dum caſtra tumultu
Ima fremunt, ſtreperæque volutant murmura valles:

Cymbalaque

(a) *Corpus indumentum animæ. Veſtis bona quærit haberi. Ovid. inde habitus.* (b) *Noxia qualitas in humoribus, ſemen intemp.* (c) *Conſulantur medici cum Galeno, quàm noceant valetudini corporis hi animi morbi.*

Cymbalaque, & choreæ, & ſiſtris laudatus (a) Oſiris.
Quo genitum cælo te, quem tam rara laceſſit
Tempeſtas, hauſiſſe rear quo ſidere vitam
Indemnem? certè ventos excedere fertur,
Parnaſſo ille tamen nimiùm vicinus, Olympus.
Non ſum animi dubius, quin, quæ mortalibus ægris
Eſſe ſolent, & te, Princeps, mortalia tangant.
Sed tibi mens rerum prudens, quæque ardua menti
Præſidet, & fato atque aſtris ſapientia major,
Imperio motus æquo frænare volentes,
Teque tuum dedit eſſe. Hunc te, cùm multus abeſſes
Amplexu noſtro, vicinis advena terris
Fama virum tulit. Eſſe ſolent primordia Famæ
Obſcura illa quidem, & modico de fomite faſtus
Exiles. trepidam ſenſim ſe librat in alam,
Inque, metu primo, confines nititur auras,
Tenuis adhuc, etiamque pavens, etiam inſcia pennæ.
Pòſt, ubi vis animis, humeroque protervia crevit,
Par fratri ſoror, & jam dedignata parentem
Filia, cæruleis ſe nubibus ardua credit,
Alta, ingens, magnaque ferens ſe mole timorum
Volvit centum oculorum orbes, centum arrigit aures,
Et ventis avecta ferentibus, ocyor ipſis,
Quicquid ubique leve eſt prævertitur, omnia miſcet

Ingentem

(a) *Sunt, qui vitulum aureum Oſirim putent.*

Ingentem exiguis affingens rebus honorem.
Lingua loquax : produntque vel ipſa ſilentia linguam.
Virtutum illa tamen fines ingreſſa tuarum
Defecit, ſiluitque loquens. Compleverat aures
Prægrandi latè ſonitu prænuncia noſtras :
Utque tuos agili reditus præceperat ala,
Sic annos animis præſumere juſſerat aureos.
Dixerat ingenio pulchrum, qualeſque Minervæ
Duxiſſes ipſo quondam ſub pollice mores ;
Dixerat eloquio comem, tractabilis iræ,
Tamque ſui, quàm regnorum ſceptrique potentem :
Adverſis ut non fractum, ſic & neque lætis
Imperii rebus tumidum fore, quique timeri
Placatus poſſit, nec non iratus amari.
Dixerat---At famam vincit præſentia. præſens
Officit abſenti Carolus ſibi. Fama fatetur
Laudes detriviſſe ſui non parca, minoris
Sed culpa linguæ, non invida. Phoſphorus aſtri
Præcedens queritur face de meliore ſequentis.
Siſto. rubet læſus pudor? elicuere pudori
Sanguinem ut indociles Regum ad præconia Muſæ.
Addo, tui quantum populis inſevit amorem?
Augurium dat amor, quo non præſentius ullum.
Inde, meis comitata, volant tot candida vota,
Canitiem Carolo Pyliam repetentia. quorum
Inſtinctor Deus, an votis obſurdeat idem

Dona ſua avertens, & ventis irrita donans?
Fortè ſui memorem Henrici, charæque Mariæ
Vicini ſonitus fati, dubiumque propinquus
Terruit Ucalegon. tibi, Carole, vixit uterque:
Vixit uterque, * ſuos ut frater viveret annos.
Unum ego jurè ſubeſſe putem, præque omnibus unum,
Quod timeam, ne, quæ ſervant regalia curæ
Limina, purpureoſque ſolent obſidere ſomnos,
Te quoque multa moventem animo, nobiſque timentem
Solicitent. non eſt, animæ præcordia carpat
Quod magis, & ſurdo labefactet verbere vitam.
Appellem virus? forſan medicabile. verùm
Sublapſæ ad venas ubi perſedere, ubi fibris
Altiùs implicuere luem, lentique veneni
Viperam nervis animam infudere, receſſit
Vitalis ſubitò calor, aruit humor, & atro
Exeſæ tabo, culpa ſerpente, medullæ.
Ut mihi ſit ſecura quies, tibi cura quietem
Eripit: ereptum Regem ſibi tetrica nobis
Elocat. Ad remos ſic per juga libera fuſus
Ut reſides artus furetur nauta labori,
Ut ſua vectori ſint otia, ſomniferæque
Grata periclorum ducant oblivia noctes,
Ipſe gubernaclo Rector ſuſpenſus inhæret,
Suſpectans anceps pelagus, variumque tridentem.
Rectori noctem eripiunt hinc nubifer hœdus

* *Id eſt, Hen. & Mariæ.*

Curæ longævi-ti inimicæ.

Exoriens, hyadeſve atræ, arcturive cadentis
Impetus, hinc cautes, & ſemita cæca profundi,
Et fraudes brevium, & Syrtes: ægrumque fatigant
Explorantem auras, Arctique arcana moventem.
Dormit prora, vigil proræ facit otia puppis.
Ergo tibi cura, Princeps, ut pectora laxes,
Author ego prudens videar, clavumque remittas,
Relligione cui tantâ devincta fides eſt?
Heu necdum mare, nec venti, nec ſidera conſtant.
Sed neque tam jacet unda, quies languentis ut ipſa
Non tumeat, turbo exanimis non æquora volvat.
Ut ſolitam intendas curam? nec pectus obarmat
Ferrea fibra, nec æs vincit præcordia triplex.
Continuò teneram compagem, & mollia ſolvet
Texta labor. Quid ago? ſine cura cura gerenda?
Cura tibi talis proponitur, haud ſecùs, ac ſi
Senio penderet cura & Venus omnis ab illa.
Parte alia Superum in curis & pectore totus
Sic habita, ſpem ſic verſent hi totius orcæ,
Prona tuum quaſi nulla penes foret alea jactum.
Sic curam cura dabitur tibi ſolvere. Mentes
Novimus eſſe Polo vigiles, queis tradita cæli,
Terræque, & generis pariter cuſtodia noſtri.
Jura polo dant & terris. data jura tuetur
Terra, gerit morem Polus. obluctatur habenæ
Humanum genus imperio intractabile, nodi

Impatiens

Impatiens. (a) ori indomito ſua ſurduit auris.
Hoc opus, hic labor. æternum tamen æqua tenorem
Mens colit, integræque labat pars nulla quietis.
Audior? inde tuæ petitur tibi regula curæ.
Fræna tenent. placidis pax incubat aurea frænis.
O Superis vir dilectus, cui providus æther
Excubat, & vigiles pendent e nubibus ignes,
An ſortis retro caſus, veteriſque libebit
Pauca remetiri mecum veſtigia fati?
Poſthuma triſtitiæ ſaltem hæc permiſſa voluptas,
Ut meminiſſe juvet. Virgam vidiſſe fatemur,
Sed placidè vigilem. quot præceſſere labores,
Quot caſus obiti, totidem, quàm ſit tua cælo
Vita futura dein curæ, mihi viſa tabellis
Pignoribuſque obſtricta fides. Facunda Proncæ
Lingua: ſed auditor ſurdus. ſpecioſa Proncæ
Forma: ſed inſpector cæcus. Tibi ſæpe videndam
Se præbet, te ſæpe docet Dea. cernis, & audis.
Quin age currum altæ mentis conſcende: patentes
Naturæ campos decurre. Quis ignibus illis
Aſtrorum in noctem crines redimivit, & auro
In lucem compſit ſoles? Quis tempora menſus
Annua tam claſſes æſtum digeſſit in æquas,
Et frigus? Refluis volvuntur ab æſtibus undæ.
Aggere quis ſepſit furias? Elementa perennes

Alia conjectura ex præteritis.

(a) *Equi auris in ore. Horat.*

Exacuunt

Exacuunt iræ. quis bella diremit, & ipſa
Pacis in obſequium naturæ jurgia finxit?
Tollitur in currum fortunæ mundus, & errant
Regna. rotæ curſum ancipitem quis temperat, urget,
Et premit? Illa ſibi ſemper Dea conſona. Rerum
Naturæque ſedens in vertice currere motu
Ad certas quàm compoſito jubet omnia metas!
Quæ cohibet zona menſes, & ſecula nutu
Cuncta latebroſis e fontibus evocat, annos
Inde tuos tulit illa, ſuiſque innexuit aſtris.
Illa minas fati fregit, ſecuitque malorum
Obſtantes cuneos. an ſeriùs? haud malè curam
Neglexit, quam neglexit ſtudioſa probandam.
Illa tuas ſpeculata vias divortia calles
In certos compellebat, juriſque docebat
Fortunam non eſſe ſui. Quot Sortis iniquæ
Fluctivagum per iter cæcos tranſmiſeris æſtus
Si repetens pergam, antè dies ruet, alipedique
Colla Meduſæo ſolvet fumantia Veſper.

Attingitur mentio prælii Vigornienſis.

Prima ſpei quæ diluxit, quæ ſumma Britannæ,
Sæpe dies animo ſubit illa. Rebellibus, olim
Anglia quas * dederat, vincique dolentibus Umbris
Inſeſſos video montes, tetraque corona
Infectam lucem. Videt in ſua viſcera ferri
Anglia bellum uteri unius: ſuſpenſa nec horret
Armari pietas. odiis concurritur æquis,

** Temporibus Watte Tileri, Tho. Wyat & caterorum veterum perduellionum.*

(Ferri

(Ferri quanta ſitis!) non viribus. Ipſe furentis
Bellonæ Præſtes mediis in millibus infert
Per cædes ſeſe medias: furialiaque haurit
Succeſſu tumido pulſans præcordia faſtus,
Et rabies ſæva, imperiique infræna cupido.
Præcipitem in furias mentem, cæcamque futuri!
Hanc, eſto, (a) duplex inſignit adorea lucem.
At nigra, neſcio quæ, Pugilem circumvolat umbra.
Poſt paucas, veniens quas demetet annus, ariſtas
Indignantem animam ſupremæ noctis ad umbras
(b) Hæc eadem ejectura dies, laurumque feroci
Decutiet capiti, (c) & furias diſperget in Euros.
Intereà propiùs patriæ per funera victor
Infert ſe campo, & formidine ſeptus equeſtri,
Martis tempeſtate tumens & turbine toto,
Ad muros urget bellum. ſuccincta procellâ
Fulmineâ peditum agglomerat, quà proxima, nubes.
Apparet lethi facies teterrima. letho,
Diſcrimen fati parvum, prætenditur agger.
Attoniti rerum monſtris per mœnia cives,
Et ſine lege ruens, ſuaque orſus funera miles
Diſcurſu implicito trepidant. gravis ingruit horror
Undique: crebreſcunt & confuſæ ſonus urbis,

(a) *Dumbarrenſis, & anno poſt Vigornienſis eodem die tertio ſeptemb.* (b) *Poſt aliquot annos mortuus eodem die.* (c) *Tempus memorabile fecit horribilis turbo ventorum.*

Fæmineuſque ululatus, & illætabile murmur
Cædentum utrimque ad portas, & utrimque cadentum.
O urbem antiquam & celebrem: pietatis avitæ,
Et priſcæ præſtantem animæ! quæ copia fandi
Explicet, innutrita odiis quid militis ira
Poſſit, & indulgens iræ ſine lege poteſtas?
Infelix una ante alias Vigornia! felix
O una ante alias! uni tibi creditur ingens
Depoſitum. manet exortes hæc fama minores.
Occidis. invidiæ caſus fuit. una potiris,
Quod multæ vovere. ſinu complexa recentem
E Scotia, &, quantùm licuit, ſolata fovebas.
Eluctantem animam, fugientemque ore legebat.
Pòſt erit, appulſu tibi cùm meliore rependet.
Jamque inclinatæ luci reſtabat Iberum
Ad limen labor exiguus. ſubit altera cura
Afflictum porta averſa ſubducere Martem,
Relliquias rerum tenues: credenda ſequeſtro
Alea viſa tibi certaminis altera campo.
Scilicet audentem pulchra, & ſe digna gerentem
Adjuvat ex alto virtus. victoria victis
Sæpe manet, ſemper morti memorabile nomen.
Mox (a) aliter. Sic hinnitu cùm terruit auras
Flammifero

(a) *Nam fugæ conſilium viſum opportunius. Quod proximè ſequitur, inducitur ſolùm per modum Similitudinis.*

Flammifero inſultans Pyrois, & buccina quarta
Venturam cecinit roſeo de culmine lucem,
Ilicet hoſtili ſpuma jam albeſcere fines
Advertens propiore, diemque efflare jugales
Proſpiciens ſpecula Palantide Phoſphorus effert
Ex alto ſignum. vigili ſtatione cohortes
Sidereæ ſenſim cedunt. ille arduus albo
Agmen claudit equo, campoque noviſſimus exit.
Phoſphorus exit. adeſt aliquot poſt Heſperus horas.
Ponitur & Princeps cum nomine. Sidus Eoum
Immigrat in noctem. quos inde cucurreris orbes,
Novimus. at fines habuit, quò curreret, error.
Errabas tibi, non fatis. quis devius illis?
Aut reperit patriam gleba vir fortis in omni,
Aut facit. At Regum exiliis Natura laborat.
Quæ gregis eſt, eadem paſtori patria ſola eſt.
Excuſſum regno, nudum auxiliaribus armis
Ad cædem, inferias Umbris miſſura paternis,
Anglia te tua quærebat, fœcunda Luporum
Anglia. Pòſt enantem undis te Gallia læto
Excepit materna ſinu. Cognata ſubibas
Litora: ſed qualis, pelago poſt condita vota,
Et laceros de puppe deos, miſeræque jacentem
In picta oſtendens ſe tempeſtate tabellæ.
Hanc Belgis oſtendebas quoque naufragus. illi
Furtunæ documentum ingens fovere: nec aſſis

Defuit. Et profugos habuiſſe Colonia Reges
Dicitur, & miſeris novit ſucurrere. vidit,
Et ſimul indoluit. Nec circumferre pudebat
Fatorum crimen, tabulamque advolvere portis
Occidui ſolis. ſpes inde niteſcere viſa eſt;
Credula mens at fortunæ per nubila qualem
Aut videt, aut vidiſſe putat, nec certa, nec expes.
Intereà reducem, Princeps, te vidimus: at quà
Incertum. Caſune venis duce? Qui duce caſu
Utitur, is gaudet cæco duce. Major agebat
E cælo Deus. ut noſſes, cui debitor eſſes,
Servabat ſibi te ſoli. Quis tela ſequentum
Eluſit? Deus. Hoſpitio quis ſtravit arenam
Ignotam? Deus. In ſolium quis amabile pignus
Reſtituit? Deus: ille tuus. Circumſpice: bello
ubi ſunt, qui quærebant animam tuam? Qui tanto fractum inſidiis, ferroque petebant,
Vulnifici mirmillones ubi ſunt? ubi ſunt, qui
Tot Phlegras modò centimanas, igneſque vomebant?
Effugit viſum levis umbra, ſimillima ſomno,
Et noctis ludum ſpecies imitata volucrem.
Quod reliquum, ſubmiſſa juba eſt. Te, ſeque fruuntur,
(Supplicii novitas!) intabeſcuntque fruendo.
Et quoniam vacat, eſtque, reor, luſtrare facultas,
Quem pro ſe Dominum campi Fortuna creabat,
Ille potens armorum, idemque, tonantius ipſo
Vel Jove numen, ubi eſt? juvat ire, locique reductas

Veſtigare

Veſtigare oculo ſedes. Aquilonis ad arces
Crediderim affectaſſe viam, aëreoque receſſu
Altivolas inter poſuiſſe cubilia nubes.
Jamque adeo ſeu Dædaleæ mihi vincula ceræ
Nectere, ſeu potiùs Permeſſi valle vagantem
Pegaſon, Æolios ſuetum tranſmittere campos,
Ducere opus. Fræno paret. quò provehor? oram
Agnoſco triſtem, & Nemeſis ferale trophæum.
Siſte viator iter, mecumque addiſce vereri
Juſtitiæ certum, & Sortis mutabile numen.
Quò cecidit? dominam præceps audacia ſellam
Huic nuper dedit: huic ſellam cinxere curulem
Vis & opes circùm, & diræ formidinis ora,
Et quicquid faſces, quicquid valuere ſecures.
Quò cecidit? faſti horrebunt meminiſſe futuri.
An, quia deſedit lori indulgentior Hæres,
An, quia proclivi radio ſufflamina nulla,
An, quia diverſos egit furor Automedontas,
An, quia perfidiam rota dedignata rebelles
Nunquam auditura eſt cæcæ ambitionis habenas,
Sic urgente polo, ſic præcipitantibus aſtris,
Lapſus in hanc foveam miſer? eſt ſine nomine truncum
Corpus: erit, ſic aſtra jubent, ſine nomine nomen.
Hoc demum revoluta loco irrequieta quierunt
Conſilia: admirandarum molimina rerum,
Prætergreſſa diem, metas & ſolis & anni,

Hìc ſidere. minis hæc ſumma ſuperbia tantis?
Fœdus ager, (a) locus infamis. Sed furca (procaci
Parcendum verbo fuerat) vel ſera latroni,
Expellas illam furca licèt, uſque recurret.
Et vidi viventem. Oeta rediiſſe putabam
Alciden enixa novum Tyrinthia ſecla.
Et vidi morientem. illæ, quo turbine fœtam
Efflabat, quantamque animam, docuere procellæ.
Occidit: & Manes ingens externat imago.
Fors & pendentem tulerat vidiſſe. videbam,
Penderent heu quàm vario mortalia filo.
Et vidi tandem, nec non vidiſſe ſepultum
In votis fuit. invideas, Mauſole, ſepulto.
Pulchrum Heroi tuo ſtruis, Anglia, funus; & unum
Pro cunctis miremur opus. Luſtrate favillam
Purpurei juvenes in equis, & verſa (b) cruentet
Haſta ſolum, & mæſtùm lituus canat, Aſſyrioſque
Cum lacrymis, gens atra, tuis bibat urna liquores.
Buſto te divellat amor non alter ab illo.
Nulla mihi cineri miſero inſultare voluptas:
Nulla mihi. ſaxi facilis jactura ſuperbi,
Nomen ubi virtus exaggeret. oſſa ſepulto
Vel tibi mollè cubent, buſtique e pulvere ſacro
Naſcantur

(a) *Cadaver ſuſpenſum, & defoſſum ſub patibulo Tyburno.*
(b) *Intincta ſcilicet ſanguine victimarum.*

Naſcantur violæ, per me licet. oſſibus ipſi
Incumbunt, propriique fatigant funera Manes,
Cumque ſuo canis & ſerpens & ſimia gallo.
Hoc ſaltem, infelix, caſum ſolabere triſtem.
Te digito plebs præteriens dignabitur. Hìc eſt:
Et forſan diceris, Hic eſt. Diſſederat auſis
Si non cauſa tuis, meritis nec debita Memphis,
Nec fidei ſua defuerat memor Artemis. Ingens
Famâ. Fama puſilla ſiles. ingentior armis.
Sibilus at modò vel pueris & fabula fies.
Occidis: & totus ſepeliris. egere ſepulchro
Teque tuumque futura negent oblivia nomen.
Defoſſas umbras funebre ſuperſtrepet agmen,
Exululanſque canum vis, inceſtæque volucres,
Et corvus, milvuſque rapax, & præfica bubo;
Perque recurrenti Nemeſi ſacra tempora mittet
Inferias tibi Diva, parentabuntque ſepultis
Manibus & dirus Scinis, informiſque Procruſtes,
Teque tibi objicient. Sævum Babylone Leonem,
Funere qui merſit multo prædator Idumen,
Attollentem iras, fremituque immanè rudentem
In caveam miſere. Feram quoque cerno Britannam,
* Indigenamque jubam feralia ſub juga pulſam,
Tyburno domitam fræno, caveæque remiſſam.
Regum jura verenda time, fuge lora, Viator,
Dextræ non permiſſa tuæ. ſua certa nocentem,

* *Leo illi pro inſignibus.*

Ut modò prætereunt, hærent modò ſegnia fata,
Certa manent tamen, & certo pede crimina pulſant.
Ne redeat nullus timor. Expugnaſſe Tonanti
Enceladum ſatis haud erat. impoſuiſſe peruſto
Terrigenæ Ætnæam fama eſt poſt fulmina molem.
Encelados non ſola vetus tulit, edidit ætas
Noſtra ſuum: Plegreque arſit nova. Pelion Oſſæ,
Pelio Olympum audax ſimul involvebat, Olympo
Se faſtuſque ſuos. Disjectas cernimus arces,
Aëreaſque minas. Monſtro Sicania venit,
Terra, tuo: ſua nec deerat (a) Trinacria noſtro.
Quæ reduces meditantem iras premat, Ætna profectò
Non opus eſt, nec erit. jacet, æternùmque jacebit.
Et quî proh cælum! proh Numina ſancta! relurget,
Quem moles urgent tantæ, quem tanta mali vis,
Aggeſtæ ſtrages morum, legumque ruinæ,
Avulſum Regi caput, & tria ſubruta regna,
Tanta per Europam bellorum funera, tantus
Reſtagnans cruor: incumbentis & orbis, & ævi
Quem venturi odia & diræ, Carolique prementis
Infra terrarum latebras, caveaſque vel infra
Infernas compeſcit ineluctabile pondus?
Carole, ubi es? vivis. vita ſceptroque potiris
Cælitum amor, nec cura minor. Perſolvere grates,

(a) *Si quis reſpexerit ad patibuli triangulam formam, leve id quidem: at non abnuerim.*

Quas

Quas opis eſt noſtræ, noſtrum eſt. reddantur opimi
Caſtorum * vituli labiorum, victima pinguis,
Luſtremurque Deo, & cordis Panchaia noſtri
Tota coronatas templorum fumet ad aras.
Arbitrium humanæ ſortis vitæque reſervat
Jus ſibi ſi Deus omne meæ dos aurea vitæ
Unde petenda? Deo a ſolo. Salomona, nepotem
Jeſſæum, regnorum illum mentiſque potentem,
Et vitæ pariter modicos extendere fines
Aggreſſum, medicis eſſet quis in artibus uſus,
Diſſeruiſſe ferunt: tum fœtus utile quicquid
Arborei ſylvæ, quicquid genialibus hortis
Culta manus, quicquid ſobolis campeſtria ferrent
Injuſſæ, docuiſſe ſuis inoleſcere chartis.
Quin & avara ſui quicquid vitale cavernis
Occuleret tellus, in luminis extulit auras,
Argenti ſpumas, electri ſemen, & æris
Squamas, & rerum ſulphur: rigidamque coëgit
Uſus in medicos Chalybum manſueſcere gentem.
Pulchrum opus. interiit. dignum, cui rite minores
Juſta ferant Medici, & cineri ſolennia mittant.
Defuit e Libano cedrus ſua, nec tulit ævum.
Interitus cauſa, (a) ut perhibent, ea maxima, ne, ſi
Pæonis illicio proſtans in limine noſtras
Afficeret

* *Alluſione ad illud Oſee 14. admitti potuerit locutio hoc loco.*

Donum vitæ expectandum a Deo.

(a) *ſic habetur ex Iſidoro Clario.*

Afficeret ſpes, humanæ fiducia vitæ
Divinis ſenſim deſciſcens transfuga ſignis
Ad plantas omnis, medicaſque arreperet herbas.
Ergo vale Pæon, Amythaoniæque valete
Cum plantis herbæ. bellè, mihi, Phœbade ſana,
Si melopœus adeſt, non pharmacopœus Apollo.
Igitur vita Deo placens ad vitam longam via: & e contra.
Spes habitet mea cum Superis. Quà ſe via pandit
Lactea, virgineoque albet cum nomine trames,
Hàc immortalem ad vitam fert ſemita. vitam
Quæ ferat ad longam in terris, ſit ſemita labis
Pura mihi, ſcelerumque expers, & lactea vita.
Jeſſæum memini Solymæo pectine Vatem,
Et Regem ceciniſſe; (quid o pulcherrime Regum,
Quid canis o Vatum pulcherrime? languida pulſat
Fila meus, Muſiſque tuis aſſurgit Apollo.
Fare.) (a) *Quis eſt hominum qui vitam diligit?* inquit.
A pravo diverte pedem, rectum cole. Sic eſt.
Si dexter pergam, vivo: ſin lævus aberrem,
Quis mea ſervantem arcuerit veſtigia Mortem?
(b) Fallor? adeſt. an bellatrix * Dea? quæ mihi ſenſum
Exterret ſpecies inopina? ferocia pugnam
Illa, minæ bellum intentant: it teſſera bello.

* *Volunt aliqui Mortem induci ut virum, non ut fœminam: ſequuti, credo, præter cæteros Pauſaniam, qui, niſi fallor, Mortem ſub pueri forma veſtiit alba veſte. Certè poëtæ Mortem faciunt filiam Noctis & Herebi. vide Raviſium.*

(a) *Pſalm* 33.

(b) *Senſus ſequentium uſque ad finem hujus partis eſt, mortem omnes conſequi, atque eo citiùs, quo magis mortalium peccatis incitetur.*

At

At fremitu, ſi Diis placitum, ſata Marte virago,
Quò tanto? Populos, inquit, domitura rebelles.
Parturiunt aquilæ. trochilus naſcetur. At æreæ
Frontis ubi crinitus apex, & cornua rubra?
Nec tergum lorica, nec ilia balteus, umbo
Nec latus armat. ubi nodis conſertus Iberis,
Squamiſque in plumam thorax? balearica nulla,
Nulla tibi tectis ſparſura phalarica peſtem,
Malleoluſve, onagerve, aut qui munimina vellat
Incurſans aries, cornuve coniſcet aheno?
Sed neque fronte ſedet bellum, nec martius ora
Campus habet. ſcabri vultus, & lumen abactum,
Atque interfuſa dubius fuligine pallor.
Malæ tabentes, & raro conſita crine
Calva; riget cervix, frigent ad vulnera palmæ,
Succuſſo poples nervo labat. Oſſea crates,
Exanimes animi, vietum, & ſine pectore corpus.
Ære puer necdum lotus, quem mortua terrent.
Illa nihil. ſævo tandem cava lumina riſu
Intorquet frendens, bellatoremque ſuperba
Poſcit (a) equum. paret juſſis accitus agaſo:
Circumſtantque Ferum pavidi Morbuſque, Fameſque,
Quoſque die genuit Caſus Fortuna nefaſto,
Et Dolus, & nati nutrix Diſcordia belli,
Demulcentque armos, & pectora plauſa laceſſunt.

(a) *De Mortis equo in Apocal.* Nec

Nec mora : quadrupedis tergum premit. avolat : & vix
Suſpenſo fugiens ſummam pede ſignat arenam.
Tela ſonant, humeros pulſat corytus eburnos.
Hic ſonipes, hic eſt : omnis fiducia belli,
Armorum genus omne, omniſque ſuperbia, fati
Delicium. ſi quem aſſequitur, certiſſima telo
Victima lethalem occumbet tinctura ſagittam.
Et quis Theſſalicæ neſcit præſepia bigæ ?
Cui non dictus Adraſtæo ſudatus Arion
Pulvere, ſeu, quorum Muſæ meminere Pelaſgæ,
Thraces equi, æthereoque ſati de ſemine currus ?
Mortis equo noſtræ proh quàm nihil inſtar in iſto !
Nam neque manſum avidis ſpumabat dentibus aurum,
Nec juba compta vibrabatur, (a) philyraſve gerebant
Serta, nec in niveum demiſſa monilia pectus.
Ipſe nec illuctans preſſo pugnare lupato,
Nec patulis ignem ſubvolvere naribus, orbeſve
Ex aliis alios, ſeu molles carpere gyros,
Inſultans. Non luxuries animoſa tororum,
Non cervix, non ſpadices, nec terga, nec armi
Nobilitant pecus. Exangui frigentis in ore
Pallor, qualis ineſt frondi, quam frigus aduſſit
Primæ hyemis : macies alvo ſubſtricta, reſiſtens
Ad tactum pellis, rigidaque aſperrima ſeta :

Liventes

(a) *In quibus ſcripto notatæ victoriæ equeſtres.*

Liventes oculorum orbes ſtupor horridus urgens,
Obſtipum caput, atque auris demiſſa, pereſæ
Nares, obſeſſamque premens faux arida linguam.
Eſt in equo quàm multus eques! ſi pulvere curret
Hic tamen Eleo, Alpheæve ad flumina Piſæ,
Vicit; Olympiacæ veniant ad tempora tænæ,
Cumque ſua miſtus palmis oleaſter oliva.
Carceribus, cedo, quis primis emiſſus in auras
Corripuit vitæ campum, pedibus licèt idem
Nubivolas aquilæ audacis, cautæve columbæ
Præcipites alas, volucremve aptaverit Eurum,
Quem non illa, columbam aquilamque Eurumque volucrem
Antevolans, agili præverterit ungula planta?
Peccati (a) ſtimulum incutio? quàm protinus igneam
Increpito plantam vis ocyor urget ab armo!
Immortalis erat, fatoque obnoxia nulli
Sors homini quæ prima data eſt. e pulvere teſta
Venit: at impreſſit ſignis melioribus æther.
Quanto igitur ſpatio Mors abfuit? infinito.
Peccat homo. Stimulo illo amens inſtinctus adacto
Continuò effervet ſonipes, tantique repentè
Curriculi ſpatio emenſo tranſmittitur æquor
Immenſum: appulſuque hominem citus afflat anhelo.
Fortè quis ex me quæſierit, quot ſuſpicer annos

Eſſe

(a) *Stimulus autem mortis peccatum*, 1 Cor. 15.

Eſſe mihi ſuper. Ætatem ſi conſulo, nutum
Sideris alterni, tum ſi quos obvia nuper
Occinuit preſſo decies mihi gutture cornix,
Bis quini ſunto. ille meo ſtet terminus ævo.
Biſſenum venit, adjecta trieteride, luſtrum:
* Hebdomadis ſeries, Parcis addicta, novenæ.
At pecco. vetitum decerpſit ab arbore germen,
Et nec dum retracta, manus. ſi, criminis uno
Unius impacto ſtimulo, tam fervidus arſit
Cornipedi effræno dolor, infinita patentes
In ſpatia ut puncto tractus confecerit uno:
Quid me, qui toties incuſſa cuſpide fodi
Immeritum latus, & toties a cuſpide vulnus
Cruduit, affrictique recanduit ulceris æſtus,
Quid me fiet? Equus planta feſtinus & acer
Quàm bis quinque repentè meos trajecerit annos! (a)

* *Climacterа grandis Annus 63. ex novem ſeptenniis, ſeu ſeptem novenniis.*

(a) *Facit porrò, ut in ſpem uberiorem Voti mei veniam, Principis ſingularis indoles: quem reſervari auguror ad hæc tempora, ut, quemadmodùm pronunciabat ſolertiſſimus Batavus anno, quo Princeps ex Hollandia in Angliam ſolveret,*

Sicut
Per DeUM regnat CaroLUs,
Sic
Per CaroLUM regnet DeUs.

Argumentum

Argumentum fortuitum ex occaſionibus datis. Et ſic infertur mentio de duplici vita extrema, non incommoda ad vitæ mediæ inſtitutionem. Item de materia lætitiæ, quæ ſuppeditat e præſente temporum facie. ita tamen, ut juſtitiæ divinæ memoria abjicienda non ſit. Inducuntur aliqua pauca, ex quibus Lector eruet notas aliquas tutelæ divinæ circa Principis vitam. Concluditur hæc pars cum repetitione Voti.

ET jam vela quidem legere, atque advertere forſan
Debueram terris proram. in communia peccem
Commoda, ſi teneat, Princeps, tua tempora ſermo
Longior. Et nimiam plectunt faſtidia linguam.
Me ſed Muſa ſilere, operique imponere finem
Antè vetat, quàm curriculo interiore retexam,
Inſtitui quod nuper, iter. fòrs omina firmet
Boſcobellanis veniens e finibus augur.
Maius erat, metæ ſed proximus: altera finem
Allatura dies. & jam declivis ad axem
Æſtivum Oebalios Cancro narrabat amores.
Lætus iter, quà Staffordo Salopia campo
Accubat, & geminæ incipiunt commercia terræ,
Lætus iter carpebam equidem, ſed feſſa ſoporam
Suadebant æſtus medii per membra quietem.
Hoſpitio excepit quæ proxima fronduit umbra

Mentio itineris, quod Poëta ſe ait inſtituiſſe ad Staffordiæ fines anno præterito 1663. *Hinc non longè nemus Boſcobellanum, quò Princeps ſe recepit poſt fatale illud prælium Vigornienſe.*

Gramineo

Gramineo ſomnos. Lethæi tempora rores
Utraque perfudere, oculoſque hauſere natantes.
Herboſo poſtquàm thalamo laxaverat artus
Prima quies, ut fortè toro reſupinus in illo
Sternebar, prono jam ſol devexus Olympo,
Interlucebat raras quà pervius æthræ
Per frondes aditus, radio monitore jacentem
Impulit, obliquoque oculos exterruit ictu.
Evigilo. evigilaſſe piget. quemque humida nec dum
Emovere ſinu ſegni præcordia ſomnum,
In vultus redit extemplò. tum pectore prono
Obverto dorſum monitis ſolaribus; at ſol
Cœptum tendit equis iter, increpitatque morantem.
Intereà ſecurum animi, penſique diurni
Immemorem tenet alta quies. fugit, ignea lora
Temonemque premens, cum ſole volatile tempus.
Ut thalamo indultum ſatis, exaturataque ſenſim
Liquit membra Sopor, cornuque receſſit inani,
Pulſa quies, excuſſa oculis & pectore nox eſt.
Attollo tum demum oculos. nox tetrior orbem
Incubat, alta tenent cum nocte ſilentia terras.
Expavi ſubito aſpectu, e ſomnoque recentem,
Ut ſolet, incertumque loci percelluit horror.
Sed neque ſiderea ſolitæ teſtudine flammæ
Lucebant, nec erat verna nitor ullus ab æthra.
Involvit noctem nox altera, nubibus atris

Denſantur

Denſantur tenebræ, & terris ſubducitur æther.
Fit ſonitus ventis ſurgentibus, incita flabris
Horreſcunt nemora : inſequitur cum turbine torquens
Nimbus aquoſam hyemem, terrarumque ardua plangunt.
Præcipitant e cælo imbres, e montibus amnes.
Atque hìc *Occipitis calvi* memor improba ſenſi
Temporis elapſi diſpendia. Sed nihil uſquam
Immodicum ſimul & durabile. mox ſua cælo
Forma redit, fugiunt nubes, &, nocte recluſa,
Apparet lux aſtrorum, excubiæque decoræ.

Hìc lentus circumſpexi, jam mente recepta,
Convexos orbes, ſcenamque patentis Olympi,
Palanteſque aulæ per cærula penſilis ignes ;
Ignibus & dixi proh quantùm dividor illis !
Lætitiæ tamen hæc tantùm proſcenia noſtræ.
Summa ſpei, mentiſque meæ cumulata voluptas
Interiore ſedet tractu : pars illa locorum
Diſſidio vaſto, & penitùs ſubducta recedit.
Et dixi quàm ſæpe, pedi talaria lento,
Quis pennas humero nectat, queis nubila ſupra,
Supra ignis lunæque domos impervia terris
Lumina tranem illa, empyrias & præpes ad arces
Siſtar, inacceſſas ubi cæli filia gazas
Incolit, indigeteſque beat Macaritis alumnos ?
Sola moras omnes ſuperat, mortalibus aptat
Hanc humeris alam, hæc pedibus talaria virtus.

Objicitur facies cæli ſtellantis : eaque occaſione excitatur animus ad cæli viam ſectandam.

Scopus inductionum ſequentium de utraque vita extrema, de juſtitia divina, de conſervationis & cuſtodiæ beneficio non latebit, credo, lectorem, ſi reflexerit oculum ad Concluſionem poſitam verſus finem primæ partis. Non conveniebat aliter fieri.

Deſerimus patriamque, Laremque, torumque jugalem,
Submotumque peregrino ſub ſidere litus,
Auſpice avaritia, petimus : quique extimus olim,
(Heſperidum ſaltus, Athamantidos æquora Nymphæ,
Peliacæque viæ trabis, Hyrcanæque procellæ)
Nunc in vicino ſub prima repagula, limes.
Nempe ſuburbanus Calpe labor, Herculeæque
Sunt in carceribus metæ. Quà circulus annum
Dividit, & mundo litem diſcernit utrique,
Quà Phrygiam Zephyri a tergo pluit Eurus in Urnam
Axe ſub adverſo, Pagaſæum quà Notus ignem
Reſpicit, oceano vetitam quà nubibus Urſam
Ædonis Boreas, & turbine paſcit aquoſo,
Anni ultra & mundi fines, trans ultima rerum
Clauſtra, per ignotos æſtus, per inhoſpita brumæ
Frigora, quanquam albæ cautes, & rauca reclamant
Æquora, vento omni votorum pandimus alas.
Intereà cæli nec iter, nec munera norunt
Indecores animæ. cæli prænobile ſemen
In glebam ſubigit vilem veſana cupido.
Sed nec gleba Sabæa famem, nec Meda, nec Inda,
Aurea nec toto fluctu, nec gemmea Tethys
Expletura ſitim. qui continet omnia mundus
Grandior, eſt parvo minor ; impatienſque ſui mens
Semper anhelat, amat ſemper porrecta quod ultrà eſt.
Naſci ergo ad majora putem. Metire capaci,

O homo,

O homo, quod menti faciat ſatis: exue terram,
Degenereſque aude mecum dediſcere curas.
Væ miſero, cujus ſerpens in poſtera ſerpit
Fata vetus. terram ille comeſt, & pectore toto
Incumbit terræ. cælo tu natus: ad altos
Nitere tu cælorum apices, patrioſque tueri
Diſce lares, dignumque tui te finge. Beatorum
O domus alta, nec ampla minùs! ſuprema quietis
Regia, votorumque quies ſuprema! Tonantis
Aula: ſed illa minarum expers, & fulmina ſupra.
Vita tibi in votis? cæleſtem ſuſpice. nullus — Vita cæleſtis.
Illic eſt a falce timor; lunæ atria circum
Quæ volat, haud illò penetrat fatalis arundo.
Nulla plagam perflant illam ſuſpiria, nullâ
Gaudia mœroris lachrymâ ſuffuſa, malorum
Felle madent nullo ambroſiæ convivia menſæ.
Corporibus quin & radios affundere candor — Dotes corporum beatorum.
Dicitur: Invectamque polo vis ignea terram
Circumferre volatu agili. Non frigora lædunt,
Sithoniuſve rigor, nec aquæ, nec Sirius ardor,
Nec Diomedeo metus eſt a vulnere. Corpus
Trajicit illæſum vis corporis enthea, lapſu
Inſinuans ſeſe innocuo. non robur aheni
Obicis intercludit iter, non invia rupes.
Nec, mihi centeno ſi linguæ in carmina centum — Sedes ipſa.
Ore ſonent, linguæ centum, centena nec æquent

Ora locum. ſi quæ tentet vel Coa tabellam
Dextera, non niſi noſtrates ſubleverit umbras.
Et quoniam, quas jactet opes mortalis egeſtas,
Nil auro & gemma potius, tranſcribimus aſtris
Hermum continuò, & cælo donamus Hydaſpem:
Cudimus ex auro ſtellas, conſternimus auro
Immortale ſolum, turres & tecta pyropo,
Beryllo muros ſtellamus, iaſpide portas.
Sed neque gemma tuas, melior Natura, nec aurum
Nobilitat, faſtus noſtri ludibria, ſedes.
Nec lingua ſequimur, nec mente, recondita ſenſum
Quæ fugiunt. loquimur quæ nobis obvia. norunt
Non aliud jumenta, ſuæ quàm fercula ſylvæ,
Lactucam labris ſimilem. percurrere poſſum
Quæ tango videoque. datæ non cætera pennæ.
Quale opus, æterno ſecum quod menſus ab ævo
Confeſſuſque Deum finxit Deus, artis, idemque
Immenſi monumentum animi per ſecla futurum!

Beatitudo eſſentialis.

Torrens ille voluptatis, qui (a) flumine tanto
E ſolio Regis lætas exundat in oras,
Torrens ille quis eſt, Superi? nam plurima famæ
Ad terras e longinquo percrebuit aura.
Dicitur & Manes eadem delata ſub imos

Spem

(a) *Torrens, & flumen?* 2. *Æneid. tamen eſt,* rapidus montano flumine torrens, & 5. *Iliad.* ποταμῷ χειμάῤῥοῳ.

Spem guttæ ſaltem unius feciſſe, flagrantem
Imbueret vel ſic liquido quæ frigore linguam.
Torrens: æternus currit tamen. ille perennes
Decurſu æterno Vitæ fons ſufficit undas.
Et ſitiens idem ſatur eſſe, ſaturque ſitire,
Qui biberit, fertur. ſaturum faſtidia nulla,
Nulla ſitim premit anxietas. ſitienſque ſaturque
Quo fruitur cupit æternùm, fruiturque cupito.
Hanc recubat ripam propter pulcherrima Virgo,
Os habitumque decora, cui nec candida Luna,
Nec facis Eoæ certet Titanius ardor,
Dives opum: dicta indigenis ab origine *Vita*
Cæleſtis. Comites juxtà ſincera Voluptas,
Læves exporrecta ſinus, innubiaque ora,
Et Pax, & ſecura Quies. Æonia circùm
Amplectens ambit Divas Dea. circulus illi
Verticem obit radiantem ingens, & tænia lucis
Cæruleæ radiis in gyrum flexilis aureis.
Hinc & cæleſtes memorant, quas imbuit aura
Simplicior, Mentes, & quas concreta coërcet
Compagis mora corporeæ, queis hoſpita tellus,
Hauſtus quamque ſuæ primos arceſſere vitæ:
Huc, obito curſu, cælo repetente, referri
Natalem ad fontem, & luci ſuccedere primæ,
Ni pennam ſcelus, & ſordes injecta retardet.
Illa Dei fixa in vultu, atque immobilis hæret.

Illuſtrat penitùs Nympham lux intima vultu
Divino abſiſtens: a luce reſultat imago,
Ipſum quæ referat Numen, (a) vitalis imago.
Et Phæbum videt Iris, & Irida Phœbus. at illam
Incingunt atræ nubes, & protinus imbris
Solvitur in rorem. Nobis quoque ſæpius idem
Objicitur Deus, & vitam propiore ſereno
Mortalem attingit lucis nitor. inde calores
Percurrunt animum, & non enarrabile fulgur.
Sed quoniam in nebula ſumus, & premit undique mentem
Peccati vapor, in fletum, pluviique doloris
Illico abimus in humores. at crimina vitam
Nube premunt nulla cæleſtem. terra receſſit:
Cum terra vapor & nubes, cum nubibus imbres.
Divinos, artis modicæ quæ copia cuique eſt,
In mentis tabula vultus effingimus: at * quæ
Per ſenſus, &, fuco aciem fallente, colores
Peniculum ducit luteos. ubi molis opacæ
Mortalem lux cæleſtis dimoverit umbram,
Qualis ea eſt, non quanta licèt, divina tuenti
Redditur effigies in ſe ſpectanda: miniſtra
Nec ſpecies opus, objectæque vicaria formæ.
Inde comes Menti accedit, ſupparque Voluntas:
Quodque bonum menti alluxit complexa voluntas

Hæret

* *Refertur ad artem.*

(a) *Eſt enim ipſa vitalis actus.*

Hæret in amplexu, gremioque infuſa cupito
Illa abit in Numen, penetrabile Numen in illam.
Immenſo a nobis Deus, & ſi longius uſquam eſt,
Naturæ ſpatio disjungitur. intercedunt
Rerum quippe creabilium, & quas divite poſſet
E cauſarum efferre ſinu, ſpecieſque graduſque
Innumeri. claſſes tantas, tam grandia rerum
Tranſabit intervalla Deus, divortia jungit
Immenſa, & nos aſtringit ſibi. vincula nectit
Viſio, mox Amor, hinc ſoboles utriuſque Voluptas.
Sublucent rebus, fateor, veſtigia quædam
Numinis immiſti reliquis, umbræque renident
Subluſtres, nubem eluctans ſimul emicat ardor
Strictura tenui, queis veſtigare latentem
Conjectore Deum radio licet. at modò pleno
Lumine perfuſam interior cum Numine toto
Ipſe ſubit mentem Deus. Hæc æterna quies, hi
Cæli cælorum: hìc conſiſtunt vota, nec ultrà eſt,
Quò rapido ſua protendant pomœria motu.
O curvum terræ quid agis pecus? Indus arenam
Obtulit. aſtra valete. hoc mens in pulvere ſudat.
Hinc ageſis (Oriens Umbris commercia nondum
Noſtra negat) detorque oculos, oppoſtaque cælo
Ad loca tende gradus, Anima mea. reſpice. Diſpar,
Inquis, iter. Sed facturum compendia cælo
At non te Phlegethon aliquis, fletuve noveno

Vita infernalis.

Terreat

Terreat interfusa palus, crinita colubris
Tisiphone, murusve triplex, Ixioniæve,
Circumagit quas fama, rotæ. Te terreat ardor
Verus, te veri fletus; Sua vipera sævit
Mens sibi; Decretorum adamantinus undique portas
Æternorum emunit obex; Agit orbe perenni
Usquè volubilem & usquè rotam invariabilis Æon.

Tenebris & miseriis cincta.

At quæ squalenti barathro nox incubat horrida?
Eumenidum genitrix: at nostræ filia Terræ.
([a]) Natus egon', hoc ut cæli spirabile lumen,
Ut curru gradientem aureo per cærula solem
Intuerer? Sol o mihi dulcis, amabile cælum!
Lux o lætitiæ genitrix, & filia Patris
Fœcundi primogenita! ut te dicitur unam
Nosse parens, & tu risu agnovisse parentem!
Lucis at hic, cælique expers locus. ardet. at ignis
Imperiosa facem ([b]) vox intercidit; ab igne
Divelli lucem jubet, & noctescere flammam.
Noctis in hoc tetræ chaos, has formidinis atræ
Vita nocens abit in caveas. hanc illa Seriphum,
Has exul Gyaros adit. importuna coërcent
Vincla manus, & vincla pedes. it salsa per ora
Fletus, dentium atrox per septa sonacia stridor.

Ipsa

([a]) *Sic opinabatur Anaxagoras Clazomenius.* ([b]) Vox intercidentis flammam ignis. Ps. 28. *Et sic interpretatur Basilius.*

Ipſa ſui, rerum omnium inops, deſerta, malorum
Undique circumſepta ſuorum examine denſo,
Jure ſuo tenebræ tantùm ceſſere, dolores
Contempletur ut ægra ſuos. Latus ambit inermis,
Dirutus ære animiſque Furor, feralis Egeſtas,
Et Pavor, & malas Rabies lacerata cruentas,
Culpæ triſte ſatellitium. Caput Anguis oberrat,
Cauſa mali princeps, relegenſque exordia, caudam
Inſertans ori extremam, fit tortile fronti
Vinclum perpetui luctus, & vitta dolorum
Uſque recurrentum æterno circumflua gyro.
Tota malo patet in pœnas obnoxia; parti
Lex ſua priva favet nulli. Plantiſne faceſſunt
Angorem noſtris podagræ? inteſtina quierunt.
Calculus exurit renes, ſeu glarea mordax?
At non indoluit caput. hìc infeſta querelis
Omnia. tota patens in verbera, (a) totaque dorſum eſt.
Mortis agit vitam; vivit, moriturque, perennem
Æternùm vivens mortem. Cùm pondus ab ævo
Venerit, immenſum in melius bona ſingula creſcunt,
Immenſum in pejus creſcunt mala. Deſinit omnis
In nimio dolor. & valde doluiſſe diuque
Non datur. intexunt Manes utrumque dolori,
Et Valdè, atque Diu. Rerum implacabilis omnium
Extinctor, rerum atque ſui communis Erinnys,

Pœna ſenſus generalis, & æterna.

(a) Pones eos dorſum. *Pſal.* 20. *& ſic nonnulli interpretes.*

Tormentum extremum, Nemesisque triarius ultor,
Ipse nec extinguit, nec verò extinguitur, ipsis
Vim semper sumpturus opesque ex ignibus ignis.
An tibi, si quos flamma salit, mirabile dictu est?
(a) Diri scilicet ille rogi sal igneus, urens
Ipse, * dat usto animos, ut ab æstu fortis ab æstu
Uratur semper. Capiti Metanœa nocenti
Quæ det aquas, oculisque meis fontem lacrymarum,
Præveniant ut aquæ flammas? O lacryma tantis
Quæ restinguat anhelantes fornacibus ignes!

* *Ab incorruptione, quam salis natura præstat.*

Pœna damni.

At modò quo dejecta gradu es, cumuloque bonorum
Quo spoliata, vide: semper fletura videndo,
Infelix anima. factum bene. qui videt, idem
Rite flet & visus oculus, fletusque minister.
Et superas videt illa domos, & debita quondam
Limina. Sed vastum miseram Chaos alligat. atro
Ah plùs quàm novies Styx interfunditur alveo.
Et videt illa Beatorum per Olympia templa
Consessus, quique e terra venere coloni,
Quique Polo genus aligeri duxere Quirites.
Amplexus mille alternos videt, oscula mille.
At solos hæc attingunt commercia, Vitæ
Quos retulit Liber in cives. Liber aureus. at cui
Nec venit e Sophiæ cedro, nec pumice nomen.

Expolit

(a) Omnis igne salietur, *Marc.6. & sic nonnulli interpretes.*

Expolit illum æternus amor, præſcitaque virtus.
Sæpe meas illud fama pervenit ad aures,
Et pretium & nomen fecit cui Gloria, Lumen.
Naſcitur; at cunis oriens nil debet Eois;
Nec ſimiles, utero quæ cætera lumina fudit,
Prima puerperio partus enixa dies eſt.
Ingenitæ lucis ſoboles: quæ tempora primùm
Aligeri Ducis, & criſtas lambebat ovantes;
Lucis inoccidуæ radius: quo panditur almi
Numinis in penetrale aditus, quo, quicquid amœnum,
Quicquid dulce Deus, fruimur. Sed nubila regna,
Quaſque palus fundo noctes exhalat Averna,
Huic intercepere viam. Cocytia monſtra,
Et fuligineos vultus, & verberis ictum
Horreo, vorticibuſque atrum torrentibus amnem:
Nexus horreo nodoſos, dentemque chelydri
Viroſum, anguineos tortus, & ſi quid acerbum,
In pœnaſque ferax aliud. verùm illa quis horror
Damna quis illa? inde horriſono gemitus ululatu,
Et fletus diri, & rabidus per Tartara ſtridor.
O lethi conſanguineus ſi quis ſopor Orci
(Ut perhibent) tetras fauces, aut atria ſervat
Excubitor, medicato irroret lumina ramo,
Spargens blanda venena, papavereamque quietem,
Damna latens ut ne videam mea. Si qua ſilentum
Prænatat excubias volvens oblivia Lethe,

Nervis influat illa meis, quæque otia menti
Pauliſper ferat, & brevia intervalla dolori,
Damna mihi mea ſurripiens. At nec ſua ſomnus
Luminibus, menti nec commodat otia Lethe.
Incurſant uſquè in mentem, noctemque fatigant
Uſquè diemque feræ ſpecies: nec damna facultas
Ulla, recurſantemque oculis avertere peſtem.
Hinc habitans ille inſomni ſub pectore Vermis,
Subditus ad fibras altè, & præcordia Vermis,
Et jecur immortale, renaſcenteſque medullas
Depaſcens morſu æterno. Suſpiria pulſant
Sera ſinum, lacrymæ ſeræ. quæ janua ſolem
Antè recepit utrumque, Suburranoque vel ipſum
Admiſit puteal cum fornice, janua clauſa eſt:
Ferreus haud exorando ſtat robore cardo.
Spes omnis conclamata eſt. hæc una malorum
Dulce levamentum. ſeu fructum porrigit illa,
Seu finem. metas hæſit dolor omnis ad illas.
Fructus ubi eſt? ſteriles exercent Tartara pœnæ.
Finis ubi eſt? redit æterno labor orbe, recurſu
Pœnarum aſſiduo refluentium. ubique dolorum
Congeries immenſa, malique informis imago
Æterni. Feſſis juga demite curribus Horæ,
Axibus & pennas appendite. conſtitit æther.
Ætheris immoti rota ſiſtitur. at rota pœnæ
Volvitur illa meæ, æternoque volubilis ævo.

Et

In eodem adhuc ſitu perſiſtens Poëta redit ad cogitationes lætiores ſub ortum Auroræ.

Et jam præcipitans cælo Nox ſenſit Eoæ
Lora pruinoſumque Deæ jubar. illa rubentes
Memnonio luxu crines, & plena roſarum
Extulit ora. ſalutantum gens læta volucrum
Excutiens alacri pennarum verbere noctem
Imbuit ad cantum nidos, gratata ſoporo
Infuſam ruri Auroram, rebuſque colorem.
Glaucus aquis errat tremulis nitor, aura coruſcis
Ilicibus vibrat lucem, nebulæque ſubactæ
Velleribus canent raris, arvoque recumbunt.
Quàm facies diſpar illi, quam turbida nuper
Nox irrugarat nimbis: cùm nubibus axem
Abſtulerat, terramque involverat imbribus Auſter!
Hìc, mens ut jam liberior, laxataque ſenſim
Lætitiæ ſpatia, & fibris illapſa dies eſt,
In mentem pariter ſubiit confinia rerum
Tempora conferre, & varios componere fati
Fortunæque habitus. Terris appulſa Britannis,
Aſtrorum redeunte choro, certaque diei
Spe diluceſcente tui, quàm candida lux eſt!
Conſedit fragor, Æoliæque ferocia noſtræ.
Longa, procelloſa fatorum in nocte, ſevero
Turbine fortunæ, tulimus diſcrimina: quorum
Pubeſcente malis ævo, pars maxima, Princeps,
Semper eras. gens quæ luctus non conſcia noſtri?
Quæ freta? quæ noſtris cautes non oſſibus albent?

Fortunis, patria ejecti.---Quid nota revolvo?
Sors melior quantò visa est, quibus altera cessit
Pars rerum! charos Manes nec facta potestas
Ulcisci, nec verò sequi. Num Belgica lunas,
Num soles alios habuit? nox annua nobis,
Annua visa dies. & huic nec bruma, nec illi
Solstitium interiore dedit procedere gyro.
Diluvio ex illo miseros urgebat egestas
Quanta, liquet. longè nec prospexisse necesse est.
In citimo veterum species. in cannabe Baucis
Splendet adhuc, insignia adhuc fert nota Philemon.
O bona pauperies! nescibas, Anglia, quantæ
Paupertatis opes. tantis imbuta novorum
Gymnosophistarum monitis, scuticæque magistræ
Imperiis addicta, rotæ quàm strenua noras
Ludum fastidire: minas quàm temnere cauri,
Cymodocesque supercilium, breve litus & algam
Remigio radens tenui! quàm riserat æris
Et curæ vacuus tumidum Scyrona viator!
His, Princeps auguste, malis adolevimus, inter
Has tecum mœsti lacrymas exegimus ævum,
Invidiæ arbitrio miseri satis. Una fovebat
Spes languentem animum, & causam pascebat egenam;
(a) Spes, ægro panacea, inopi sors magna peculj,
Captivo sua libertas, victoria victo:

(a) *Sic ferè Coulæus de Spe. ad cujus carmen hìc placuit emodulari.*

Sola

Sola ſciens aſſentandi ſine crimine, (ſolam
Hanc præter quis enim miſero aſſentetur?) honeſti
Progenies, præſentis inops, opulenta futuri.
Hac fretus noctem exegi, mediiſque tenebris
Reſpexi lucem: hac fultus librata per undas
Non intermiſſo diduxi brachia niſu.
Et dixi quàm ſæpe! Niteſcite ſidera. Dixi.
Et tandem nituere. Niteſce, niteſce meus ſol,
Aſtrorum face, candidior Titane meus ſol.
Exorere, & diſpelle hyemes, noctemque reſolve.
Exoreris. pulſæque hyemes, reſolutaque nox eſt.
Salve tot quæſita quies, & reddita votis:
Aurea pax. priſcis redeunt e fontibus anni;
Lactis eunt, ibant toties qui ſanguinis amnes.
Lætitiis terra incedit. vox lenta. vel ipſæ
Subſultant tetricæ rupes. Accurrite gentes,
Et quas finitimo cognominis alluit æſtu
Nereus, & quas ſubducit longinquior orbis;
Tuque prior toties propiùs miſerata gementem, &
Sæpe dolore dolens noſtro, commercia cæli
Quam paria, ingeniumque ſoli, veteriſque querelæ
Oblitum gemino manans e ſanguine fœdus
Germano ſociat nexu, gratare ſorori
Gallia; Sequanides properent ad litora Nymphæ,
Aſpiciantque, Deus quæ nobis otia fecit.
At tu, cui noſtris toties a fletibus urnam

Intumuiſſe

Intumuiſſe ferunt, occurre, ſororibus undis
Lætitiam narra, Thamiſis: fluat Inda per artus
Carbaſus, & conchâ rorans inſerpat arundo;
Cornuaque attollens glauca bicoloria fronte,
Albionæarum, Thamiſis, regnator aquarum,
Stringe gradu propero ripas, & labere fluctu
Arduus, Oceanoque patri tua gaudia miſce;
Quàque pedem fers undiſonum, Oceanitides unà
Plaudentem luſtrent choreæ: veſtigia lambant
Et Zephyri comes, & Eteſiæ, & albus Iapyx,
Exultans. procul Æoliæ pars altera cedat
Nimboſa cum pube, nec affremere auſit eunti.
Lætus agat tandem, fortunatuſque laborum
Paſtor oves. Pulſa tandem rubigine lucem
Induat attritus vomer, dociliſque juvencus,
Quanquam ſubjugis ipſe, volentibus imperet arvis.
Naviget: incidat tortos mihi Navita funes.
Segnes increpuere moras Nabathæaque rura,
Et mitratus Arabs, & cinctu defluus Afer,
Et diverſus utroque Getes: Minyiſque feruntur
Mirari vacuos ſolitis & Iaſone portus.
Hac fortaſſe tenus licuit confidere ponto
Parciùs. * aſt agnam belli modò fluctibus icit
Candida pax: pepigere fidem modò Tethys, & Arctos
Mitior, accinctique ſedent in litore venti.
Paruit, & velis immiſit nauta rudentes.

* *Non prævidit vates bellum Hollandicum. At hæc loquitur de abſentia minarum ſaltem inteſtinarum.*

Ecce fugit, ſpumaſque ſalis ruit incita pinus:
Cornua, carbaſeique ſinus, & ſuppara ſumma
Feſtivùm crepuere. pedem bonus alter & alter
Incidit an Pollux in utrumque? carina ſequaces
Antevolat ventos, &, ſubſidentibus undis,
Extremam fluctu in primo præſumit arenam.
Mox redit, hoſpitiiſque ſubit comes India noſtris.
Voſque adeo, quos Parnaſſi per amœna vireta
Ducit amor, genus Aonium, quibus imbuit ora
Caſtior Hippocrene, & plenior ungula potat,
Præque aliis vos, Muſarum quibus altiùs arces
* Vertice conſurgunt gemino, cygnëius ambit
Quos Iſis, & docta prætexit arundine Cama:
Laurigeram tempus, comites, exporgere frontem;
Ora probent undas: deſueta refingite plectra
Ad numeros veteres, reducemque Amphiona rupes,
Orpheaque ſylvæ mirentur, Ariona pontus.
Surda magis ponto, & ſylvis, & rupe Camœnæ
Pectora ſolicitent veſtræ. ſummiſſa rebelles
Deponet feritas animos, faſtuſque remittet.
Auſpiciis ſi fata meis decurrere vitam
Annuerent, &, qui reliqui, componere ſoles
Sponte mea, vacuum curis ante omnia Divæ,
Luſtratumque undis, arcanaque ſacra ferentem,
Acciperent gremio Parnaſſides. O ubi cantus
Antiqui, & bifido veteres in culmine ſomni?

* *Parnaſſi noſtri vertices duo Oxonium, & Cantabrigia.*

Phœbus ubi? O quis me reſonabilis ad juga Pindi,
Ad latices Libethræos, ad Theſpia Tempe
Siſtat, ubi fotos lauri vocalibus umbris
Permeſſi rorans guttis ſopor irriget artus?
Siſte. quis incautum tulit impetus? an Dea menti
Incidit improviſa? nec hoſpita ſylva ſopori
Illa meo, nec verò illi mea concolor ætas.
Et ſolitam, ſenſi dudum, mihi * barbitos auram
Icta negat, ſolitamque negat Latonius aurem.
Vos, quibus articuli teretes, quibus integer ævi
Argutis micat in venis Heliconius humor,
Quos Deus ille, Deæque ſolent audire vocatæ,
Vos citharæ decet, ingeniique intendere nervos:
Vos animæ Aoniæ fœtus educite. Pæan,
Theſpiæ io Pæan referant ad ſidera valles.
Candida currite ſecla; ſacer præſagia Myſtes
E Clivo cecinit. vocem feſtiva remittit
Pieris, aſſenſuque antri Cortina ſonoro.
Has ego cùm tacitus mecum ſub tegmine verno
Mente volutarem curas, (an ſemiſopitus,
An totus vigil, incertum. nutantibus aſtris
(a) Certior eſſe quies, & cornea tradere Morpheo
Cunctantem ſolet. at furtivam excedere noctem
Illa mihi viſa eſt, & ſomno major imago)

* *Novi barbiton non eſſe hujus carminis. ſenſus itaque eſt, cùm quodvis poëma tracto.*

Tamen oportet, juſtitiæ divinæ non immemores fuiſſe.

(a) *Peripatetici atque Academici magis probant ſomnia, quæ noctis parte extrema ſub diluculum accidunt.*

Rem

Rem præter ſolitum miram aut vidiſſe putavi,
Aut certè vidi. Vicino prævia ſoli
Jam propior lux albebat; tranſcurrere cælum
Cardine nimbus ab Eoo & Tithonide porta
Viſus. eum maculis variabant * cærula fuſcis
Vellera, ſuffuſo ferrugo rubebat ab oſtro.
Explicat inde ſinus latebroſa volumina, & amplo
Orcheſtræ in faciem laxatur fornice nubes.
Apparent lances geminæ, ſua pondera lances
Ambiguo librant examine: diſcolor æquat
Sed juga momentum. ſequitur, comitata catervâ
Virgineâ, forma ante alias pulcherrima Virgo.
Illi multus in ore rigor; nec læſa venuſtas:
Cui blandituros oculis afflabat amores
Ipſe rigor. ſed nec leviter diffundere vento
Exleges dederat crines. a vertice nodum
In teretem morſu tenui collegit iaſpis.
Libera cyclas, & in faſtum porrecta. refuſos
Aura ſinus, croceoſque hinc inde laceſſit acanthos.
(a) Illic & veteres, & ſeras Numinis iras,

*Accipitur hìc, ut ſubinde ſit, pro colore vergente ad obſcurum.

Adducuntur ejuſdem exempla nota.

Et

(a) *Si cui longior videatur hæc deſcriptio, ſciat modum eſſe inductionis poëticæ per exempla. Elegantiæ fuit veterum veſtibus figuras & hiſtorias intexere. notum ex Athen. l.* 12. *de chlamyde Demetrii: & Sidon. Apoll. in epithal. Polemii de palla Jovis: & cæt.*

Et ſeriem irarum multam, pugnataque bella
Ultoris cæli, caſuſque ex ordine pingens
Dædala diſtinxit varios acus. Æthere ſummo
Caſus Angelorum. (Empyrius noto dictus cognomine vertex)
Confertas acies, denſoſque utrimque maniplos
Cernere erat. connixi illi, penniſque coruſci
Adverſis Martem invadunt, & prælia miſcent.
Ecce autem rapido glomeratur turbine præceps
Agmen agens hyemem tenebroſam, & vertice prono
Volvitur ad terras. Nimbo non denſior unquam
Tempeſtas, tortuſve ſolum diverberat imber.
Atra cohors: ſulco ruptum ſed quale rubenti
Aëris in campos vibratur ab æthere fulgur.
Horret iter flagrans, & ſulphure robora fumant.
Ejectio hominis e Paradiſo. Non procul hinc hortum gaza ſplendeſcere verna
Fecerat, Armenii veris Floræque Penates
Æternæ. croceo ſubtemen germine pubet:
Vernat opus, Floraque omni diſtincta Minerva.
Veſtis erat. præſens aderat ſi Zeuxius ales,
Hortus erat. viridem ſpatiis induxerat umbram,
Et vario gravidum fœtu frondentibus umbris
Pendentem Autumnum. Phrygii non talia ruris
Sylva, nec Heſperii mirantur poma dracones.
Hæc inter ſcatebris illimibus unda tumebat
In fluvium, vitreo nemoris per textile dorſum
Decurrens pede. non alio juvenilia mallet

Fata

Fata redordiri Cephiſia fabula rivo.
Fecerat & variis implexum tortibus anguem
Arboris ignotæ per lævia brachia volvi,
Virginea inſignem facie, illecebraque juventæ
Pellacem, radiis ſquamam incendentibus auream,
Verſicolorem anguem. non illi ſibila colla,
Non unci dentes oculi nec ſanguine ſævo
Suffecti. arrectum pectus, criſtamque, jubamque
Mille colorum obiere doli, per nubila qualis
Incedit luci adverſo Thaumantias arcu.
Fœmina ſiſte. latet colubri (fuge dona ferentem)
In dono coluber. Ramos pars cætera longo
Agmine ponè legit: rutilatque in cortice virus.
Quæ tamen illa minacem armant incendia dextram?
Ite, pares Superis, nova numina. fortè pigebat
Noſſe bonum. deitatis adeſt pars altera veſtræ.
Fœda fames, diræ ingluvies uxoria menſæ!
Decoxit ſe, meque Nepos. e ſentibus aſpris
Eruitur panis meus, & convivia ſudant.
Spina, cave mulier, teneras ſecat obvia plantas.
O dolor! o lacrymis mulier dotanda tuorum!
Parte alia cano ſpumans in ſtamine marmor, *Diluvium.*
(Æquor erat, vacuum ſed limite litoris æquor)
Et phocas turpes, & phyſeteras hiulcos,
Et quæ monſtra ſeni glauco creat humida mater,
Addiderat. Montes hinc atque hinc gurgite ſummo,

Et vertex Alpinus, & Oſſa nivalis, & Othrys,
Jamque humilis, nimbos nuper raucumque tonitru
Deſpectans, feſſiſque aſtris inſeſſus Olympus,
Vix medii eminuere. Feræ de montibus actæ,
Hinc Pangæus arator, inhoſpitus inde Lycaon,
Et tigris, umbroſiſque exuta cubilibus urſa
(Parrhaſidum quàm nunc potior ſors ſicca ſororum!)
Ignotæ genti occurſant, & læſa queruntur
Rerum jura. Jugo pendens hic rupis adeſæ,
Et manibus prenſans uncis mora ſicubi lethi
Proximior: fluctus hic arans, ubi jugera nuper,
Hic tabulæ incubitans. Et nantes gurgite raros
Fecerat, & (quid enim reliquum, niſi pontus & æther?)
Jactantes altè imbelles ad nubila palmas,
Nubila, nam piceæ condebant ſidera noctes,
Nequicquam; latuitque hærens in ſtamine clamor.
Intereà totum non ſecius actus in æquor
Nubibus abruptis ruit implacabilis æther.
Undas emolitur hyems: cælique ruinas
Devolui in pontum aſpiceres, tumidumque viciſſim
In cælum aggeribus canis aſcendere pontum.
Hæc inter texti arborei ſurgebat imago
Terga premens ſalis indomiti. nec tonſa, nec alæ
Velorum apparent ullæ: nec ſidera ſervat,
Nec clavum Palinurus. aquarum in montibus arbor
Acta ferebatur, nec, quò ferretur, habebat.

Ultrices

Ultrices undæ! (a) in veſtro primordia rerum
Concrevere, tener veſtro ſub lumina mundus
Prodiit ex utero. generis ſpes ultima noſtri
Quæ ſuper, & mundus tenui natat in trabe totus.
Cauſa mali Dea. ſed natalibus interit illa,
Arreptæque facis pœnas expendit in undis.
Emerſura. leve eſt, & mobile Cypria numen.
Mortua? fœmineum genus eſt; & mortua fallet.
Hæc oculos ego cùm tacitus per ſingula ferrem, *Conflagratio Pentapolitana.*
Non procul inde novos objecit tela timores.
Infames an ſola domat fax altera tædas?
Nempe venit nimbis ruptus flagrantibus imber
Tetrior; accenſo fervent in vellere flammæ,
Immiſſuſque oſtro ſævùm rubet aureus ardor.
Sulphureus vapor, & liquefacto turbine torrens
Horret ubique: urbes, tabulata per alta volutis
Vorticibus flammarum, acies Vulcania ſævit
Per medias; populant tedæ ſylvaſque lacuſque:
Pruna ſolo, candet volitans in nube favilla.
Corripuere viam trepidi per opaca locorum,
Obverſi in ſaltum, quà ſe ſubducere campi
Incipiunt, clivique leves attollere callem,
Vir, conjux, natæ geminæ. Quò lumina conjux?

Fœdifragas

(a) Oceanumque patrem rerum. *Virg.* 4. *Georg. ex opinione Thaletis & veterum Philoſophorum, qui omnia ex aquis generari aſſerebant.*

Fœdifragas oculorum acies ad mœnia flectis
Abjurata, ſacroſque lares. Riget illa: ſalemque
Marmoreum argento mentita reſiſtit imago.
His auro, ſpirant aliis in marmore vultus.
Sola ſalem Lothis meruit? non Lothida ſolam
Commendant famæ vultus in terga retorti.

Serpentes igniti, &c.

Undique multiplici textam formidine telam
Cernebam. Ignitis ardent ſerpentibus iræ:
Infigunt morſus, animamque & virus inhalant
Lethiferum. Denſa plaudit ſub nube coturnix:
At condit mors atra dapes, & funere menſam
Inceſtat. Barathro tellus immanè dehiſcens
Hinc patet, immiſſoque exterrens æthere Manes
Corpora ſorbet in abruptum. Pendentibus illinc
Objectu laterum ſaxis aſperrima rupes
Tollitur in cælum. ſtat circumfuſa metu plebs,
Speque inhians, arrecta. ſilex a verbere juſſum

Aaron.

Liquitur in fontem. At grandævi funeris umbris
Redduntur ſuprema. jacet frondoſa pheretro
(Triſtes exuviæ, & fidei monumenta caducæ)
Virga, coronales apices, & ianthina byſſus,
Mala, bis & ſeno totidem cum nomine gemmæ,
Et ſacro fluitans non ampliùs infula collo.

Moſes.

Te quoque, magne Pater, votorum in margine cerno
Supremo poſitum. aërei faſtigia Nebo
Fecerat aſcendiſſe. illinc de vertice Phaſga

Deſpicis

Deſpicis expectatam olim, longoque petitam
Curarum peregrinantum, annorumque, viæque
Circuitu terram. & Galaad, Ephraimque, Manaſſemque
Obtutu legis, & ſpatioſam Nephthalis oram,
Quàque patet latè Judas projectus in Auſtrum,
Extremique ſinus pelagi. Ditiſſima terra:
Ubertatis amœna parens. ſic ora ferebat,
Sic oculos, ſic purpureo vernabat amictu
Longo ducta gynæcei Natura receſſu
Virginis in thalamos horti. lætiſſima ſalve,
Salve lactea progenies, & mellea tellus.
Sed moreris. tellus alio luſtranda ſub axe
Te manet: exilio ſedem parat hoſpitis umbræ
Thariadæ ſinus. An Moſi tam ſaxea rupes?
Digna, fides quam, ſiqua potens magis, in mare tollat.
Flent ferrugineæ valies, epicedia miſcent
Atrati montes. it funebris ore ſacerdos
Incompto, pronamque manus faſtidit acerram.
Hìc ſitus eſt tumulo inſcribi juſſere Camœnæ.
Incertum ſedes at fugerat invia vatem.
Inde ubi deflexiſſem, agitata (a) lacinia gentes *Nationes variæ.*
Objecit ſpectanti habitu vultuque modoque
Diverſas: Garamantas, & ultima Bactra, dieque
Nocteſcentem Indum nimio, Phariumque Canopum,
Quaſque

(a) *Uſurpatur ſubinde pro quovis genere veſtis.*

Quaſque ſecat Ganges, & quas Paſtolus arenas,
Arſacium ſolem, atque Othomannæ cornua Lunæ.
Omnibus his minitans æther, & cuſpide telum
Imminet adverſa: dextramque e nube tuebar
Implicitam capulo, qualem, cùm flammea cæli
Porta tonat, flagratque Dieſpiter, acer Apelles
Armatam nimbis oſtendit, & igne rubentem.
Igneſcebat apex frameæ, ſurgebat in undas
Ardor, & extremus rorabat ſanguine mucro.
Anglia. Tuque Nurus tu Nerines formoſa, (mariſne,
An curarum æſtu potiùs perfuſa tuarum?)
Extremam infelix implebas Anglia telam.
Infelix? nam quæ felicior? orbita fines,
Uſquam ſi qua fuit, luſtrat Saturnia noſtros.
Attamen ille quis (a) ora ſuperciliumque ſeverus
Inſedit terror? nec dum exaturata reſedit
Ira? rei ſupereſt heu pars quota ſanguinis! at quas
Non terras dudum, quos non infecimus amnes?
Anglia, tange aras. & adhuc ambire minantem
Obſequio poteris. da thura, crementur odores.
Votivo poteris celare piacula nimbo.
(b) Illa nihil. Clauſo coëunt aulæa theatro.
Avertentem atri nimbi, Boreæque curules
Avexere. fragorque, & vox audita tubarum.
Sol oritur lucem terris, & me mihi reddens.

(a) *Juſtitiæ.* (b) *Juſtitia.*

Fallor

Fallor? an hi nubis ludi? num talia fingunt
(Haud equidem reor) aëreæ ſpectacula ſcenæ?
Excutior tandem, & ſuſpenſus numine multo
Rura *procul circumſpicio ſubjecta, ſituſque
Villarum dulces. hæ prono in margine pendent
Clivorum, has querula rivorum ambage coërcent
Depreſſæ valles: fugiunt in frondea teſqua
Et ſylvas aliæ, fumuſque in culmine vernat.
Ruris alumna, meis olim gens hoſpita Muſis.
An par hoſpitio merces? Nec roſtra, nec aulam,
Nec tabularia denſa, nec alta theatra, nec urbem
Aſpicio; ſed nec turbas ego, ſeu quod in urbe
Urbis ineſt. Pars naturæ ſyncera, prioris
Ævi flos illibatus, bona ſi modò noſtis,
Quæ veſtræ recubant humili ſub fronde myricæ,
Gens o fortunata nimis. Si limite Parcæ
Signarunt ædes tenui, nec candida tecta
Aſſyrium diſtinguit ebur, nec Hymettia ſurgunt
In poſtes electra, nec ebria murice palla
Auroræ ſpoliis, Phrygiove illuditur auro:
At cultus morum, & cenſu caſa ſimplice dives,
Virtutis domus antiquæ tibicine fulta,
Pax indelibata, proculque nocentibus armis
Pacis opes, & damnoſæ mens inſcia culpæ,
Et reſponſuræ culpis mens inſcia curæ
Non deſunt. Si non aureis accumbere menſis

Circumſpicit Poëta ex eodem loco rura ſubjecta.
* *In vicino. pro oculis.*

Sueta fames, gemmave ſitis bibit: at neque ſeta
Terruit importuna dapem. ſuus illinit oras
Auratæ lancis timor, æquoreæque parentis
In menſam libat genialis gemma tumultus.
Tutiùs e fago bibitur. Quàm læta diurno
Empta labore quies, quem ſomni merce rependit
Veſpertina teges! portæ cùm limen ad aureæ
Apparet timor, armatus licèt, at timor, & nox
Ægra, ſopor ſine nocte vigil. Sed nec ſua ruri
Regia defuerint, & nec minùs aurea forſan
Tempora, recluſo terris cùm ſorduit auro
Nullus honos. Erat, & Dryades meminere ſuperbæ,
Tempus erat, cùm ſylveſtris mutaret aratro
Conſul ebur: cùm, quæ tauris juga dempſerat, hoſti
Indueret, terræ dominis dans jura, colonus,
Farra ſerens, & regna metens. Ingloria ſordet
Sylva? tenent urbem ruris faſtidia? veſtrum eſt,
O bona rura, tuum, (a) Sylvane, quòd Anglia regnat.

Surgit, & amici hoſpitio excipitur.

Surgo, & vicinas properus, quà ſemita monſtrat
Proxima, quam fors obtulerat, divertor ad ædes.
Hìc, ubi pulſa fames epulo breviore, ſitimque
(Nam neque vitea erant, nec erant Cerealia. caſus
Sic tulit.) infuſis Acheloia pocula citris
Reſtinxere, gravem fingens ad mollia frontem,
Quiſquis es, Hoſpes ait, felix ades, & Jove dextro.

(a) *Præbens Regi perfugium.* Splendida

Splendida erat nobis, & erit quæ ſplendida ſemper,
Vertentes annos Carolo quæ læta reclusit,
Altera lux. meliore meas ſignanda lapillo
(Interdum, inque loco fluimus; curiſque nec ipſi
Stultitiam miſcere brevem vetuere Catones)
Alterno peſſum illa dedit certamine cellas.
Hìc oculis hominem menſus propioribus, At te
Noſſe aliàs, inquam, videor: nec fortè mei te
Notitia immemorem fugit. Improbus ille, meoque
In vultu fixus: Naris quia forſan obeſæ,
Hæreo; mox, ſat notus, ait. veſtigia retro
Priſtina, ſervatos ſi rite remetior annos,
Scotus ego, tu Gallus eras. arriſeris? at jam
Bis centenam egit rota Cynthia, ter denamque
Sub terras hyemem, Aureliæ ſub mœnibus altis
Ex quo bellacis Nymphæ nos ſigna ſecuti
Contulimus duce ſub Calabro zonamque, manumque,
Conque tubernales Ligerino ceſpite ſomnos.
Panthoides; inquam. ſed ludicra mitte. licebit,
Communes ſpatiis brevioribus inſequar annos.
Ut ſapuit ſal Oxonius? Grus Apula, credo,
Excidit, At cujus pluma candeſcere Corvum?
Collige te. Strophadumne memor? nec plura. loquenti
Cætera ſurripuit, mediumque amplexus, &, idem
Tune mihi ipſus, an ipſus, ait? ſex addita luſtris
Altera jam ex illo meſſis. Rhamnuſia ludum

Ex illo varium luſit. ſed, amice, tot inter
Cyclopum ſcopulos quo naufragus aſſere ſalves?
Hìc reliquas multo ſermone fefellimus horas.
Inſtaurat menſam veſper, menſamque ſecutus
Excepit ſopor, & mihi commoda pluma ſoporem.
Poſterus ut primùm intepuit, pubemque diurni
Muneris admonuit reſidem ſol, ipſe viciſſim
E ſtrato me corripio, pratumque reviſo.
Nec matutinus minùs hoſpes; Et ecce ſereno
Indulgent, ait, Eois e finibus auræ.
Luſtremus campos libet, Auroraque fruamur?
Pergimus, alternoque viam ſermone levamus.
Inde, ſolum ut tumuit tumulis acclive, ſupinum
Cœpimus obniti in callem. robuſtior urget
Aſcenſum comes. ipſe ſequor; ſed paſſibus æquis
Perpetuare viam prohibet non æqua juventus.
Defeſſi tandem conſidimus. editus amplum
In valles dat deſpectum locus. undique Junj
Apparent lactentis opes, & puberis anni,
Arborei ſaltus, arviſque natantibus Euri
Impulſu turbata Ceres, virideſque procellæ.
Quin age, ſermoni cœpto comes inſtat, & iſtam,
Complexu procul arboreo quæ ſecubat, ædem
Reſpice. relligione patrum ſacra. candida veſtis
Virginibus, (a) ſedique dedit per ſecula nomen

Narrantur ab hoſpite nonnulla, quæ digreſſum e Vigorn. prælio excepere, occaſione capta a locis ſub aſpectu poſitis. *Et continuatur narratio uſque ad finem page* 93. Intereà ſol incaluit, *&c.*

(a) *White Ladys.*

Concolor

Concolor. Excidio poſtquam Vigornia ceſſit
Infelix, (neque enim tantæ cum flore juventæ
Victricem hanc licuit Carolo componere laurum)
Res acta, & ceſſum fato eſt. Mox humida, cælo
Jam vertente, per occiduæ confinia lucis
Tramite ſidereo ſenſim ſubvecta, diemque,
Et quod ſæva dies fecit ſcelus occuluit nox,
Involvens umbra terram, rebuſque colorem
Abſtulit aſpectu fœdis. quà proxima curſum
Spes primum dedit, huc cæca regione viarum
Tenditur ; hoſpitii niveum non diſparis offert
Hæc omen ſtatio. In peditem, & ſine nomine plebem,
At nodum pugnæ ingentem Mars omnis, Enyo
Tota, & flagrantis belli incubuere ruinæ.
Seu cæſi, ſeu capti omnes. ſors ultima cæſis,
At potior cecidit. Patriam, compendia terræ
Quà propiora, fuga repetunt Calydonides alæ.
Irrita res. patriæ paucis permiſſa poteſtas.
Egregiæ nimirùm animæ, & melioribus ortæ
Sideris Arctoi radiis. quàm, ſi qua priori
Inſedit famæ, labes eluta, novumque
Claruit ad proavis dignum nova ſemita nomen !
Veſtro ſancta fides eſt ſanguine : ſanguine ſancta
Integri vigeant in relligione minores.
Conſilium intereà rerum hoc in cardine tanto
Carolus, & pendens animis comitatus habebant,

Moliri

Moliri quid res ferret, quò tendere curas,
Incerti. Subitus media inter talia rumor
Diditur in vicino hoſtem, jamque affore certum,
Conſiliiſque inſtare diem. mora rumpitur omnis.
Fractæ conſultura manet fuga ſola ſaluti.
Non ſecùs ac moniti properant, & corpora mœſti
Subjiciunt in equos. equitem poſt quemque laborum
Sors ſua, diverſique ſedent (a) a tergore caſus.
Quæ cuique acciderint diſcrimina, mitto: nec hujus
Eſt operæ meminiſſe, tui nec forſitan oti.
Haud ignota, inquam, penitùs mihi. contigit illo
Noſſe unum pòſt e numero; nec noſſe pigebit,
Dum meritis locus uſquam erit, & ſua præmia laudi:
Dignum patre, ſed eventis melioribus. Annos
Longiùs hic ut poſt aliquot remearet in urbem,
Cura domus tulit. at capiti cauſæque macello
Addictæ metuens latebris & noctis aſylo
Fidebat. nec me latuit quam prenderat arcem.
Sermo illi pugna ſuper, & diſcrimine ſummo,
Digreſſuque frequens. illo narrante ſuoſque
Communeſque fugæ caſus, quàm ſæpe ſub axe
Udo ipſe, & Jove nocturno per teſcua ſolus

Ferret

(a) *Tergum pro tergore, & tergus pro tergo ſubinde apud Poëtas. Sic interpretes ad illud Virg. 9. Æneid.* fugientibus ingerit haſtas in tergus.

Ferret iter, nunc diffugiens, nunc aure maligna
Rumores captans omnes, noctemqne diemque
Adverſam, plenam incertæ formidinis illam,
Hanc latebris non uſqueadeo furtiſque faventem,
Incuſans: quàm ſæpe famem vapidave polenta,
Semeſave penu depelleret, & dape cruda:
Cæteraque, hibernos retulit quæ ſerus ad ignes;
Ingemui ſæpe. & narrantis ab ore pependi,
Abſtiteruntque meo lacrymæ auſcultantis ab ore.
At ſiluiſſe licebat, ait comes. ut mihi luctum,
Sopitoſque moves animos! mihi vulnus adactum
Altiùs, & memorem doleo crudeſcere curam.
Nam capitis menti alterius funeſta recurſat
Heu capitis chari ſpecies. quàm ſæpe, ſub armis
Dum pugnacis equi premeret luctantia colla,
Hærebam affixus lateri! caput atra bipennis
Abſtulit, & lacerum vidit Boultonia funus.
(a) Ille ubi regali multùm flens oſcula dextræ,
(Triſte miniſterium) ſupremamque ore ſalutem,
Qua non ipſe potiturus, libaverat heros,
Conſcenſis extemplò in equis (ex ordine deni
Vix toto quater) a gemitu fletuque capeſſunt
Auſpicium curſus primi. Sub margine ſylvæ

Extremo

(a) *Nam, digredientibus cæteris, ſubſiſtit Carolus in vicinia Whiteladienſi.*

Extremo, bivias aperit quà cædua fauces,
Arboreum inde vides ingens ut vulgus inumbrat
Ulmorum par, aëreoque cacumine nutat?
Illac, ad dextram exterior quà ſemita ducit,
Se trepidi glomerant in iter. ferrata fatigat
Cornipedem calx, & piceam rapit ungula nubem.
Ecce autem elapſus telis & cæde ſuperbi
Victoris, (multa intereà divortia, circùm
Agminibus fuſis, ſpeculaſque inſederat hoſtis)
Exploratorum fugiens infeſta ſequentum
Arma Leviſtonus ſpumantem in pulvere frænis
Immiſſis agitabat equum, campumque terebat
Fervidus. illum ardens diſtricta cuſpide prædo
Inſequitur: pulſu alipedum gemit ardua tellus.
Reſpiciunt, animi ancipites; tum fuſus in orbem
Fit globus. in tutos elabitur ille receptus.
Hoſtis abit, retroque datis aufertur habenis.
Inde novus turmæ comes additur. illa (a) cohortes
Dudum certa Caledonias apprendere curſu
Urget iter cœptum, & propero quatit agmine campum.
Jamque e conſpectu ſaltus luteaſque novales
Tranſierant, Neoporta, tuo. pars lentiùs ire,
Et vultu ſpes afflictas attollere læto:

Pars

(a) *Cohors peditum propria. Virgilius* II. *Æneid. tranſtulit ad equites.*

Pars alacres deſcendere equis, &, ſiqua fefellit,
Qualia multa viæ veniunt, attrita ſupellex,
Inſtaurare manu, & parti ſuccurrere læſæ.
Sublatis hìc fortè oculis procul æra cieri
Conſpiciunt, atque, ut paſſim diſcluſa dedere
Effugium ſoli tenues per nubila rimæ,
Luce laceſſiri. tum protinus obſita dumis
Conſpectum eripuit depreſſo tramite vallis.
Confeſtim Scoto unanimes, ſociiſque catervis
Acclamant: ſignis ſociis adjungier ardent.
Subſiſtunt tamen. In medio ſatus ilice nigra
Interjectu amplo fecit diſcrimina lucus:
Quem ſiler, & bicolore ſalix obiere corona.
Adverſos hinc in colles dum prodeat agmen,
Expectant taciti, ſpecularíaque inſuper arma
Expediunt, inque apta tubos diſcrimina laxant.
Hæc inter denſant auræ, pulſataque longè
Dat ſonitum tellus. gemitu ille & turbine cæco
Allabi tractim, motæque horreſcere ſylvæ.
Diverſi circumſpiciunt. tum certior, inde
Certior advolvi ſonus, & clareſcere murmur.
Emicat e dumis, citimique crepidine ſaltus,
Quà non ſperavere, malum. vomit undique belli,
Quà patuit, nemus adverſis e faucibus undam.
Sic quibus Auroramve ſequi, ſolemve cadentem,
Americeſque recedentes inviſere portus

Eſt amor, altum illos pelagus longuſque, profundi
Incertos, notique emenſos ſidera mundi,
Exercet labor. hi demum, quà margine viſum
Terminat, extremumque polo contexitur æquor,
Sæpe globum cernunt tenuem, falſoque propinqui
Litoris indicio capti clamore ſecundo
Terram alacres, terram ingeminant : nec gaudia ventos
Ferre vident. (a) aliud quid erat, quàm nubis, aquoſo
Conceptu turgens, ſinus, in cumulumque coacta
Tempeſtas, ſufferta notis, & Orione toto
Fœta domus ? mox, emiſſo per cærula nimbo,
Turbinibus totum involuit mare. lintea cogit,
Et peritura, fidem ſi luſerit anchora, pinus.
Pergo ? moras amat, invitus qui pergit. In hoſtem
Tentanda, & ferro turmas rumpenda per ipſas
Reſtabat via ; ſed, numero ſuperante, procellæ
Ceditur : avertuntque. negat quas hinc pudor, illinc
Imperium indignans animi vis ſuggerit alas.
Jamque incumbebat tergo, calcemque premebat
Aeclivis prædæ miles. novus ecce minatur
In frontem, adverſoque ſupervenit agmine terror,
Decurritque jugis, infeſtaque tela coruſcat.
Tum verò concuſſi animi, & disjecta viciſſim
Spes tergum dedit. averſi in diverſa, ſecat ſpem

Quà

(a) *Indicium turbinis, quem Hurricanum vocant.*

Quà ſibi quiſque, citoque feruntur in avia ſaltu
Præcipites. Quàm lenta fuga eſt, ubi fata ſequuntur!
Urna tamen quàm diſſimiles ciet arbitra ſortes!
Præ reliquis Derbi infelix! ut moverat urna
Nomen iniqua tuum, non exorabilis uni
Injecit tibi Parca manum. crudelibus Heros
Et fidei, magnæque animæ reus occubat umbris.
Heu charum caput! immerita cervice revulſum.
Occidit: & poſitum affata eſt Boultonia corpus.
([a]) At tu, quam coluiſti animam, Regina volucrum,
(Vincla ſoluta) tuo comitem comes infer Olympo.

Carolus intereà quid agit? faſtigia lucus
Illorſum, viden', ut patet in diſcreta biformis?
Boſcobel illa tibi eſt, multa notiſſima fama
Boſcobel, & noſtras inter cultiſſima ſylvas.
Carolus hìc, & ſolus adeſt ſibi. ſolus. at ægrum
Quot circumſiſtunt curæ! Vigornia, cauſæ
Contuſæ vultus miſerabilis, eruta fatis
Spes rerum, inſultans hoſtis, fuga, terror, in ipſis
Omnia ſunt oculis extrema. Strepentia nuper
Tympana, cornipedum fremitus, æriſque canori
Claſſica perſonuere aures: nunc murmure ſoli
Diverſo alituum queſtus. Eques atria nuper,
Excubitorque frequens ſepſit; nunc ultima reſtat

Relinquitur Princeps ſolus in primo ſeceſſu nemoris Bſcobellani. pòſt committitur tutelæ Pendrellorum.

In

([a]) *Alluſũ ad hiſtoriam aquilæ Derbeianæ, & apotheoſim veterũ.*

In vacuo tutela. Latus regale cohortes
Arboreæ ſtipant ſaltem, famuloque caducum
Subſidio in bellum veniunt. haſtilia ſpondet
Fraxinus, armandos taxus ſe torquet in arcus,
Audet, & æquoreis occurrere caſibus alnus
Abjete cum ſocia promittit, utramque futura
In ſortem comes. & forſan Berecynthia buxus
Tympana matremque Idæam, querceta Tonantem,
Populus Alciden jactat. Sed non ope tali,
Non armis his tempus eget. ſi fagus egeno
Perfugium, ſi tantiſper ſub fronde latebram
Præbeat umbra, ſat eſt. Juvenem nunc altera fregit
Fortunæ Septembris hyems. Vos frondibus ornant
Septembres horæ: nec adhuc, modò proxima, Pleias
Induxit ſylvis tabem. ſuccurrite nudo,
Dum licet, & foliis operite. benignior olim
Auxiliatrices Aquilo ſic tondeat umbras.
Spiſſum erat, ut memini, cælum: &, quia fortè timebat,
Ne latebras præſens offenderet, inter opacas
Se nebulas ſubducebat, radioſque tenebris
Veſtibat ſol. Afflicto polus inſuper humens
Addoluit. ne ſed nimio tamen imbre noceret,
In rores nimbus pendens abit. Ille ſub ulmo
Conſidet, & varia confuſus imagine mentem,
Ut circumſpexit ſeſe, lacrymiſque pepercit,
Hæc ſecum. Mene hanc animam ſervaſſe (nefandum!)

Caſibus

Caſibus his? & non potuiſſe tot inter acervos
Inferiaſque meorum Umbris, Pater optime, natum
Adrepſiſſe tuis? Et nunc dulciſſima Mater
Promiſſi, lauru miſſam quam ſæpe revinxi,
Expectat ſpe plena fidem. fòrs & prece multâ
Thurea dona tuis adolens, Lutetia, templis
Vota facit. Vivo. Superis vel ſic rea Mater
Me debet. Vivo. cur non periiſſe licebat,
Cùm periiſſe decebat? an eſt mihi veſcier aura
Tanta cupido? diu vixit, quem vivere tædet.
Si vicibus rerum numero non ſolibus annos,
Conſenuit dudum ægreſcens & cana juventus.
Humani, ſic permiſit natura, dolemus.
Dedecet at Regem nimius dolor. imperet, armis
Et regno exutus, ſaltem ſibi. Contigit ævi *Annum 21.*
Noſtra gradus jam nunc ætas, quibus arbitra cœpit
Eſſe ſui. vitæ ſed præſidet arbiter omni
Major. ei me dedo. malis cui texere viſum eſt
Prætextam, ille togæ, non abnuo, ſtamen adultæ,
Quod lubet, immittat. Sed nec tam fracta ruit ſpes,
Ut non reſpirem. cecidi. jubet ille? reſurgam.
Non, ſi nunc hodiernus, eodem craſtinus æther
Imbre madet. qua nunc ſubter conſidimus, & quæ
Defendit pluviam hoſpitiis florentibus ulmus,
Nuda, rigens, ſimiliſque mei, dequeſta rapinam
Imperioſæ hyemis fœdata nivalibus Euris.

Brachia

Brachia portendit cælo. quæ, plumea pubes
Mœrorem ſolata meum, nunc cantibus aures
Demulcent, bruma populante cubilia, mœſtæ,
Juſtitio indicto ſylvis, ſiluere volucres.
O ſortes hominum arcanas! O invia Divûm,
In ſeſeque recedentis ſacraria cæli!
Hunc monet, hunc tacitè tranſit Deus, hunc ferit, illum
Territat, aut telo ſtringit levis ira (a) ſecundo.
Me pariter tangunt ictus. Et verbere cædor:
Sed quali natos ſolet exercere benignus
Virtutum exactor Deus. hoc ſolamine curas
Tempero. ſunt, non diffiteor, ſolamina; duro
Qualia ſed veniunt a verbere. Dixit. & adſunt
Hoſpita quos comitis monitu vicinia miſit.
Hìc Latium Carolo fuit; hìc & fallere lucem
Hoſtileſque minas placuit. fugientibus æſtum
Pro portu quævis ſtatio eſt. quæſiſſe latebras
Indignum nec Leucadio ſenſere Poëtæ,
Dictæis nec Tarpeio latuiſſe ſub antris.
Et ſeſe Carolus latuit: nomenque, genuſque,
Et regem exutus totum. Mox frontis abacta
Gloria, luxurieſque ævi deciſa comantis,
Vertice

(a) *Eſt aliud levius fulmen, cui dextra Cyclopum Sævitiæ, flammæque minus, minus addidit iræ: Tela ſecunda vocant Superi.*

Vertice detonſo; auriculam ſed fuſus ad imam
Perpetuo cirros gyro tumet orbis in æquos.
Tum placuit fuligineos inducere vultus:
Et collum, & multa infectæ fuligine palmæ.
Tum vetus e vituli ſpolio, & malè commodus ambit
Regales artus thorax, oliduſque, nitenſque
Affrictu pingui. praſino de gauſape turgent
Inflexæ ad ſuram, ſubſtricto poplite, brachæ.
Par crines umbrat petaſus, par faſcia ſuram
Involvit, par aſtringit veſtigia pero.
In manibus robur nodis & cortice crudum.
Et totum rus induitur. Pendrellia circùm
Aſſiſtit pubes, & ſe miratur in illo.
Pendrelli fratres, humili de ſanguine nomen,
Quos rudis, & non diſſimiles teſtata parentes
Simplicitas aluit. ſylvis educta juventus,
Natales ultra curas extendere mentem
Aſſuetam parvo, Celeique excedere gazam
Neſcia. metam illis rerum fœnilibus amplam,
Et caulæ tenui ſepto, furcaque bicorni
Terminat ambitio. fragili magalia culmo
Cælum arcent, parcaque famem mulctralia menſa.
His ergo raptus Juvenis de rudere belli,
Anglia quo læſo cecidit, quo ſoſpite ſurget,
Fortunæ redituræ obſes, ſpeſque unica rerum
Credita? Sic magnorum operum fundamina ponit

In nihilo Deus. Acciſis ubi viribus arces
Defecere, (a) levem porrexit aranea telam.
Horum unus (ſolvendo æri lux affuit) æris
Solvendi reus, admonito priùs Hoſpite, pagum
Inde ad contiguum velox conceſſit. in hoſtes
Delapſus medios ſenſit miſer. undique pagum
Atque aditus triviorum indagine preſſerat hoſtis.
Illum ubi conturbatum oculis, nec ſuetà rubentem,
(Sæpe ſuum vultu quàm proditur indice crimen!)
Mentis conſiliique ægrum, greſſuque reſiſtentem
Aſpexere, (neque hæc animos tum ſola momordit
Suſpicio. prædæ propior, nec inanis, opimæ
Contigerat nares odor) addenſare frequentes
Agmen, & infuſa pavidum ſepire corona.
Multa ſuper Carolo rogitant: mercede miniſque
Humfredum aggreſſi. merces at caſſa, minæque
In ventos abiere. ſua ſtat mole, nec ulla
Illecebrave, metuve labat Pendrellia virtus.
Arreptum ſubitò juvenem in conclave retrudunt
Arbitrio ſubductum omni. ſibi redditus, uni
Addicit Carolo, verſatque per omnia curas.
Hæc inter crepuere fores, foribuſque recluſis,
Ecce tibi Humfredo quidam ſat notus (amores
Et curas olim ſimiles convictus alebat)

Tentatur fides unius e fratribus.

Improviſus

(a) *Alluſum ad hiſtoriam Felicis.*

Improviſus adeſt. deſerto rure, merebat
Miles equo. calamus dudum illi & tibia vilet,
Et litui potior viſus canor; artificemque
Nomine pro tenui fandi doctiſſimus uſum,
Salve, ait: amplexuſque virum, Dulciſſime rerum,
Ut te conſpicio lætus! Nec deficit alter
Certandi, pro rure, ſciens: gaudere jubens, &
Rem ſalvè gerere. officii data, reddita ſueto
Mutua more ſalus, aſtrictaque dextera dextræ eſt.
Suſcipit ille: Tui miſeret me. nonne ferinæ
Pertæſum vitæ? pecora inter inertia ſtivæ
Devotam ſinis æternùm marcere juventam?
An totum glebæ vili ſic infodis ævum?
Tempus erat, (a) cùm (ſic didici) ſub cortice trunci
Geſtarent uteros, & ſylva puerpera menſem
Opperiens decimum. viridis puer ilice fœta
Excidit, & populos alvo gravis edidit alnus.
Arboreus tu, crediderim, quoque ſanguis es inde.
Principiis ſunt & rudibus ſua ſemina laudum.
Excole ſis, Humfrede; ſolo committe feraci.
Martius hæc reſponſuro fovet ubere campus.
Dedidicit modò canities mihi prima juventam:
Quam fatuos etiam experientia dedocet annos.

(a) *Fabula inde orta, quòd primi homines rudes ut plurimùm ſylvas incolerent. In l.4. Anthol. inducitur quercus petens a lignatore, ne ſe exſcindat, ut priorem matrem.*

Obſcuris an nos pigeat natalibus ortos?
Educta in ſoles alios ignobile planta
Exuit ingenium: quaſcunque vocentur in artes,
Et rami viles, adſit cultura, ſequuntur.
Quinetiam informes e ſylva divite germen
In truncos migrat. induitur nova nomina cornus,
Mutataque ſuperba tribu miratur honores
Immiſſos, oblita ſui. Nunc tempus agi rem,
Tempus, ait. ſylveſcentes quid inutilis annos
Exigis? (a) in gremium delabitur aurea cornu
Cum toto fortuna tuum. tibi proſpice. ſeri,
Ut ſibi nunc ſapias, orant, tua cura, nepotes.
Noſtin'? exploratores, & fama reportat
Certa fidem veſtræ Carolum (non ludimur) uti
Perfugio ſylvæ. Prodes? en dextra ſilentj
Pignus, & obſignata fides. Humfrede, latebis.
Membra quis ille, quis ora ſaligneus impulit horror?
Proh Majeſtatis numen! locus eſt ſacer. angues
Pinge duos. tantin' ergo ſunt nomina? tanti?
Deme levem fucum, & tectoria parietis albi,
Tolle mihi e trutina fumos, & futile vulgus,
Crede mihi, par momentum Rex Upilioque,
Carolus atque Humfredus. At audio. conſcia facti
Te mens, & fòrs relligio tenet. Eſt ea juris

Eſt

(a) *Mille libræ appromiſſæ, qui Carolum proderet.*

Eſt alieni, & transfertur. dum fluctuat alnus,
Anchora quaſſatam religat. ſi frangitur, hæret
Alterius lateri. Quid? habet fortuna vices, &
Regreſſus natura ſuos. quo ſtante licebat
Stare, cadente cades? ſocium ſi fulminis urget
(Rex fuat) ira caput, geminum premet ira bidental?
Occiderit Carolus. telone Humfredus eodem
Occiderit? cælo qui nunc nitet, aſpice ſolem.
Occidet. at non intereunt ſimul aſtra. minores
Nonne trahunt vitam ſolis de funere flammæ?
Fata vocant. aude ſapere, atque accedere fatis.
Ille ſub hæc, Equidem ſapere ac diteſcere vellem.
Si qua ſubeſt, quam commemoras, tam certa latebræ
Suſpicio, ſylvas, (facilis labor, in manibus ſunt)
Duc age, qui ſimul excutiant. An credere cuiquam eſt
Ignoto Regem ſe credere velle popello?
Multus apud turbam nummi, non laudis egentem
Eſt pretio locus. At vanum ſi compererint me,
Pendere non ego, quæ minitant, extrema recuſem.
Reſponſum ſimplex: res credita. &, ære ſoluto,
Soſpitibus rediens aris ſoteria debet.
Intereà ſol incaluit: conſurgimus. hora
Nos abitum monuit: diſcedimus. inter eundum
De fortunæ habitu reliquo, varioque Pronœæ
Inceſſu multus ſermo. Pendrellia, ſalve,
Tenuis opum, quæ cenſentur probitatis in arca,

Conſurgunt e loco Poëta & hoſpes.

Dives opum, pubes. Nec te memorande ſilebunt
Huddelſtone meæ, ſi qua eſt ea gloria, ſi quam
Ferre valent ævi partem mea carmina, Muſæ
Witgreavo comitate tuo, ſublimius omni
Invidia nomen. Tuque intemerata Lanorum
Progenies; an tanta viget ſub pectore virtus
Fœmineo? viget. & tanti *dux fœmina facti.*
Diis propria eſt, & cum nullo partita poteſtas.
Per vos at Reges regnant. Dum ſceptra fovebit
Noſtra manus ſceptrorum opifex, & veſtra Britanni,
Vera loquar, ſceptris intexent nomina faſti.
Carole, quàm cælo charum, cæleſtibus illud
Quàm tabulis altè inciſum, ſuperaſque repoſtum
In curas nomen, cui ſit tua nexilis aſtro
Vita, vides. Cælo debes; & creditor idem,
Cui nos debemus. repetet ſibi debita, quàm te
Non alio ſponſore, Deus. multeſima ſi quæ
Pars ſupereſt, ſolvenda tibi multeſima pars eſt.

Salutato hoſpite diſcedit,

Ædibus hìc notis ſucceſſimus, integer hoſpes,
Feſſus ego. affectas ubi vires menſa refecit,
Protinus, hoſpitii perfecto munere, ſolus,
Ut veni, & pedes abſceſſi. Mens libera vatum:
Liberior, cùm ſola. nec indignatur Apollo,
Amphryſi memor ipſe, lyræque ad paſcua miſſæ,
Pegaſeos equites ſortem ſubiiſſe pedeſtrem.

Pergit ad nemus Boſcobellanum.

Pergo pedes, pergo baculo cum ſegrege ſolus.

Solis

Solis eſſe licet felicibus. unus eremum
Compenſat vacuam ſe plenus. in urbibus odi,
Quæ mihi me rapiunt. ſecurior incola ſylvæ
In pacis latebra ſecum ſedet, & ſibi prætor,
Et populus. petimus, quæ non ſumus : odimus iidem,
Quæ ſumus. Arabiæ in nobis pars optima floret.
Atque hìc lætum animi, & greſſus per culta ferentem
Boſcobel excepit tandem : placidiſſima viſu
Boſcobel. At nemorum ſi non inviderat horum
Notitiam priſcis Helicon, hìc nonne Napæa,
Et Dryas, & formoſa larem poſuiſſet Oreas?
Hìc porrò zonam Chloris ſolviſſe, ſinumque
Viſa mihi. meritò, ſedi cognomine bellæ,
Boſcobel indigenis dictum nemus. Inde recentem
Pullulat in ſylvam ſoboles de caudice matris,
Virgulto major, juſta minor arbore, frondis
Perpetuæ ſuperante propagine. at altera, lævam
Quæ ſpectat, pars nobilior: cui nulla vel ætas
Inflexit ſenio, preſſitve bipennis adulti
Ruris honorem. altas incædua ſuſtinet umbras
Ulmus, & iliceum nemus, & quæ plurima ſylvam
Intonſo reliquam deſpectat vertice quercus.
In medio partes æquor diſcriminat ambas
Planitie herboſa: felixque uligine pingui
Admittit cælum projecta in paſcua vallis;
Vallis apricanti non gratior ulla Menalcæ.

Repetitio Voti.

An, *quibus in terris inſcriptæ nomina Regum*
Naſcantur ſylvæ, norim? Tu Boſcobel eſto.
([a]) Scilicet haud invita meo ſignabere voto
Boſcobel: innocuo tu vulnere teſtis amores
Experiere meos. dixi. & quæ proxima fagus
Paſſa manum eſt, validæque impreſſu cuſpidis altè
Inciſum, VIVAT REX. cortice fluxit ab udo
Lacryma: & indolitum mortali lege teneri.
Sic adeo inſiſtentem operi, votoque vacantem
Diſcurſu placido nemoroſa per atria ludens
Duxit amor. tum ſe patiens ut vulneris arbos
Obtulerat, memoris geſſit veſtigia ferri.
VIVAT REX. creſcent, illis creſcentibus, anni.
Progredior. ([b]) ſtetit ante oculos pulcherrima ſylvæ
Non longè ſoboles, uberrima penſilis umbræ,
Altera qua non commodior defendere feſſis
Aut gregibus ſiccam æſtatem, aut paſtoribus imbrem,
Celſa, ingens. propiùs viſam, indicioque recenti
Oblatam agnovi venerans, breviterque ſalutem,
Quam nobis dederat, retuli. Celeberrima ſalve

Gentis

([a]) *Symmachus epiſt.* 28. *l.* 4. Mallem, inquit, Aborigenum more dictionem ſalutis alternæ ligno, aut corticibus ſcribere. Ægyptus papyri volumina bibliothecis, foroque texuerit.

([b]) *In hac quercu notum ut Princeps latuit.*

Gentis gloria Chaoniæ ; ſi nomine facti
Tangeris, & famæ ſenſu, feciſſe juvabit
Et Carolo, & nobis, ſeriſque nepotibus umbram.
Sic tibi nec venturæ hyemes, nec flabra notorum
Inſultent : ſic, cùm, ſylvas jaculata, flagrantes
Torſit dextra rubens iras, capitiſque minores
Percuſſæ faſtum reliquæ poſuere ſorores,
Intactam te prætereat, lævuſque ſalutet
Juppiter, & frondes innoxia fulgura lambant.
Servaſti Civem. merita cingere corona.
Ipſa tibi texes : & te donabere totâ.
Sic effatus : & adverſa ter cuſpide ferrum
Admovi ; ferro ter reſtitit. utque retuſi
Suſpicio teli ſubiit, ſic cotis eidem
Attritu ſuffeci animos. nec ſecius illac
Attonito chalybi patuit via. lumina circùm
Inde ubi ſolicitus ferrem, lenteſceret uſquam
Sicubi mollius ad plagam, & magè ſciſſile robur,
Mens aliò ſenſim avecta : & juvenilior arſit
Caroleæ ſedi ambitio ſolioque verendo
Affectaſſe viam. accingor. potuiſſe videbar,
Et poteram. rami niſu vibrantis in altum
Aſcenſus facilis. placita tum ſede receptus,
Multa putans, tacitique loci dulcedine captus,
Inſternor foliis, lentoque accline ſedili
Compono latus. hìc, feſſis arrepere furtim

Ut ſolet, imprudenti oculos & pectora ſomnus
Continuò ſubit. An ſolis hæſere ſub ulmis
Somnia? an & foliis etiam ſua ſomnia quernis?
Quicquid id eſt, ſemper faciles ad ſomnia Muſæ.
Atque hìc, ut per membra quies ſublapſa, quietemque
Altiùs infudit ſopor, improviſus ad aures
(Non hominem, Numen ſonuit vox reddita) ſeſe
Inſinuat ſonus. Hoſpitii ſacraria noſtri,
Quiſquis es, had ingratus inis. colo, mitte vereri,
Quem colis, & ſemper cultura; ſed altiùs ictum
Inferri vetui, atque exemi crimine votum.
VIVAT REX? an vota minùs ſub pectore vivunt
Illa meo? dixit. gelidaque aſpergine roris
Extemplò mortalem oculis & pectore nubem
Dimovet. Ecce repentinæ divinior aura
Lucis diffundique loco, & circumdare lucum
Viſa. ſed ante alias arbos hæc una refulſit
Splendidior, quantùm reliquos ſupereminet ignes
Heſperus, hunc quantùm ſupereminet aurea Phœbe.
Sidereo latè ramos cingebat amictu
Ætheris auricomi fulgor, ſylveſtris abibat
In concham balanus, foliorum flammeus oras
Ambibat ſummas auri nitor: aurea frondem
Per mediam intervalla, fibrarum argenteus ordo.
Sæpe ſibi fingit ſomnos, ludibria finxit
Et mihi forſan amor. foliis ſpectabile votum

Offertur

Offertur mediis, VIVAT REX. litera gemmam
Viſa mihi retuliſſe, ſmaragdum gemma virentem.
Lætabar pariter, pariterque expreſſa fugaci
(a) In folio vitæ humanæ turbabat imago.
VIVAT REX. cur in folio? durabilis arbos
Ipſa quidem in ſeſe eſt, & ſecula ſeptima vincit,
In folio brevis. Hìc ſummos ut fortè corymbos,
Et ſcenæ aſpexi faſtigia, frondibus omen
Supremis oblatum aliud; nota pulchrior auro,
Et gemmis, at cui gemmæ multum inſtar, & auri,
Ducta manu nota non aliâ, quàm quæ radioſo
Obtentu ſtellas, & Thaumate veſtiit Irim,
VIVAT REX. VIVIT. Suſpenſos gaudia ſenſus
Pertentant: & ſuſpenſo vox fertur ad aures.
Grata mihi in Carolum pietas tua. quæ nova mentem
Solicitat dubiam ſpecies, adverte, docebo.
VIVAT REX. totidem numerans expleverat annos, XVVI.
Regius huc cùm primùm olim concederet hoſpes.
Adjice, VIVIT; adeſt inſtans quæ vertitur ætas. XVVVVIII.
An quantam Vivet, quæris? pars cætera nido
Implumis latet. huic pronâ ſuperincubat alâ
Soli nota Pronœa ſibi, ſibi pervia ſoli.
Dixit. At humentes Lethææ rore pruinæ
Attollens alas, porta diverſus eburna,

Aufertur

(a) Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν: 6. Iliad.

Aufertur ſenſim per limina cornea ſomnus.
Deſcendo: ſupplex & ſanctum numen adoro.
Spiritus has nimirùm ingens afflaverit umbras;
Sola mihi nec vocalis Dodonia quercus.
Procedo. emenſaque via feſtinus in urbem
Regredior, votorum alacer felixque meorum.

PARS III.

Proponuntur præcipuè tria, quæ ſpectantur in vita optabili, Jucundum, Utile, & Glorioſum. Deinde Vita cæleſtis æterna.

**Votorum mente conceptorum eſt editio in lucem duplex: altera, quæ fit per expreſſionem linguæ, altera, quæ per operis alicujus molitionem.*

VOta, pio Vatum nixu quæ mentis amicæ
Solicitant uterum, niſi ſidere fota Tegæo
* Attentent operis lucem, peritura: breveſque
Exponunt ventis animas. Operoſa labori
Affert ſi Lucina manum, ſpectabile partu
Qua veniant in opus, durant: in ſecula mittunt
Et famam, & genus, & generi ſua nomina ſervant.

Proponitur Pyramis vitalis extruenda.

Votis, Muſa, laboranti ſuccurre Poëtæ:
Mitis ades; tu votorum Lucina meorum.
Concepto quid agam voto gravis? annue. Cælo
Educenda mihi, Parnaſſoque incuba moles,
Calliopea, tuo. poteriſne, Orphëia mater,
Progenie non inferior, poteriſne Caryſto,
Sive Paro auritum cantu deducere marmor?

Et

Et ſtatuas, & ſpirantes effingere vultus
Artifici meditor cælo. poteriſne Myronem,
Sive Syracoſias arceſſere Manibus artes?
Sed neque * Leucadios ſtatuæ, nec marmora dentes
Effugiunt. cælo inſertæ miracula famæ
In cineres deſederunt; Memphimque Rhodonque
Exedit, Ninonque Semiramioſque labores
Importuna fames. An molibus Aone ſumptu
Extructis legem excidii ſua dixerit ætas?
Vivunt. Tarpeii Patris inviolabile ſaxum,
Numine fundatum tanto, labat: ipſa fefellit
Pax æterna fidem. (a) ſed quam deſcripſerat olim
Auguſto, & ſulco leviter concluſerat ædem
Auſonius Vates: tentata decempeda tantùm,
Tantùm optata loco ſedes, & Muſa redemptrix
Tantùm operas templo conduxerat: attamen ævo
Tranſmittit memori nomen, mandonis avari
Ingluviem caſſam ridet, dentemque retuſum.
Ut deſit Maro, Cæſar adeſt. nec defore credam
Aonios, Duce te, te Mecœnate, nepotes.
Surge age, quam meditor, moles. At Sennaar alter
Non vos, O Superi, moveat. Babel obſtrepat ori
Nulla meo: nolite meam confundere linguam.
Quà geminæ medio commercia dividit aulæ
Saltu Jacobæus ager, Cynthoque Diana

(a) *Georgicon* 3. *initio.*

Poſthabito

* *Chroni, a loco ubi præcipuè colebatur: natos, urbes, & monumenta propoſita mandens.*

Erigitur Pyramis.

Et locus, qui eligitur, eſt in ſaltu, quem appellamus St, James's Park, prope rivum recèns e Thamiſi inductum.

Posthabito pharetram in sacras exercuit olim
Sæpe feras, fratremque adytis frondentibus arcent
Intonsæ, cypariſſus & ulmus & æſchylus, umbræ,
Hìc, ubi liberior campus, quàque extima, ripæ
Accubitus inter virides, ſecat æquora rivus,
Subductus Thamiſi rivus, furtumque ſilenti
Diſſimulat paſſu Nais pede lanea molli,
Hìc operi legiſſe locum placet. Ardua ſurgit
Pyramis Aoniæ rupis de marmore, Vitæ,
Carole, ſacra tuæ. Faſtigia ſuſpicis? an te
Terruit extenuatus apex, operiſque figura
Creſcendo minor? Alta viri molimur: in arces
Tendimus æthereas, & vi, quò tendimus, itur.
Fit cuneo via. Terreſtris fundamina glebæ
Quàm ſurgunt magis, in gracilem terreſtria conum
Tam ſunt extenuanda magis. Sunt ſemina nobis
Ignea: contracta ſurgunt in cuſpide flammæ.

Baſis, ejuſque ſubex inferior.

Fundat opus baſis ampla: baſim tetragonus in æqua
Suſtinet intervalla ſubex. hunc arte figurat
In tortus varia, Phrygioque toreumate Mentor.
Multa baſim cælo ſculptura, piloque Timanthes
Dædaleo inſignit multus. Molimina Vitæ
Prima vides, ortuſque rudes. Hinc inſitus auget
Concretam ſobolem plantis vigor; imbuit artus
Hinc ſenſu vis mobilior: convexa volucrem
Per ſola, quadrupedem per ſicca, per humida piſcem.

In baſi effigies repræſentantes vitam vegetativam, ſenſitivam, & rationalem.

Inde

Inde tibi vitæ ſublimior impetus, auræ
Halitus æthereæ ſubtilior. Incola terræ,
Argilla e tenui ducens genus: at cui cælo
Decerptam, & dio luſtratam ſidere mentem,
Particulamque ſui ſparſit Deus. omnis in uno
Vivit, in hoc omnis vas fictile cogitur orbis.
Eſſe hominem ſolum nec oportuit. ecce maritæ
Sub lucem prodit conjux & filia coſtæ,
Viventum genitrix. ad coſtam ponere ſedem
Fertur amor: coſtæ ſervent communis amorem.

Gentiles exinde feras agnoveris? auro
Illitus (averſæ frontes, obverſaque terga)
Extrema laterum æquorum compage recumbit
Tergeminus Leo. tum ſaltu vicina Chivæo
Submittit quartum Calydonia. diſcolor ori
Forma: tori turgent per colla comantia rubri.
Temperat hos Lyra rugitus: Venerique Britannæ
Addit ſe ſociam e Celtis Junonia Flora.
Aque hìc, ut gemuere feræ ſub pondere vaſto,
Cernis? eas ſupra medias, paribuſque laborem
Sortitas ſpatiis onus incubat. Area * frontes
Diducit quadruplex. Spatiis exciditur æquis
Ordine cuique ſuo ſtatuis accommoda ſedes.
Æquatur ſtatuis habilis ſinus. Ambitus imas
Laxior in partes abit; inde coacta minores
Se minor uſquè minor faſtigiat area fines.

Supra baſim ad quatuor augulos Leones quatuor ſuſtentantes pyramidem. quibus adjunguntur Lyra Hybernica, Lilia Gallicana, Roſa Eboracenſis & Lancaſtrenſis.

* *Angulos pyramidis.*

At

At modò per classes æquas quæ Pyramis ora
Digerat, expediam libet? ambitiosior hercle
Vertitur hìc labor: hæc operis studiosa venustas.
Statuarum in Pyramide ORDO primus. Primus Avos, Atavosque tuos, famæque vetustæ
Digestam in fastos seriem tibi suggerit ordo.
Spirat adhuc vis exempli, memoremque nepotem
Virtutem in veterem stimulant, animosque paternos
Statuæ variæ Avorum. Marmoreæ voces. Hic bello clarus: uterque
Quatuor scilicet in circuitu Et sic de cæteris Ordinibus Statuarum sequentium. Imparibus studiis Hunc pulvis, & utraque Pallas
Nobilitat; leges Hic excolit: Ille ministras
Addicit curas aris, aræque fideles
Ereptum fama terris ad sidera tollunt.
Hos imitando tuum est superare, præire sequendo.
ORDO secundus. O te pacis amantem! oras ut fama tulit te
Statua Jacobi. Advectum nostras, geminamque in mutua gentem
Fœdera venisse, & socios coiisse Penates,
Quàm poliit vultus, & fronte jocosus utraque
Risit, & ipse humeris obnixus cardine torsit
Conversо, validoque emuniit obice limen
Belligerum bifrons Deus! O qua parte latebas
Elysii, qua lotorum, Jacobe, sub umbra
Sternebare, tuam nuper cùm bellica Mænas
Debacchata per Angliam, & ausa recludere portas
Exutum nodis centum post terga Furorem
Solvebat, Parcamque triplex acuebat Erinnys?
Mariæ Stuartæ. Carole, quid tacito defigeris ore? quid hæres

Obtutu

Obtutu mœſto? ſeſe quàm fœmina major,
Quàm te digna nepote! Genus ſi credere fas eſt
E jactu lapidis rediiſſe ſub æthera noſtrum,
Dextram non ego Caucaſeis e cautibus illam,
Marpeſove rear natam, qua lactea cervix
Concidit? ah, duro demeſſum pollice, qualem
Progenuit nobis olim tua Gallia, qualem
Submiſit nuper Chloris Tarteſſia, florem!
(a) At canos inter nam quis nitet ille juventæ — Henrici Principis Walliæ.
Purpureus cum crine vigor? Cui ſerior ætas
Debita. Quid meruere, tuos ut ſemper iniquo
Carperet (b) Henricos fato Proſerpina præceps?
Eſt, aſtro Genius qui præſidet, albus & ater.
Indormiſſe rear te, Muſa? Myrona placebat — Caroli primi.
Conduxiſſe alium. Vitæ hoc in pegmate, morti
Funereiſque locum lachrymis haud eſſe decebat.
Et lachrymæ redeunt veteres, & pectora turbat
Fothringamia deterior. Fatale ſecuri
Hoc unum debebatur caput, illa ſub auras
Perfidiæ trucis ut tandem prodiret ab antro
Bellua multorum capitum. Manus impia famæ

Notitiam

(a) *Petis, cur poſuerim hunc Avunculum, cùm avunculi non ſint in linea recta Vitæ. Rationem erues e doctrina de Individuatione.*

(b) *Avum, Avunculum, Fratrem.*

Notitiam latet. & lateat. cum ſanguine noxæ
Circumfert labem imbibitam. ſe novit. abunde eſt.
Tempore ter quinas ex illo Semivir arcu
Armavit brumas, totidem ſub Virgine meſſes
Decubuere: oculis & adhuc feralis oberrat
Scena meis, Atri obtentus: Chalybumque, ſuoque
Induti ferro vultus: effuſa per ædes
Omnis, per vicos oculis humentibus ætas
Spectandi ſtudio, crimen (lacrymabile viſu)
Pars heu quanta ſuum! triſtem illæ tabilis horror
Conſeſſum prætexit, & ipſa ſilentia terrent.
Ipſe dies ſociat mœrorem. it nubibus ater,
Et ſine ſole dies. Poteras & retro jugales,
Sol, torſiſſe. Thyeſtea res altera venit
Digna via. Quin attonitas & vidimus ipſi
Cromwello immaduiſſe genas. Portenta timet
Eſt in prodigiis aliquid, cùm marmora ſudant.
Aſt ubi, quove ſub axe ſumus? niſi me nova ludit
Incertum ſpecies, populis hìc, Carole, nuper
Jura dabas: hìc & gentes reſponſa petebant,
Nutu libratumque tuo pendebat utrimque
Seu belli, ſeu pacis opus. Solennibus idem
Hic ludis locus, hic epulis: epulareque ſedi
(Sic Genio viſum) dederant convivia nomen;
Sævitia ridente. Locum legiſſe tragœda
Non alium feritas optabat. Et ecce theatrum

Ingreditur

Ingreditur fatale. Sile dolor. At tua ceſſant
Fulmina, nomen inane, Tonans? hìc alta Ceraunia,
Hìc ſit Athos tuus, hìc Rhodope. Sed vindice fulmen
In dextra Nati poſuit. ſeu fulminet æther,
Seu Carolus, nihil intererit, modò fulminet. At te
Dii mitem, ſimilemque ſibi finxere Tonantem.
Viciſti, fera, viciſti. tibi contigit uni
Barbariem viciſſe omnem. Vacat aula: vacantem
Ingredere. exceſſere adytis, te mancipe rerum,
Dii, quibus imperium hoc ſteterat. ſed limina ſævus
Intereà, poſteſque nigros circumſidet horror.
Ille tuo ad ſpondam ſomno comes excubat, inflat
Ille tubas, menſæ ille tuæ convivia condit.
Ingreditur. Pietas exit: nec ſanguine fœdos
Reſpectura Lares, vivo ſe flumine donec
Et ſcelus abluerint. Exit, fractamque bilancem
Juſtitia oſtendit cœlo. Themis exit, & atro
Pulvere canitiem turpans averſa * cruentam
Se ſimul, & lanas exhorret cæde rubentes.
Ite Deæ. tellus vobis, ſoleſque petendi
Sunt alii. hoſpitium Natus præbebit: at exul
Ipſe. redux vos reſtituet. nunc cædimus agnam
Exiles. at nobilior quatit hoſtia funem.
Infandum ſcelus! aſt ætas quod nulla tacebit.
Regibus uſque adeo texunt non byſſina ſemper
Penſa Deæ. at capiti intereà (ſic currite fuſi

* *Facinore ſcil. peracto forma judiciali.*

Ultores) reſtim nent, & nevere nocenti.
Tale videt nec poſtico, nec tale videbit
Antico Janus vultu ſcelus. (a) ora, biformis
Ut vidit, ſimul occuluit, ceſſitque. ſequuntur
Februa, ſed factum purgent quæ februa nunquam.
Si quod habet ſcelus huic geminum ſcelerata vetuſtas,
Tullia, habes ; VICOque parem dabit Anglia famam.
Anglia, te Carolus damnat, te, Tullia, Tullus.
Diri pergit in amplexus ruitura Tyranni
Utraque per Regis miſeri caput, utraque Patris.
At tu regali (b) Collis dignate ſepulchro
Inſere te ſublimem aſtris. æquabat Atlanti,
Æthereos axes qui fulcit vertice, clivum
(c) Muſa Britanna tuum. necdum tamen inter avorum
Sidera Winſorio ſtetit hoc in vertice pondus.
Vive precor, laudis patriæ cognominis hæres,
Non fati. exhauſit factis & nomine famam
Primus. at invidiſſe negat majora ſecundo.
Carole, vive. remitte colum & ſua licia Parcis :
Penſa ſibi, fuſumque habeant, calathumque puellæ.
Quiſque ſui eſt opifex fati. vel ferrea vitæ
Fila ſuæ proprio net quiſque, vel aurea fuſo.

Quæ

(a) *Facinus atrox actum penultimo Januarii.*
(b) *Sepultus in arce jugi Winſorii.*
(c) *Denham in pulcherrimo poëmate, Coopers hill.*

Quæ vitam ex auro texunt, tria ſunto: Voluptas,
Utilitas, atque Heroum ſuaviſſima merces
Gloria. Nimirùm tria ſunt hæc omnia: & uni
Debentur tibi. ſic noſtræ vovere Camœnæ.

Sequuntur Statuæ repræſentantes tres dotes vitæ optabilis, Voluptatem, Utilitatem, & Gloriã.

ORDO tertius.

Statua Voluptatis.

Comites, ſanitas corporis, Sanitas mentis, Pietas.

Prima Voluptati ſtatio. Quàm mellea vultus
Blanditur ſpecies! Veneres hanc omnibus unam
Surripuiſſe omnes? oculis feſtivus inerrat
Riſus, inoffenſuſque lepos, & multa juventus.
Blandimenta, quibus, fateor, ſopita ſubinde
Connivet virtus, & honeſti a tramite flectit.
Arriſit? ſubſtricta tamen ſunt gaudia. frontem
Tænia crinalis, zonamque, & carbaſa lina
Virgineus ſubnectit onyx. Quæ laxa voluptas,
Quæ vaga, legum expers, nulloque coërcita vinclo,
Extra ſeſe abiens abit ipſa. ſequuntur amari (a)
Tortores illam a tergo. ſua crimine læto
Syntereſis abeſt nuſquam comes. heu quibus illa
Verberibus proprios geſtantem in pectore faſces,
Seque timentem agitat pernox & perdia mentem!
Fruſtra terque quaterque foris mihi rite ſalutem
Plauſit matutinus olor, ſi funebre carmen
Occinat intus, & inferias e veſpere bubo.

Is

(a) *De tali Voluptate apud Romanos. hinc duæ illæ Divæ Angeronia & Volupia: & ſimulacrum illius in hujus ara poſitum. Macrob.*

Is lacryma riſus nulla madet, illa voluptas
Illimis, nulloſque trahit ſincera dolores,
Quæ culpa vacat. alta quies, & candidus æther,
Suda nitet Syntereſis, cui nulla lacunam
Colluvio, nebulam exhalat pars infima nullam.

Statuæ duplicis Sanitatis.

Reſpice, quæ geminæ ſtipant utrimque ſorores
Hinc atque hinc, Hygiea duplex, latus: altera mentis,
Corporis illa. Voluptatis ſuffragia campo
Humanæ ſi quo fierent, addiceret ales
Centuriis, Hygiea, tuis, & puncta remotis
Prima pilis ferret *Mens ſana in corpore ſano.*

Sanitas corporis.

Purpura me nihil ægra juvat, nil Maſſica menſæ
Munera Tantaleæ, contingere Morbus Erinnys
Quam prohibet: nihil Aſſyrio me ſomnus in oſtro,
Sardus ubi ſomno comes accubat. integer Irus,
Dic age, dic ſodes, Cræſo quotus invidet ægro?
Nympha rebellantis populi regina, ſatelles
Umbrarum Morbus Regum, te præſide, fines
Obſidet? ignovit furto Latonia proles,
Et pœnas dedimus. ſat Caucaſus ultor, & ales
Sæviit. aſtrorum, per me licet, ignea lampas
Indemnis micet, & furti ſecura futuri.

Sanitas mentis.

Altera ſed quam te celebrem ſoror? Utraque partu
Edita formoſo. ſed candidiore parentes
Te vultu riſere. Mihi ſi neſcia mali,
Nec mens læva fuiſſet, adhuc & ſana fuiſſet.

Ex

Ex quo delicium fatale momordimus : ex quo
Natalis nos ceperunt oblivia teſtæ,
Amiſi te ; quamque parens mihi vellere nevit
Virgineo, poſita eſt animo cum virgine cyclas.
Defluere ex illo virtus, animæque caducæ
Vis ſenſim ſublapſa fatiſcere. pectore malum
Putruit incoctum vapido, in tabemque reſedit.
Innumeræ ſubeunt peſtes, & totius inſtat
Naturæ phthiſis ; Invidiæ furtiva teredo,
Languorum pituita, Libidine fervida venas
Percurrens febris, & toto Phlegethonte vaporans.
Cernis, ut hunc nimiumque ſui, ſeſeque laborantem
Inflat hydrops immanè, cutemque ſinuſque tumentes
Proluvies diſtendit aquoſa ? ſititur. at amnem
Hauriat, & toto ſe proluat impiger Hermo,
Nunquam exempta ſitis. ſitis ignea gliſcit ab undis,
Seque explens irritat inexaturabilis hydrops.
Hæret huic in viſceribus damnoſa Celæno,
Ingluvies. patriæ ſatient Stymphalida cœnæ ?
Fallimur. ecce Getas ultra, Nomadeſque metuntur
Rura : recens ripa de Phaſide quæritur ales,
Thrëicia grus e Rhodope, de montibus Umbris
Thuſcus aper, Siculo ſcarus amne, Lucrinis
Eruta litoribus conchylia : Tmolus, & ipſe
Gutturis æterni ſidit per cola Phanæus :
Non explent tamen. informi diſtentus omaſo,

Amiſſa per inobedientiam.

Succedunt innumerabiles morbi, Invidia, &c.

Avaritia.

Gula.

Cui

Inanis gloria. Cui nec terra, nec unda ſatis. Quàm turgidus illi
Aërea viden' ut tumuit farragine pulmo?
Sordet humus, fluvii ſordent. hic veſcitur aura:
Heluo ventorum, & multo repletus inani.

Deſidiæ paralyſis. Ille quis? ut venam tentem? quàm funere vivo
Præcepit fatum! vires animique, ſoluta
Nervorum compage, fluunt. præcordia languor
Obſidet, & cæli ſpargens oblivia ſomnus.
([a]) O, virtus ubi concierit præſentior amnem,
Vitales an erit miſerum qui mittat in undas?
Cauſa mali, e terræ cœno qui naſcitur, humor
Concreſcens, & lenta lues. At tabida peſtis
Si caput inſideat, partes mens unde, fideſque,
Illa fides, Agapes genitrix & alumna pudicæ,
Defluere in reliquas ſolita eſt, nec ([b]) ſpiritus æger
Obſeſſum eluctetur iter, ſubit atra veterni
Tabes, & mentem ſternens apoplexia totam.
Triſte malum, & fatale: malum, quo tetrius ullum
E Styge non afflant animis Hecatëides herbæ.

Paſſiones animi. Hoſpitium morborum ingens ſumus. Altera nec te
Pars tanget minùs. hìc brumis febrilibus alget
Exanguis pavor: inde ſpei per certa remittit
Spiramenta quidem dolor; at mala ſæpe medendo
Ægreſcunt

([a]) *Joan. 5. Ex ſententia Ambroſii & Chryſoſtomi agitur ibi de Paralytico.* ([b]) *Analogus ad animalem.*

Ægreſcunt, & mens æſtum deluſa reſorbet.
Parte alia viden', illi oculis ut ſubjicit ignem
Immodicus rubor? huic præcordia in intima bili
Colligit ex atra furias iecur? inde cupido,
Et dolor, & mentis mala gaudia. Phantaſus illis
Se comitem jungit, curis propioribus æger,
Tormenti ipſe ſui faber, ignotaſque volutat
Terrorum formas, larvis obſeptus & umbris,
Irrequies. Media e Stoa venere magiſtri
Cecropidæ, occultum cecinit cui noctua carmen
Ipſa, tuæ, Zeno, fuligine tincta lucernæ,
Mneſarchus, nec non Chryſippus, & oris Ariſton
Impexi, & curto doctè qui fœtet in antro
Actæus, Stoæ Cynicæ latrator, Anubis.
Hi tibi morborum ruptis radicibus auſint
Germina magnanimo Sophiæ convellere nixu
Quippe lacertoſi medici. Si ſeveris aures
Lentis fruge Cleantheæ, ſi noveris ori
Et mento induxiſſe caprum, cum poplite curas
Doliolum ſi tu compegeris in breve: cepam
Rancida ſi virtus oleat, vappamque decennem,
Sanus es: albentes Hygieæ ſanus ad aras
Intercide comam, voti damnatus ad aras
Spem cum crine, metumque, ſacrumque appende dolorem,
Iramque: omnigenis pariter dominaberis aſtris,
Saturnoque, & Acidaliæ cum Marte puellæ.

Stoici promittunt medelam, ſed vanam.

Nec metuis, nec amas, nec aves. riget horrida virtus:
Et ſaxo invideat vivo Sipylëia rupes.
Stultitiæ rides barbata crepundia torvæ,
Et ſiliquas cerebro caſſas. ſi faſcia nugis
Demitur, & quæ docta genis inducitur umbra,
Si natura peridromidem ſecluſa reviſit,
Et metuunt, & amant, & avent: reliquoſque prophano
Ad latus Elyſii patiuntur cum grege manes:
Excepto, quod non ringuntur, & improba nunquam
Ira coquit bilem, niſi cùm jus verna ligurit.
Cuique ſua in partes eſt ſecta nepotibus arbos.
Hinc partem labis trahimus, de ſtirpe parentis
Morboſi: fluxitque parens in fata ſuorum.
Quiſquis erit, minimis qui carpitur, optimus eſto.

Statua Pietatis.

Reflexa cernis dextram cervice Voluptas
Tertiæ ut a tergo Nymphæ ſupporrigat? illi,
Si neſcis, Pietas nomen: Diis edita Nympha,
Edita Diis, genitura Deos. averſa reſiſtit
Ponè verecundo vultu: terreſtribus olim
Miſſa choris, cœtuque nimis diſtermina noſtro.
Sentes ſi qua tamen noſtros ſubnaſcitur inter
Lætitiæ pars, arcano venit illius omnis
Seminis e jactu merges. Maris illa fragoſi
In gremio Menti ſternit cunabula pacis,
Securæ maris Halcyonæ. Salis inter & æſtus
Mundani cumulos genitali munere Concham

Illa.

Illa ſubit: niveoque tumet mens gemmea fœtu.
Sunt homini partes geminæ; ſublimior illa,
Quæ gentem trahit e cælo, & natalibus aſtris
Deducit nomen. parti ſua cuique voluptas:
Nobilior, cui naturæ proſapia primas
Nobilior dedit. In modico dedit eſſe beatam
Diribitrix parti brutæ Phyſis. in cute rerum,
Extremoque hebetes hærent in cortice ſenſus,
Queis odor, & ſapor, & color, & quod molle, ſonanſque eſt,
Luxurians abdomen, aqualiculique ſagina
Summa boni, & ſatis eſt. Terra omnis, & aſtra quod infra eſt,
Mobile, deſultanſque bonum; mutatur, & errat
Incerti laris: inſidenſque fugacibus Euris
Lunam aurigantem ſequitur, bigaſque morantes
Increpat. Eſſe ſimul totum nequit: interituque
Vivitur. utque abolet vocis veſtigia primæ
Pars ſubiens, ſibi ſic cedit fugienſque ſequendo,
Seque bonum truncans. Horam ſic hora ſuburget,
Utque fugam, ſic & vivunt momenta rapinam.
Secula quis rea plexuerit? ſe ſecula plectunt.
Sic mihi, quale boni cunque eſt, ſpem ſemper hiantem
Eludit, primoque animam in libamine ponit.
Sed neque ſinceri quidquam eſt. medicata venenis
Dulcia, Cecropio Colchos miſcetur Hymetto,
Teſtantur patriam Veneres, & gaudia plorant.
Quæro bonum, ſed quod certo libramine conſtet.

Quæro bonum, ſed non inhoneſto vulnere truncum.
Quæro bonum, ſed cui vitient mala nulla ſaporem.
Quæro bonum, bonus unde ſiem, meliorque fruendo.
Solus at hoc, quodcunque vocem, Deus: & ſibi conſtans,
Et totum ſimul, & vitii cui nullus amaror.
In ſolis face quod candet, quod lucet in aſtris,
Quod ſmaragdi viret in radio, quod flavet in auro,
In campi quod fruge ſapit, quod fragat in horto,
Quod ſonat in cantu, miror. miracula fudit
Hæc in naturam Deus: & ſibi plura reſervat.
Te ſed amans quid amo, Deus? aſpectabile formæ
Donum non amo corporeæ, non fruge ſaporem
Manantem, nec odorem herba, ſucceove recenti
Progenitum: non vocem, aures qua barbita mulcent,
Non amplexum, habilem membris quem brachia miſcent,
Non jubaris ſoliti lucem. non hæc amo, cùm te
Dicor amare. tamen ſpeciem, pulchrique figuram
Quandam lætus amo, quendamq; ſaporem, & odorem,
Vocemque, amplexumque, & quandam lucis amicæ
Interiorem auram. Lucem, cui nubila nulla
Officiunt; Amplexum, acies quem nulla reſolvit
Fatiferæ falcis; Vocem, cui diſſona vulgi
Scylla, forique fremor non obſtrepit ullus; Odorem,
Nulla joco flabri quem diſſipat aura; Saporem,
Quem tædj carpunt faſtidia nulla; Figuram,
Cui nec ruga maligna, nec invida detrahit ætas.

Hinc

Hinc gaudj ſeges omnifero tumet ubere noſtri.
Hæc, Pietas, tibi pars herciſcitur, hæc tibi gazæ
Propria ſumma tuæ ; *Deus* : omnia in omnibus unus.
Tolle oculos. Ordo tibi, Carole, ſurgit, & artis
Hìc Polycleteæ labor alter. Et ecce ſecundum
Viſcere deceptus nullo canit omen aruſpex.
Tolle oculos. & quos oculos non illice forma,
Illicio cantus quas non attraxerit aures
Utilitas, pelagi & terræ gratiſſima Siren?
Hanc juxta comes aſſiſtens Opulentia : vultu
Illa quidem ad pompam facto, cui litore Memnon
Eoo, Heſperio famulantur Atlantides undæ,
Tincta togam ardentem Sarranis imbribus, Hermo
Interfuſa Tagoque ſinum, ſtellataque frontem,
Et collum, & conum criniti verticis aureum
Ignibus undique Mygdoniis : at corde volutans
Implacido curarum æſtus, & prælia cæca.
Formoſum illa malum, miſerèque beata, malorum
Ingens irritamentum. Peperiſſe Typhoeos
Dicitur, & Famam, & Noctem, Titania conjux,
Terra parens ; ſed non alio mage noxia partu,
Quàm cùm progeniem, quæ dicitur aurea, luci
Oſtendere ſinus. Ubi erant, Berecynthia Tellus,
Cymbala, tinnituſque tui, cùm fontibus illa,
Cumque illa ſcelus omnigenum vagiret ab antris?
Cui rigido dos e ferro venit, aurea proles.

ORDO quartus.

Statua Utilitatis.

Comites, Opulentia, Clementia, Pax.

Statua Opulentiæ.

Concepiſſe piget ſerò. tua viſcera norunt
Ex illo, tulerit quos Agrippina Nerones.
Hanc propter tenebras, noctiſque cubilia cæci
Ingredimur. nec avo deducimus Hercule nomen,
Pirithoove, nec Ægidæ ſumus : & tamen atræ
Clauſtra Deæ, Ditemque revellimus, invia Phœbo
Limina, Germanæque, trucem niſi quando triformes
Induerint vultus Hecaten. Hanc propter eandem,
Invitos cæco rumpente cupidine funes,
Ignotum roſtris ruimus mare, carbaſa ventis,
Et vitam damus, Erigonen confundimus Arcto,
Auroram nocti committimus : & fidem, & aras,
Pignoraque, & patriam, & thalamos divendimus. heu quas
Terra premit, vada quas volvunt Neptunia cædes !
Bellax lingua, quid in Nympham certamine tanto ?
Quò præceps ardor ? cane, lingua, receptui, & oris
Mitior abde pharetrati jaculabile telum.
An Bromio caper inſultet, quia cornua pauper
Æmula fert, regnante roſa ? litemne Lycurgus
Intentet viti, quia naufraga ſæpe popina
In teſta natat ? expungi volo cerite cera
Et vites, & divitias. plectenda libido.
Cuique ſuus color eſt, flos, & ceruſſa figuræ.
Deme. quis extemplò non ſorduit ? an tibi ſolæ
Nimirùm veniunt ad candida tecta columbæ ?
Et veniunt aquilæ. cavea conſiſtet in ima

Ipſe

Ipſe, niſi obducat faſces ſua bractea, Cæſar.
Arma foris tractat Cæſar? bellone ſalus eſt?
Imbellem mitto nervi ſine robore Martem.
Cogendus campo miles? ſere ſemina ſulcis
Aurea. proventu melior caput exeret arvis
Cadmæo ſeges. An clauſi maris arbiter undis
Imperites, generumque ſibi Oceanëia ſocrus
Undis te, Princeps, emat omnibus? aureus eſto.
Phryxæo turpis fluitat ſine vellere Typhis.
Quin ipſæ, ſi nuda Themis, ſi Prætor inermis,
Cui non ingenioſa citet ſubſellia Quæſtor,
Indecores vieto leges in codice muſſant.
Proxima ſideribus fertur, nec ſubditur ulli
Regia vis. nulli cùm ſubditur, in ſua cogit
Jura tamen Themis. huic Alto ſunt litora, Leges.
Huc veniet, franget fluctus hìc illa tumentes.
Non te jura timent, Princeps, legeſque timentem, &
Legibus. ingenuæ ditant quæſtoria leges,
Ingenuas armant leges quæſtoria. Tondet
Paſtor, non deglubit oves. alvearia cenſet,
Non expilat Ariſtæus. non pallet in arca,
Harpyiaſve timet ſecreta pecunia, vultu,
Carole, conſignata tuo. nec perſonat urbem
Præco, nec ex haſta plebis ſuſpiria pendent.
Artibus his, hoc tu quæſtu diteſce. volentes
Sic apis atque ovis, illa favos, hæc vellera, reddent.

Et

Statua Clementiæ.

Et viden'? ecce pari ſpatio veſtigia figit,
Marmoreo cultu, ſed pectore cerea molli,
Seque illi ſociam jungit Clementia. faſces
Ablegat, frameaſque, rotaſque, minaſque bipennes,
Et rugam tetricæ frontis. Titana laceſſat
Impavidus, cælo tenſos & naviget imbres,
Regnaque fulminum, & altiſoni Jovis atria luſtret
Fulminis ipſe Joviſque miniſter, & axis opaci
Arbiter, alituum princeps. e Chaone Divæ
Advolat alma Columba tuæ, bona nuncia pacis
Deucalionææ, paciſque ſequeſtra columba:
Et vittas, & Palladiam prætendit olivam
Non roſtro, non ungue minax Cytherëius ales.
Sit Phalaris vultu ſævo, linguæque ferocis
In truculenta acie mortem gerat. at tibi multus
Spiret ab ore Parens, & frontem fingat uterque:
Innocuæ majeſtatis vitale ſerenum.
Sint Jovis ad ſolium accinctæ fatoque metuque
Apparitrices * Diræ. ſit janitor aulæ
Fraternæ Canis, exangueſque exterreat umbras
Latratu fera tergemino. tua limina ſervent
Excubiæ, Rex, Euphroſynes quæ limina ſervant.
Nonne vides, ut ſanguineo conſortia turbat
Sidera crine Cometa, & formidabilis atro
Syrmate verrit inane ſolum? ſua ponè ſequuntur
Regnorum excidia, & peſtes, & triſtia nautis

* Hæ Jovis ad ſolium, ſævique ad limina regis apparent. Æneid. 12. ubi de Jove cæleſti.

Prælia

Prælia ventorum. quàm Phoſphorus igne decoro
Lætior! ille ſimul terris oſtendit honeſtum
E cælo caput, è tenebris ſimul emicat orbis
Lætitia reduci redivivus. In æquore frontem
Neptuni ſulcatam Aquilonibus, & Scylacei
Naufragiis prætentam horres. ubi ruga profundi
Tollitur, & penna Zephyrorum ſternitur unda,
Innocuæ ludunt per Tethyos arva Phaſeli,
Alludunt tonſis Nerëides, in freta migrant
Et cithara & cyathus genialis, & ipſe liquentem
Defluit in ſcenam ſtellis Saliaribus æther.
Ah regi Scyllæa procul, Marpeſiaque abſint
Ora meo, procul Æolia cum fronte procellæ,
Nec ſit naufragii vultu metus ullus ab illo.
Terreat: & quo terretur, ſons ipſe fruatur.
Ars erit eſſe patris natum, patriæque parentem.
Quod libeat cui poſſe datum eſt, miramur: eritque
Seu Fera, ſeu Deus. Ut gentem probat eſſe Deorum
Te tuus (a) Amneſtes! Divinam injuria ſola,
Quam Fera duratura refert in marmora vindex,
Mnemoſynen fugit; inque ſuo Dii, quæ tibi libant,
Divinæ Lethes oblivia nectare potant.
Bifrons ille quis? a tergo videt. exdeus eſto.
Adventu tenuiſſe quidem, multiſque pavorem
Novimus acceſſiſſe tuo. ſed fulmina ſolas

(a) *Amneſtiæ genius.*

In

In phocas, & monſtra maris cecidere, Deûmque
Exemplo cautes ſolæ ſenſere Cyclopem.
Membra ſolet ſopire, caput qui plectit. In omnem
Qui culpam rigidus ſævit, quibus imperet ultor?
Prætereà corpus Princeps cum civibus unum eſt.
Parcitur huic, illis cùm parcitur. abſcidit ægro
Quis ſibi membra, nec indoluit, cupiitque reponi?
Multa ſuo faciunt medico nec funera laudem,
Nec pœnæ Regi multæ. Non calce fatigat
Peccantem, horriſoniſve minis, nec verbere crebro
Terret equum domitor. cervix huic ſeſſile tergum
Plauſa dabit, non liventes vibicibus armi.
Noſtra ſalus ut ſit ſecura, ſalute ſalutem
Dicimus eſſe paciſcendam. ſit mutua. Princeps
Non eſt tutus, ubi nihil eſt a Principe tutum.
Intererit ſi multorum me vivere, vivam;
Intererit perdi, perdar. Vis abſtulit hoſtem?
Surrexere novi. præciſa repullulat arbos.
Succreſcent nati memores: naſcentur ab illis
Mox alii. ſola non ſunt in vite nepotes.
Ut populum cohibet modicus, ſic acer acerbat,
Et furias animis ſubdit timor. obvia pennæ
Incluſam formido feram tenet. improbus illam
Si ſimul inceſſat telis eques, infremit audax,
Per venabula, per nodos, per, quà via, per quæ
Fugerat aggreſſura fugam. ſæviſſima virtus,

De hac re Seneca fuſè libris duobus ad Neronem.

Quam

Quam timor extudit extremus, vetuitque timere.
Sit ſibi præſidium Princeps. clementia nunquam
Munere non eſt tuta ſuo. Quæ tela regenti
Dempſit api natura, iramque reliquit inermem,
Nos eadem edocuit. Regi ſunt arma, Tyranno
Arma; ſed huic furias iræ quibus inſtruat, illi
Queis ornet pacem. Ferro, Chalybumque maniplis
Excubias armet, ſibi præſtruat efferus Alpem,
Se Rhodope tegat. inſidiis patuere: nec uſquam
Sævitiæ murus dabitur. clementia murus
Sola ſibi, ſibi præſidium, & Prætoria porta eſt.
Tonſorem potuit Siculus contemnere, cives
Si minùs ipſe totondiſſet. contemnere Cinnam
Ulciſcens nequit Auguſtus: contemnere parcens
Et Cinnam, & Lepidos potuit. ceſſere ſecures,
Sica ſimul ceſſit. debet tibi, Livia, Cæſar.
Sufficit exemplum ſibi Carolus. Anglia ſenſit,
Quid Clemens potuit. ferrum clementia nobis
Extorſit, vultus iræ poſuere feroces,
Peccandique verecundi ſumus. Hanc ſibi Nympham
Quàm legit ſociam prudens Opulentia! novit,
* Scoria quem vultum induerit. clementia pauper
Nulla fuit. ſi defuerit clementia, terror
Quàm vectigales paucos habet! Eia age, tempus
Et vacat, & favet. ignoſci ſibi, Termine, nugax
Muſa cupit. libet excurſus tentare. vagantem

* *Lege Stoum in Henrico 8. an. reg. 36. de moneta vili & adulterina ab eo incuſa poſt tot depradationes.*

Fabula de Phœbo, & Borea circa pallium viatoris. sed res aliter narrata.

Linea corripiat cum Numine. desipit, aiunt,
Qui semper sapit. An ludis quæ fabula nostris
Vulgatur, repeti lubet? & notissima sæpe
In medium veniunt; & non leve fabula nomen.

Venus læsa.

(a) Tempore quo læsa est Ætola cuspide Mater
Idalis, (Idalione, tepentibus anne Cytheris,
Haud equidem memini) secreto fusa cubili
Pæoniam poscebat opem. genitricis ad ulnas
Hinc, atque hinc gemini affusi lachrymantur Amores:
Ulturæque

(a) *Displicebunt, credo, lectori moræ hac in fabula longiores, quàm pro re tantula. libebat fessò, & quem nihil minùs, quàm prælum meditari oportebat, plus solito ineptire varietatis causa. Quod si tamen lector speculabitur aliquo modo in Venere Angliam, in Phœbo Carolum, in Borea genium Cavallarismi serverioris in furias nimis præcipitem, nec idoneum consiliis sanis, in Saturno genium occultæ malignitatis etiamnum plus æquo regnantem, erit, spero, cur obeli infestius saltem punctum deprecer. Neque verò desunt exempla, quæ me excusent, seu veniant certè in societatem culpæ. Instituebam in fabula synopsim quandam subjicere temporum. at quoniam fieri istuc commodè nequibat sine offensione, malebam insulsus ipse videri, quam perfricare quemquam sale meo.*

Ulturæque ſacramentum non ſegne pharetræ
Adjiciunt, Stygiumque ſenem teſtantur, & amnem.
Mercurii accitu ſuperis e ſedibus adſunt
Falcitenens Avus, & Pater, Æmoniiſque Gradivus,
Furtorum gratus veterum, qui præſidet arvis,
Et Tritonia Pallas, & ævo tarda Cybele,
Floraque cum ſponſo, ſponſoque ſimillima, Vento:
Cognatæque maris Nymphæ, Galatea, Rhoeque,
Leucothoæque gemella Galactias, altera vittæ
Dudum apprima tenax, & flammæ cruda maritæ,
Altera flammeolo nuper velata, fluentem
Reſtrinxere tori cui vincla jugalia crinem;
Atque Ephyre, atque Thoe, atque aurea Cymatolege:
Pulchra Thoe, cyanoque ſinus collecta madentes;
Sueta Dioneæ comes ire per æquora conchæ,
Formoſo dilecta Palæmoni: nulla medendi
Doctior Arctoæ qua cerneret unguina petræ.
Fama mali Lemnon pervenerat. ilicet antro
Facta quies, mediiſque hærent incudibus arma;
Fulminis & quamquam pars informata manebat;
Necdum etenim ſonitum radiis adjecerat Auſtri;
Sicut erat, vultu illoto, cinctuque fabrili,
Advolat extemplò Conjux. pede fervidus ægro
Urget, & urget anhelus iter, faſtidia damnans
Materna, immitemque patrem. Liparëius illi
Denſa Siderites humero veſtigia fulcit.

Evocati Dii cum Nymphis marinis e tribu Veneris.

Phœbus

Phœbus adeſt; Phœbo Euterpe comes. audiit unà
Nomen amicum Erycina parens, vireſque recepit.
Latoo, Muſæque aſſurgitur. Ille ſororem
Intuitus, certusque ſui, Nam quis Deus, inquit,
Alma ſoror, genitrix Charitum, Jovis inclyta proles,
Quis vetitis te tam prudens immiſcuit armis?
Sub pelles teneros odiis quis adegit amores?
Eſſe paludatæ Veneri fortaſſe licebat
Vel ſemel. Æneadas ſatis eſt crudeſcere. bellet
Aligeros inter natos Ænëia mater.
Dixit: Eumque ſecuta roſas e virgine Pæſto
Albentes (neque enim flori color hactenus alter
Virgineo ſuberat) calathis e mollibus offert
Muſa, Deam multa donans cum flore ſalute.
Halitus ut (a) pluteo fuſus, Divamque refecit
Notus odor, niveæ ſubitò (mirabile dictu)
Inficitur Floræ peregrino murice candor.
Attonitus monſtro, preſſaque ad pectora palma,
Expavit conjunx omen. Saturnius hæſit
Juppiter, & ſe defecit Thymbræus Apollo.
Tandem lætus ait. Salves, Erycina; rubentem
Tranſiit in florem vulnus. mora nulla: retorta
In tergum palla, teneræ Deus oſcula dextræ
Ore verecundo libans velamina ſolvi

(a) *Pluteus lecti pars, in qua ſponſæ cubare ſolebant: ut ſponda, in qua vir.*

Imperat

Imperat. at ſuſpenſa metu, & trepidantia circùm
Numina funduntur. tremulam nutare Cybelen
Aſpiceres, dubioque caducas vertice turres.
Flora quidem exanimis fertur cecidiſſe, Favonj
Conjugis in gremium revoluta: ſed ore fugacem
Nectareo revocat vitam ſpirabile Numen.
Tum primùm Marti pallor ſuffundere malas
Viſus: at obliquo cui lumine Mulciber hirrit.
Jamque ſoluta Thoes ope faſcia cuſpidis auſum
Sacrilegæ, latebraſque aperit. maduere cruenta
Lintea: & inſpectus quamquam tentamine primi
Plaga Jovi tenuis viſa eſt, tantùmque modeſto
Vulnere deguſtata manus, perſedit ad alta
Oſſa tamen dolor occultus. blanditur amicæ
Lemnius, & medicæ Phœbi bonus annuit arti.
Ille humeris acto ſub lævam rurſus amictu
Narciſſi tantùm lacrymas, & rorem Hyacinthi
Dilectum occultè medicans affuderat: & vix
Mulſerat os plagæ Myrrha dilutus Adonis,
Cùm ſubitò læſæ vulnus coit, & ſua dextræ
Redditur armigeræ Venus. Euterpæa ſecutæ
Præcinuit ſeptena manus diſcrimina voci.
Nata mari, Phœbo debes. Tibi Theſpia ſervit,
Diva, chelys, Myrtoque tuæ Penëia Daphne.
Imperium exerces in cætera Numina: ſolæ
Munere Palladio gaudent, gens innuba, Muſæ.

Otia

Otia noſtra ſines impune, Tegæaque Phœbi
Caſtra ſequi. Te per Lyciam millena ſecuta,
Per Cynthi juga, Phœbe, per Appidanæa fluenta
Perfuſum ambroſia crines comitatur Oreas,
Et choreis ambit; tua circum altaria Cretes,
Thyrſigerique fremunt Agathyrſi, ubi thure Sabæus
Halat ager, Ciliceſque vaporant atria nimbi.
Cyrrhæas tu Pegaſeo modulamine rupes,
Pieriumque cies Helicona. ſonora reſultant
Antra, repercuſſoque adſunt cum carmine rupes.
Dulce melos, fuga litis, & aëris optima proles.
Cùm primùm tua perſonuit lyra, prima ſub auras
Dicitur exiliiſſe hominum Divumque voluptas.
Tu fabricatorem Cyclopa tricuſpidis iræ
Inferias nato mittis: tu Porphyrionas,
Tu Lariſſæa Pythonas arundine cædis,
Monſtra necans, ſananſque Deas Latous Apollo.
Voce canit, digitiſque Camœna: canente Camœna,
Ingeminant Pæana Deique Deæque frequentes.
Riphæa tum fortè plaga nimboſa movebat
Signa truces in Maſſagetas, (a) Taurumque premebat
Odryſius Boreas. ut læſam fama Dionen
Præcipitans caſtris increbuit, Orithyiæ

Scilicet

(a) *Surgit quidem ex Indico mari. at pòſt extenſus in Septentrionem Riphæis ſe jugis annectit.*

Scilicet, atque opis Idaliæ memor, ocyùs arces
Aggeribus ſolidæ brumæ, niveaque corona
Deſerit incluſas. tum præpetis itur in auras
Remigio pennæ. quà navigat, æthere nimbi
Dant ſonitum, fugiuntque. Et jam freta Thermodontis,
Carpaton, & canam concreto frigore Peucen,
Rhætoque inſeſſas arces Homolen Pholoenque
Tranſabiens agili curſu Cytherëia pulſat
Limina. Præſenſere hoſtem: ſponſæque timenti
Annutant Zephyro Nerëides. objicit ille
Obnixos portis humeros, & vectibus obdit.
Exardent Aquiloni iræ: tantæque repulſæ
Multà fremens ignominiam non ſuſtinet. urget
Acriùs infrendens aditum; ſed robore poſtis
Obverſo negat. ergo amens tumiduſque minatur
Ædes emoliturum, & mage turbidus inſtat.
Immugit domus, & ventoſo murmure circùm
Increſcit magis atque magis fremor. ardua ſtridunt
Succuſſis tabulatorum compagibus æra,
Fragmina diſſiliunt pinnarum, actæque ſonoro
Subſultu fugiunt ædis per tecta ruinæ.
Fit fragor. icta labaſcere turris, & atria circum
Lata ſtrage Volutarum reſonare Coronæ.
Evolat indignans animis Tegeæus, & Harpen
Arripit. At collem intereà furialibus armis,
Mox animas omnes vomiturus, anhelus & acer

Vicinum Boreas inſederat. hiſpida nigris
Nubibus ora, ſupercilio prætenta procella
Ninguida, Strymoniæque hyemes per terga fluebant.
Et quæ te rabies, ait? an ſe tentet in uno
Diis Aquilo cunctis veteres impingere fratres?
Imperio cludi portas, & numine Phœbi
Noveris. Ergo mei tandem, Tegeatice, Phœbum
Tædeat, inquit? an Æmonias paviſſe bidentes,
Caſtalias inter pueras inflaſſe cicutam,
Hos adeone tripus animos, hos Delia cornix?
Imperiis pedibuſque meis ſubſternitur orbis
Aërei Jovis; Arbitrio Neptunia paret
Aula meo: quàque incedo, venerantur euntem
Nereides, triplicique pater cum cuſpide Nereus.
In mea dant amnes ſe vincula; mobilis unda
Gorgoneos riget ad vultus. In viſcera terræ
Ingredior, penitúſque imis emota cavernis
Libramenta ſoli vello; Plutonia mugit
Regia, bis ternaſque triceps fera ſurrigit aures.
Nec me Delius agnovit puer? Aone in antro
Somniet, & Clymenes puero deleget habenas.
His dictis, placido advertunt procedere paſſu
Latoum juvenem. ſerpit per tempora, Daphne
Sepoſita, dono Divæ Cytherëia Myrtus.
Ille ubi, quo cæli faciem, nimboſque ſerenat,
Fixerat in Borea vultum, Non hæc tua Matri

Formoſæ

Formoſæ promiſſa fides, ait. indue frontem
Idalidem, & Boream exutus conclavia Divæ,
Si lubet, interiora ſubi ſociabilis hoſpes.
Hanc dederis Somno veniam. opportuna Dionæ
Viſa quies; ſuaſit delapſus ab æthere Somnus:
Et ſonitus inhibens omnes, Ædonidis auræ
Extimuit fremitum, & verber reſonabilis alæ.
Dixit. & admotam capiti ſuper utraque virgam
Tempora quaſſat Hyperboreo caducifer Hermes.
Commoti ponunt æſtus, iræque reſidunt.
Et jam roboreo fulti munimine poſtes, Saturnus.
Cardine converſo, panduntur: & obſitus ævo
Saturnus, (medium ducunt ad limina Divi)
Invidiæ ille premens gravius ſub pectore vulnus,
Diſceſſum parat. hirſuto velata cucullo
Canities, lemniſcatæ quem vincula byſſi
Mento ſubſtringunt imo ſenis. atra per artus
Tergoribus ſentis, inſuto turgida villo,
Deſcendit ſylva veniens Agathyrſide vulpes.
Horrificant ſulci malas, propexaque mento
Defluit in gremium, ſenii laus ultima, barba.
Ploditur. acciti veniunt ad lora dracones
Servitio aſſueti, bullaſque tricuſpide lingua
Lambunt, humectantque virentibus æra venenis.
Stare loco indociles plaudentis turbine caudæ
Exhortantur iter. curru ſublimis in auras

Grandævus bijugo vehitur Pater; altera falcem,
Altera ſuccuſſu tremulo molitur habenam.
Boreas. Hìc, ut erat ſolitæ memor artis Atlantius Ales,
Quin age, macte, Aquilo: viden, ut chlamydatus Olympo
Pellituſque ſenex iter auſpicet? incute, ſodes,
Vim tibi: Riphæum robur, numenque Boræum
Experiamur, ait. mihi ſurripe, ſi potes, illas,
Si tibi vis, animuſque ciet præcordia præſens,
Villoſas pecorum exuvias. inferre juvabit
Signorum ſupremo axi memorabile nomen.
Subſtitit, affremuitque renidens Pleiade nato
Aſtræo ſatus. extimulant & conſcia virtus,
Peliacique olim hinnitus injuria turpis,
Et famæ decus. at ſpolium vovet Orithyiæ
Mulſurum thalamos, & Threſſæ frigora tedæ.
Ite animæ Arctoæ, munuſque faceſſite juſſum
Ocyùs, inquit, & Othryſias accerſite vires.
Nec mora: nimbiſonis abeunt e follibus auræ
Per Jovis atria luctantes, & cærula perflant.
Inſequìtur ſtridor nimborum, axiſque remugit.
Saturno cælum eripitur, nec tramite certo
Incedunt bijuges; anceps a vertice turbo
Flectere nec retro patitur, nec tendere contrà.
At ſpoliis inhiat Boreas, in veſte moratur
Sithonius latro, creberque aſſultibus inſtat.
Nequicquam. Sunt hæc tua fulmina? ſuſcipit Hermes.

In

In ventos ſeris. hic Boreas, quem nuper Enipeus,
Quem Libycis olim experti Naſamones in undis,
Et mea ſæpe tuis Cyllene nota tropæis?
Porrigat hìc herbam Boreas, & pollice preſſo.
Intumuit porrò indignans, & inhorruit heros.
Has exoſa manus victoria? frenduit amens,
Atque interciſam frendens in cæca loquelam
Murmura: Mene uſquam incepto? nec plura. tremendo
Inglomerat vultu noctem. intremuere profundæ,
Venturæ horrentes ſtragis præludia, ſylvæ.
Tempeſtatem accire parat, ceu velite tantùm
Decertatum hac bile tenus, formidine belli
Accinctam decumana. illi ſtridentibus Hœdis
Obſeſſum limen telo recludit Orion.
Dant gemitum nubes. exterritus horruit Hermes
Egreſſam, & cœpti piguit. tot fulguris atri
Abſtiterant oculis ignes, tam grandine crines
Saxea inhorruerat, tam triſtibus hiſpida nimbis.
Addiderat flatum Boreas, ſonitumque, metumque.
Concretus riget in lapidoſos Juppiter imbres:
Inque vicem nebulas, & aquoſa volumina laxat.
Nulla dies, niſi quam nimborum e nocte coruſca
Excuſſam reddunt ignes. at ſævior axem,
Turbinibus cælum miſcens & murmure rauco,
Convellitque ruitque, emoto cardine, ventus.
Saturnum inceſſunt furiæ, ruit omnis in unum

Sithoniæ

Sithoniæ vis. At reſoluta lacinia longè
Fluctuat, inque ſinus laxos victoria pergit.
Tum verò lori manus immemor utraque, falcis
Immemor undantes manus utraque colligit oras,
Eque fuga revocat veſtem. Riget horrida barbis
Stiria, conſolidatque nivem intractabile frigus.
Putrida proluvies it naribus, improba tuſſis
Algentem quatit, & præcluſis faucibus angit.
Ingeminant imbres, reſonant cava tempora flictu
Grandineo, toto venti latus agmine pulſant.
Sarcinam age, illuvioſe ſenex, & furta ferarum
Cede age, cede, & ſoſpes abi. ſed frigora ventus
Quo ſpirat magis, hoc ægro mage commoda veſtis.
Æſtuat, endromidemque tenacibus apprimit ulnis.
Inſiſtit Boreas, iterumque iterumque ſenile
Arietat in latus. In ventum ceſſere procellæ,
In ſe ventus. Abit prædo: ſibi redditur æther,
Reſpirat pater, arma legit. riſere nepotes.

Phœbus. Hìc Hermes Phœbum aſpectans, quibus utitur armis
Phœbus, ait? tua nunc tua ſenſerit arma viator?
Senſerit, inquit. At occultæ ſpiramina flammæ
Laxantur ſenſim: radiis crinitur & auro
Sublimis vertex, intonſaque tempora circum,
Veſtitas & adhuc teneræ lanugine lucis
Per malas tedis incendia mollibus errant.
Ex oculis Phœbo geminus ſol ardet in uno.

Mox

Mox abit in lucem totus, qualiſque videri
Et quantus ſolet, Eoum cùm Memnona viſit.
Extrudunt radii radios, adoribus ardor
Eluctans creſcit magis, & magis æthera complet
Lucis & ignis adulta dies. Sic impulit amnis
Æquor iners jactu lapidis cùm ludicra pubes,
Ex aliis alios it mobilis humor in orbes:
Hunc fingit prior, hic alium, premiturque, premitque
Inde jocoſa fugam fuga, donec in aggere ludum
Extremo ripæ geminæ definiat ora.
Sentit tela ſenex, & amico ſaucius ictu
Vulnus amat; lentus ſequitur de vulnere ſudor.
Tela jacit Titan. exit, qui certat inermis.
Verticis ergo ſacri tegmen, nodumque trilicem
Explicat, & laxos medius diſcingitur artus.
Expirat vapor. At procedere lentiùs æſtu
Jam gliſcente remiſſus, & ilia ducere ſerpens
Incipit, & tunicam dolet haud poſuiſſe ſenilem.
Munere ſuſcepto longùm ſi devius erro,
In partem culpæ venit, & ſibi ſæpius obſtat
Auditor facilis. Num ſidere fortè morantem
Errantemque malo tetigit tardigradus Erro?
Siſte, ſenex. quid agis? cranio ſi cochlea nudo
Imminet, obtereris. Citimis in finibus alget
Frigida, brumalis regio, plaga. frigida calvæ
Officit, & branchos ciet. Incandeſcere cælum

Interea

Intereà, & nebulas populare valentiùs ardor.
Villoſo nudus tum primùm tegmine vertex
Oſtendi cælo viſus. pilus occiput umbrat
Nullus, demiſſi pendent a fronte capilli:
Et nunc involitant humeris tergoque refuſi,
Nunc mento gremioque, ut ludicra diſpulit aura.
Continuò parat aſſurgens velamina totus
Exuere: in colubrique abiens exempla curulis
Horrentem pulla ponit cum veſte ſenectam,
Et patre liberior fruitur: nitiduſque juventa
Innocuos haurit ſoles, cum ſolibus auras.
Miteſcunt auræ cum ſolibus; halitus ignes
Vicino brumæ veniens a cardine ſopit.
Triſtior eſſe quidem Deus, atque obſidere vultum
Nubes fuſca ſolet, nimius quam ſanguinis atri
Colligit exhalatque lien. inſerpere fibris
Læta modò, & cum Sole Jovem ſinit. incita lori
Feſtivo monitu liquidum rota corripit æquor.
Cæruleum radunt iter, & per ſibila linguis
Ora micant, albent ſpumis, & flatibus auras
Incendunt hydræ alipedes. prævertere frænos
Ardet, & intacta ſuſpenditur orbita nube.
Et videt, & negat Interpres vidiſſe; recondit
Seque fuga rapidumque auriga volubilis axem.
Atque hìc, ut caluit venis inſueta juventus,
Inſiſtenſque viæ, pendenſque in lora viator

Impulit

Impulit in dextram bigas, devexus iniquo
Pondere, partemque in lævam declivis amictus
Excidit. illum auræ tremulo cum flamine longè
Obliquæ rapuere. ſimul cum fratre Tegæo
Suſpexit, ſimul exuvias agnovit Apollo.
Panditur, inque ſinus modò confluit, & modò tortus
In varios evolvitur endromis: impete prona
In terram fertur, tum ſubſilientibus Euris
Tollitur in diverſa: plicis extrema recuſſis
Dant crepitum, plauſuque auræ vibrante cohorrent.
Decidit. acclamat Phœbo Cyllenius Hermes.
Obſtupuere animi villoſi ponderis: ardent
Cominus inſpectare ſinus, ingenſque volumen
Intertexti operis, ſetas, & ſutile vellus.
Excutiunt utrimque, atque inter brachia verſant.
Tergoris huic, ſi Parnaſſo famæque fides eſt,
Mænalius partem fugiens in luſtra Lycaon,
Partem Aries, Hellen qui vexerat, arbiter anni,
Et Nemees pavor, Heſperidumque tyrannus aquarum
Corniger, illotamque undis Erymanthia Nympha
Submiſit partem: gracili quam dente Cytori
Pexuerat lunam ad quartam Cybelëia conjux.
Phœbus abit victor. bifido victoria clivo
Ad Daphnen appenſa. Deûm Pater atque Avus hic eſt.
Signatam tetigere ſenex & fabula metam.
Fabula nempe moræ pœnas luat. aſt ego Sphingem

Deprecor. Ogygius dubiis ambagibus ultor
Non opus eſt interpres. habent & ſeria ludi.
Unum pace tua, dederis hanc, Carole, pacem,
Addiderim. Eſt & ubi peccet clementia. Tutus
Ut videor, non ſum. nimbi ſecurus & undæ
Sicca tempeſtate premor. Nec murmure terrent
Tympana, nec clangore tubæ: ſub pellibus hoſtis
Conticet. interèà nitri per pabula ſurdum
Sub terra bellum ſerpit. ſiliciſque rotæque
Occurſu rapido diſſeminat ignea fatum
Linea; ſternunturque arces a pace doloſa.
Gens non una ſumus cum Doride Pergama. Peſtes
Incluſas in equo Phrygio fovet Anglia multas.
Molem hanc an Laërtiades, an Pyrrhus Epeo
Suaſerit incertum; certè ſibi Dædala Pallas
Non aſcivit opus. Neptunius ille, ſagacem
Qui cæcis uteri latebris intorſerat haſtam,
Laocoon dedit immeritas, (an numina culpem?)
At pœnas dedit. (a) immoto ſub Apolline Troja
Staret adhuc, & adhuc ſtarent Priamëiæ arces,
Sortem, Myſta marine, tuam traxiſſet Epeus.
Ecce iterum muris illabitur improba noſtris
Machina, mons armis fœtus. contingere funem
Gaudemus,

Clementia ſubinde in vitio eſt. ſi cauta non ſit.

(a) *Exceſſere omnes, &c. Dii, &c. ut ſupra.* 2. *Æneid.*

Gaudemus, manibus læti ſupplaudimus armos :
Mœnia pandit, & intendit Clementia collo
Vincula, ſubjicimuſque rotas. O Dardana proles!
O veterem necdum Juno ſaturata dolorem !
Clauſtra Sinon. At Muſa ſile, deſponſa Choræbo
Muſa, Dei juſſu Phrygibus non credita vates.
Serò mihi ſapient iterum Phryges. Ilia claſſem
Turba ſub Antandro & nota molire ſub Ida.
Sed quid ego hæc? meliora canit præſaga futuri, Statua Pacis.
Quam tueor, feſtivi oris cultiſſima Virgo,
Et, quicquid parit Utilitas, complexa feraci
Nympha ſinu. necte, Irene mitiſſima, nodum,
Diſcordem gladium qui rideat : impia belli
Atria compages æterna, * Stonhengiaque obdat
Tota fores; nullos tellus concurrere montes
Audiat, & nullas iterum Symplegadas undæ.
Multa, tuis ludens in laudibus, extima terris
Uranie de te meminit, ſociæque Camœnæ
Te decimam optavere. tibi, concordibus Horis
Noctem inter lucemque pari quà pondere pendent
Tempora, triticeoque viret quà mergite Virgo,
Eſſe locum narrat. ſe contrahit & bona Virgo,
Contrahit & non invitam pia Libra bilancem.
Caſtra procul lituique. feras, te dante, vel ipſas,
Aſcitos cælo cives pax aurea muleet.
Nec latrat iratus Procyon, nec ſibilat Anguis,

* *Moles lapidum ſtupenda in Comitatu Wiltonienſi, appellata Stonhenge.*

Nec rugit Nemeæ: Phylacem nec rejicit Arctos,
Mugitus nec Agenorii per cornua fusas
Exterrent Hyades. sed nec rota mobilis usquam
Instrepit, astrorum dum volvitur igneus axis.
Te cælo reducem veneror. quàm classica dispar
Nostra sonant cæli concentibus! obstrepit illis
E terra fremor, & mundi catadupa sonori.
Ad nos te patrio Carolus deduxit Olympo.
Ipse tibi *æternam* ponet, quam secula fundent
Cuncta, suo pridem quam pectore condidit, ædem.
Et modò Nympha Popæ dextrùm annue, (lingua favebat
Alitis, hesternisque Deus spirabat ab extis
Integer) & sine, pacales cruor imbuat aras.
Huc age, rumpe moras, nitrum, baccamque nefastam,
Naryciamque picem, & fruges cum sulphure salsas
Huc age sis, redimite puer. mihi vacca facessat
Cum tauro, (æqua jugo cervix haud apta securi)
Agnaque cum grege Cyniphio. Sistatur Enyo
Victima. Cernis, ut ardentes intorserit orbes
Lumine sanguineo? Ludibria deripe cristæ
Ventosæ; fronti latices inverge Cytæos;
Deme supercilio setas: ea proxima sunto
(Forpice? forcipe tolle) foco libamina. Cultro
Parcitur. hæ vitam pascunt, non funera tedæ.
Siste. nec ista petunt ultrices pabula flammæ.
Quæ nidos, & Sylvani succrescere gentem

Invidia

Invidia est ? stent illæsæ cupressus, & ornus,
Et casus abies alios visura. trecenas
Si qua tamen mihi Tyndaridas porrexerit arbos,
Nullus ego abnuerim. satis est. alimenta popoſci ?
Ardeat ipsa suo bellatrix fomite Virgo.
Congere cum galeis enses, cum curribus hastas,
Et peltas, & thoracas, clangentiaque æra,
Signaque, nitratique globi murale tonitru,
Et quæ ferrea cumque strepit per castra supellex.
Bello omni Bellona flagret. funalia nitro
Subjice. siste. dabit flammas Ephesina. (a) Dianæ
Porgitor ardentis raptus de limine torris.
Proh ! factum bene. fervet opus : cum Numine votum est.
Nubila torquet ubique volumina, & altiùs undam
Ater agit vapor, & tempestas ignea surgit.
Confusum viden', ut Rabies, & fusilis Ira,
Ambitioque fluens rivis, galeataque Cypris
In cumulum coit ? ecce Dolus, Fastusque, Rigorque,
Et præfracta Licentia, Amorque effrænus habendi,
Insidiæque, & Livor edax, & Furta liquescunt.
Et jecore, & toto modò viscere clangitur. ardet,
Solvitur, in cineresque suos Bellona recumbit.
Vade age, Mysta : pient artus & sulphur & ovum:
Esto sacer : Divam nec fas vidisse, priusquàm

Purgarint

Vide, si compiora desideres, in materia non multùm dissimili Baldæum Lyricum Sylv. 9. od. 20. & 25.

(a) *E religionis vastatæ, & templorum ruinis.*

Purgarint oculos & myſtica lampas, & undæ.
Ut Pæſtum mihi ſpirat adeps! an meſſor odores
Aſſyrius tales legit? an Gangetica buſto,
Cujus, quicquid odoriferi eſt, genitabile funus
Et Cilicum ſylvis, Arabis & meſſibus halat,
Immoritur volucris tali? ſed faxo, recudas
Nulla tuum in cunas, Phœnix Bellona, ſepulchrum.
Tota tibi cecidit, Pax, hoſtia decolor ætas,
Ceſſit ferrea progenies. accingere ferro
(Edixit Dea) ſola Ceres, & ſola Diana.
Edixit? (a) Nova quæ ſubitò tamen impulit aures
Formido, Boreæque afflans e cardine rumor?
Ergo iterum ferro, & lacrymis it teſſera ſignum?
An Syllæ venere alii? Sertorius alter?
Et conjurantis dux Spartacus alter arenæ?
(b) Ad Scutum, Juvenes, ad Habenam rurſus, ad Haſtam.
Reſpice, Diva, novis ut adeſt exterrita caſtris,
Mœſta, tuiſque iterum rediens advolvitur aris
Anglia. ſed latus enſe redit nudata, comamque
Caſſide, & ære ſinum. miſerere gementis, opemque,
Per, gentis te ſiquis honos & priſtina tangunt,

Fer

(a) *Hæc ſcripta ſub allatos rumores novorum tumultuum in partibus Angliæ Septentrionalibus*, 1663.

(b) *Voces militares olim uſurpatæ, quas nos modò efferimus per*---faces about to the left, to the right.

Fer miſeræ, & res, quæ tenues ſuper, eripe letho.
In veterem infelix adſum revoluta querelam ;
Et veteris telam luctus invita retexo
Anglia, dum metuo, nec adhuc doleo, tua. Mentem,
Sic equidem ducens animo, accepiſſe benignam
In me jam nuper Superos, & priſtina rebar
Obduxiſſe ſimultatum veſtigia. cæli
Ferrea, ceu quondam, facies, iræque recurſant.
Si, tu cùm regno præeras, de te bene ſi quid
Commerui, ſi fronde tuas intexuit ædes
Palladia, fovitque focos araſque ſacerdos :
Si pelago (a) lanas, & nulli noxia vela
Mercatura tetendit, & ipſam læta vocavit
Te rediens lucri in partem : ſi jura forumque
Incorrupta Themis coluit : ſi Palladis artes
Integræ viguere, oleæque Aganippides undæ
In laudes tumuere tuæ, ſuccurre, tuiſque
Indulge te muneribus. Tua non ego rupi
Fœdera, pugnacemve immiſi finibus haſtam
Verbenas oblita tuis. Si, numine læſo,
Offenſum eſt, dedimus pœnas. en victima Paſtor
Ipſe gregis noxam, & vittam ſacer ipſe gerebat.
Non ſatis interiiſſe, mori cùm juſſerit ævi
Quæ modici ſtat cuique dies ? & rumpimus ipſi

Licia

(a) *Vittæ laneæ non ſupplicũ modò, verùm cujuſvis etiam pacifici.*

Licia Parcarum, & crudelibus addimus ipſi
Ingenium fatis. Quoties ſub ſidere Martis
Meſſuimus noſtro Cererem de ſanguine rubram!
Si noſtra peregrina, domi nec nata bibiſſet
E vena ſitis, eſſet, ubi tolerabile fatum
Solarer, venæque rependeret illa viciſſim
Damna peregrinus ſanguis. peregrina Britanno
Terra, peregrinus gemeret ſub milite pontus.
Aſt ego vipereum, & ſoli mihi flebile bellum
Parturio ipſa mihi. Sparſos age collige crines
Anglia. Num riſit * Dea? Riſu ſolvitur illo
Cum fletu metus. E Borea ceſſere procellæ.

* Scil. Pax.

ORDO quintus. Statua Gloriæ.

Suſpicis? agnoſcis dudum tibi, Carole, notam,
Et quæ te dudum agnovit. Tibi, larga Voluptas
Quas dat opes, quas Utilitas, non invidet. ora
In tua ſe tamen inſinuat, nimiæque poëtam
Damnat fortè moræ. Te vendicat illa, ſuique
Te fore juris ait. Quin & natalibus illud
Alluxiſſe tuis ſe prædicat auſpice * ſidus.
Sideris in mentem veniat. Certaſſe feruntur
Aſtra, tuæ quis Lucinæ præluderet ignis.
Conſulitur Genius. Cœtus ſe Gloria miſcet
In medios, puerumque ſuum probat. illa Coronam
Evocat. Accitu Dominæ Minoia Nymphe
Juſſa capeſſitura venit. Tibi, Gnoſſia partem
Lego mei, pignuſque ingens, ait. avius illum

Comites: Philodoxia, ſeu Cupido gloriæ, Victoria, Muſa.

* Notum de Stella, quæ medio die fulſit in ortu Principis. Habebatur apud antiquos Stella emblema gloriæ. Sic de ſtella Aſcanii, Julii Cæſ. & Honorii.

Error

Error aget, cæcæque vices. tu dirige greſſum
Haud ignara vias evolvere, certaque monſtret
Lampas iter. Dixit. Lucem pia ſtella novenam
Colligit in nodum. Stellæ, mora nulla, remittit
Cælum Sol commune, nec invidet æthera nocti
Diviſum cum Sole dies. Subit illa diurnæ
Certatura faci, tantoque ſuperba Corona
Munere regali perfundit ſidere cunas,
Seque coronatas videt, explerique videndo,
Te dives, nequit. Ambages age mitte, doloſa
Muſa, tuas. ſe prodat amor, fateatur & ignes
Gloria caſta ſuos. Ipſam num fortè putemus,
Innubam adhuc, (a) flammam e cælo exhibuiſſe jugalem,
Amplexuſque petiſſe tuos? o candida merces,
Meta laborum, & dulce lucrum! Tantone (minoris
Non venit) pretio Carolus (b) venire recuſet?
Solares inter cunas, ortuſque ſororum
Sub primos illam Virtus enixa ſub axem
Æthereum fudit: ſimili cui cyclade lucis
Indutæ, mitras inter trabeaſque reclini,
Cæruleo

Vide Caſimirum Lyricorum l. 3.

(a) *Sic de ſtella Honorii.* Nupturiebat tibi, Honori, Gloria, & ſtella veluti facem nuptialem præferebat.

(b) *Dignum pretium, quo ematur Principis amor. & reſpicitur ad nuptias Romanorum, quæ fiebant farre, uſu, vel coëmptione. Sic Virg.* 1. *Georg. de Thetide, & Auguſto.*

Cæruleo religaſſe comas & pectora cinctu
Dicitur, æternamque ori ſpariſſe juventam;
Temporis ingenui quam filia Laudis alumnæ
Ubere fovit Alethea, &, cùm robur ab annis
Venerat, evectam Famæ pernicibus alis
Templa Deam oſtento Superis per cærula duxit,
Æqualem Superis, & ſe præ ſe ore ferentem.
Nobilitas illam curru comitata decoro
Mille retro fluit in populos, & mille reſignat
Vultus antiqui ceras. Ancilia, Faſces,
Et turbæ Titulorum, Aquilæ, Trabeæque, Togæque
Circumeunt gradientem: inter quas vertice toto
Surrigitur ſuprà, atque apices popularibus auris
Commotos attollit Honos. hunc mille rotarum
Per radios Spes apprenſant. procul Ambitus, & quæ
Cum multa cretata faba ciceriſque caniſtris
Venales promittit emax Ignavia currus,
Degeneres numerat cenſus. at turpe Repulſa
Ore ſolum, &, quæ non ſequitur, veſtigia mordet.
Hæc eſt illa, tuum terras ſuper, æquora ſupra
Quæ vehet, attolletque ad ſidera Gloria nomen.

Statua Philodoxiæ.

Proxima ſorte locum (ſi quæ ſubit, omnis abeſto
Pectore ſuſpicio) non ambitioſa Cupido,
Non præceps, animique furens tenet: integra morum
Nympha, nec illa ſui minùs integra, quam Phyſis altis,
Linea quoque polo propior venit, altiùs indit

Mentibus

Mentibus, igni & aqua tun' interdixeris? Illi
Armigerum ſtatuit prudens Natura Pudorem.
Puſio fortè tibi viſus: ſed pectoris hoſpes
Herculei, Heroum cuſtos, cui credita Virtus.
Ventoſam exedræ Nympham dixere ſeveræ.
Sit ſanè. pennam tollunt ad nubila venti.
Reſtinctus virtutum ardor, niſi fomite flammam
Paſcat in hoc. hoc libarunt e fonte Camœnæ,
Mars hinc & Themis, hinc ipſæ venere tiaræ.
Hanc pullum ad lucem explorat Jove prædita Mater.
Cui nec avos, nec ſuetum acies interrita ſolem
Pertulit, exuitur tabulis inglorius hæres.
Si quem gloriæ amor teneat, quæ ſublita fuco eſt, Sit cupido gloriæ veræ, & propriæ.
Et coëmit vultum, fugiat. Neque ſit mihi tanti,
Meſſe ſua quæ non vivit tenus: improba ſugit
Quæ ceras atavorum, alienaque pabula carpit
Deſes, & invitis arceſſit nomen ab Umbris.
Quæ genus & proavos jactant præconia Manes,
Damnabit Minos furti rea. Fabula ſcenam,
Sipario amoto, ſubit altera. Ludere vati
Conceſſere ſubinde Deæ. quin ſæpius ipſe
Capripedes inter luſit Pataræus Apollo.
Non hìc te moror ætatèm. Quo tempore Divûm Fabula de Cornicula induente ſe plumis alienis.
Atque hominum Pater, in flavo Ganymede fidelem
Expertus, cæli & facis in conſortia rubræ
Admiſiſſe Aquilam fertur, propriamque dicaſſe

Flagranti dextræ: Veneri, caſtæque Minervæ,
Et Junoni, unà riguis ut vallibus Idæ
Conſedere, ſibi ſociam ſacrare volucrem,
Cuique ſuam, pariter placuit. Vicina latebat
Iliceæ obtentu frondis, placitiſque Dearum
Intererat furtim Cornicula. Solis ab ortu
Quæ mihi quæ nunc Oſcen, ait? Junonia conſors
Lecta forem, matris quàm filia dicerer albæ!
(a) Delie, ſit cum pace tua: da vertere veſtem.
Dixit: & incuſſu pennarum agitabile corpus
Crebra ciet, plauſuque everberat alite ſudum
Accelerans, notoſque petens animoſa Penates.
Nox erat, acceptamque ſinu gens plumea noctem
Frondoſi ruris per tecta, lacuſque ſilentes
Jam ſomno poſita, & curis exuta fovebat.
At non in ſomnos votis intenta, nec ullam
Solvitur in noctis partem Cornicula. regni
Objicitur ſpecies ingens, & nomina rerum
Grandia. Reginæ jam nunc aſſurgere viſa
Gens incedenti minor: officioſa volantem
Jam nunc circùm ambire manus: promittere nidis
Jam nunc nil mortale ſonans immitibus eſcam,
Ambroſiæ micas, & ſpicam virginis Aſtri,
Libum, farra, molamque, & quicquid libat ad aras
Antiſtes

(a) *Eſt enim e Phœbi familia.*

Antiſtes ſacra ſeu calicis, ſeu lancis opimæ.
Quæ ferar! imperium diviſum cum Jove Juno,
Alite cum Jovis ales habet Junonia, Cornix.
Eximiæ dotes animo: ſed dotibus, aiunt,
Eximiis impar ſpecies. in corpore pulchro
Quæ venit, exornata ſinum, bullataque virtus
Gratior. in mediis, fateor, ſua forma coruſcat
Pennarum tenebris: at verſicoloria, Numen
Fœmineum, præfert puris inſignia Juno.
Multa volutanti tandem hæc ſententia ſurgit.
Evolat: & tacitæ noctis cælique ſopori
Munere læta, Lavernam Atlanteumque nepotem
Suſpiciens, (a) Neque lanx, inquit, neque licia deſunt.
Veſtris hæc ego ſub ſignis. Nec plura. Volucrum,
Cuique notis macularum ut erat cultiſſima pluma,
Tecta petit, paſſuque umbroſa cubilia lento
Luſtrat, & exuvias habiles, ut quæque caducæ
Corpore (defluvium pennis indixerat æſtas)
Abſtiterant, legit, & lectas ſub tecta reportat.
In lucem latet, & furtum componit. eaſdem
Altera nox, repetit nox altera, & altera curas.
Junoni menſis ſacer, & cum menſe redibat
Expectata dies: Phrygiæque ſub ilicis umbra,
Adverſos legere ut poſſent e ceſpite vultus,

Cominus

(a) *De licio & lance furum apud Alex. ab Alex.*

Cominus aſſedere Deæ. Per rura volatu
Juſſus adeſt placido, cælumque in vellera cogens
Octipedem mulcet Zephyrus, & temperat auras.
Undique convenere, frequentique æthera cœtu
Cinxere aligeræ gentes, quæque hoſpita ſepta
Villarum, aſſuetæ imperio, quæque invia dumis
Rura colunt, & quæ rupes, ſuſpenſaque ſaxis
Clivorum juga, quæque lacus, & litora ſervant,
Et cultu & linguis variæ. venere Palumbes
Acciti, Perdix, & Anas, & Milvus, & Anſer:
Pavus adeſt, at quem necdum ſtellaverat Argus;
Excubitor criſtatus adeſt, qui cantibus Eon
Evocat, & criſtatus Epops, & vertice Niſus
Purpureo, & galeæ cono præſignis Alauda,
Mole puſilla, vigens animis. e Strymonis alveo
Naupliadæ volucres, e Chaone miſſa Columba,
Pſittacus Auroræ ſylvis, & littore rubro,
E Pandionio quoque Daulias utraque nido,
Utraque Daulias, at melior ſoror altera, quæque
Muta puella fuit, nunc in ſuſpiria vocem
Librat, & indignam queritur lacrymoſa rapinam.
Tu quoque, quem patrem perhibent, æterna volucris,
Hæredemque tui, intereras, niſi condita Famam
Utopiæ in gremio latuiſſet & Irida ſedes.
Corvus abeſt, & Vultur abeſt. hunc rupe Prometheus
Caucaſea, turpeſque epulæ tenuere: ſed illum

Si quibus Avium in faſtis circa tempora verum geſtarum aliter fortè ſit: annales non uni ſunt; & nihil minùs conſtat, quàm memoria Hiſtoriæ volatilis.

Ira gravis, verſæque recens injuria formæ.
Inter & eſſe decebat avem Menëida: ſed quam
Non auſam ſolis radio ſe credere Veſper
Abdidit. At fidens, & mentis conſcia multæ,
Præceptamque animo jam tum meditata Minervam
Noctua, nec verita illa diem, ſub luminis auras
Extulit os, os Palladium. plauſiſtis Athenæ.
Ecce autem cæli e diverſo ſola, ſed inſtar
Agminis ipſa, habitu plumoſo inſignis, (ad unam
Converſi cunctarum oculi. ſtupuere volantem
Numina, nec ſeſe ipſa minùs ſuſpexit euntem,
Tantùm non ignota ſibi) ſpectabilis Ales
Conventus venit in medios. illi aureus ora,
Et frontem prætexit honos, in vertice fulvo
Surgit apex, ternæque jubæ, Tritonia quales
Oſtentat, cùm per Tanaim bellatur Amazon,
Virgineas præitura duces. per turgida colla,
Pectoraque, crurumque oras, & punica terga
Multa jacit picturatos teſſella nitores.
Nec minor a tergo faſtus. per ſyrma ſuperbum
Plurima luxurie varia Thaumantias errat.
Siſtere circùm omnes ſubitò, propiùſque tueri
Quæque ardet volucrem ignotam. Proh vana volucris
Detegeris. ſpoliis ſe quæque tuetur in illis.
Continuò ſævitum animis, ingenſque tumultus
Exoritur; gliſcunt odiis ultricibus iræ.

Unguibus

Unguibus infeſtis certatim, & vindice roſtro
Se repetunt: prædam inviſam, ut data cuique facultas,
Diripiunt, velluntque, ruuntque. O ſoſpita Juno!
Furtivis exuta coloribus, inque volucris
Eruta, tu cornicula eris, riſumque movebis.
Nec tantùm riſum movet; & ſua pœna luenda eſt.
Exulat. hæc Divæ triplici ſententia ſedit.
Exilii, Britonum ad talos, * Cornubia ſedes.

* *Cornicularum ferax.*

Statua Victoriæ.

Altera ſed quam te, Virgo, quo carmine dicam?
Palladione ſatam te ſanguine? Palladis inſtar
Quantum eſt in Nice, Nices in Pallade quantum!
Oris pulchra quidem, Nice, ſed torva voluptas
Eſſe tui ſolet. impreſſi cum pulvere ſoles,
Relliquiæ irarum, campique recentis imago,
Et ferri vultus memores. quàm diſſidet ori
Hæc illi ſpecies! rubet hæc Victoria nullo
Sanguine: nec ſolitum præfert Victoria Martem.
Namque ubi debellata cohors, ubi curva ſecuris,
Spicula, captivæque rotæ, regumque retorta
Lumina? ubi faſces, juga, mittendæque ſub umbras
Inferiæ, vinctæque manus? nec ſubruta portis
Clauſtra, nec aggeribus pinnas, nec roſtra carinis
Rapta, nec indutas querçus hoſtilibus armis,
Spiranteſque notas, inimicave nomina cerno.
Scilicet eſt, poſita cùm dimicet ægide Pallas,
Gorgoneæque albente manus armentur oliva.

Et

Et præfert nobis alios Victoria vultus,
Bellator cùm pugnat amor. veſtire cruentam
Gaudeat excidiis pompam Victoria vindex,
Se minor, ut victo major. quæ blanda volentem
Gaudentemque triumphari ſub vincula miſit,
Præ ſe blanda ferat, redimitaque amoribus ora,
Et victo, ſeque illa ſimul Victoria major.
Victus at inde minor negat eſſe: triumphat uterque.
Famam, Gloria, præteritam, faſtoſque revolve,
Diva, tuos. te nec teneat limeſve Britannus,
Palmeti pars ampla tui, ſeu limes Iberus,
Nec decorum quo porrigitur tibi Gallia campo.
Metire & gentes & tempora. reſpice currus
Pampineos, Indoque actas de litore tigres:
Æmathium memora juvenem, Tigrimque fluentem
Sub juga Pellæi faſtus: per ſecula mentem
Itala fer memorem circùm, quo Conſule vidit
Getulos Cimbroſque Tonans e rupe triumphos,
Quo duce Carthago ſupplex, quo Cæſare Teuto
Hinc Latias ſubiit, illinc Pharſalia portas.
Fare age, num majora unquam ſpectacula cælo
Terra dedit, quàm cùm * verno ſub ſidere, nexus
Auſpicio gemini cælo ſua munera, nobiſque
Os oſtendebas illud, quo priſtina viſo
Claruit Aſtrææ facies, quo diſſita mundo
Anglia, nec mundo mage diſſita, quàm ſibi, tandem

* Maij 29.

Ad ſeſe rediit, rediit probitaſque, ſaluſque,
Et tota pacis comitata propagine Virgo.
Feſtivos audire ſonos, lævumque tonitru
Tarpeiæ noſtræ videor, vocaliaque æra
Templorum, & cantus, conſpirantumque tubarum
Aſſenſus, &, quæ magis inſonuere, virorum
Fœmineique chori & teneræ ingeminata catervæ
Gaudia. Per nubes ierat tum fortè Notorum
Inſidens alis Fama, & conterrita fertur
Nec centeni oris linguas audiſſe, nec æris
Signa ſui. deſcende polo Dea: claſſica miſce
Et tua. Cernere opes videor, Phrygioſque nitores,
Indutaſque Tyro plateas: Incedere cerno,
Oebaliæ quales nunquam vidiſtis Amyclæ,
Mandentes fremitu læto ſpumantia fræna
Cornipedes: Cerno, lucem quæ luce laceſſunt,
Auratas acies: Te, Carole, Carole, cerno
Poſt tantò, qualis rerum ſub fumida buſta
Imperium lucis repetens Hyperionius Sol
In currum emicuit, cælique reſumpſit habenas.
Anglia, ſideris Arctoi jubar, Anglia mundo,
Ut mundo potior, diviſa, liquentibus ulnis
Ubera quam Nereis inter fovet, Inſula regum
Mater, alumna coronarum, & fidiſſima cuſtos,
Mota loco fœdè nuper quò gloria ceſſit!
Servibas, o ſervibas, ut vertice curto

Liberior

Liberior Bruto viſa es. (a) vertigo Quiritem
Non facit. en priſco rediit Feronia vultu,
Vindictâque tuam verâ te fecit; & ipſe,
Sanguine deterſo, & miſſo certamine, liber
Feſtuca ſtratam calcat gladiator arenam.
Anglia Bellonæ furiis exercita, quam non
Viſceribus laceris nuper Numantiam, & Ilium,
Et quas non Cannas, non Thebas una gerebas?
Ecce tuos bellator adeſt qui perculit hoſtes;
Perculit: & nullus ſequitur de vulnere ſanguis.
Carole, ſublimis ſolium conſcende: tonanti
Inſeruit qualem dextræ Colophonia Muſa,
Partem ſume Catenæ unam. pars altera longo
In ſeriem tractu pendens, & deflua partes
Deſinit in plures. Age ſis, Calydonia, ſi quos,
Si quos, Anglia bellipotens, Hibernia, ſi quos
Corde animos alitis priſca feritate rebelles,
Si qua Cytæinæ ſtirpis mala fibra medullis
Hæſit, ſi qua revixerunt, auraſque tulere
Germina, ferte pedem, nodiſque innectite ſummis,
Parti quamque ſuæ, palmas. accingite pulchro
Unà operi certatim omnes, accerſite nervos

Invidiæ

(a) *Ut tondebantur, qui vocabantur ad pileum libertatis: ſic iidem circumagebantur, poteſtate videlicet facta eundi, quò vellent.*

Invidiæ veteris, ſoliique e ſedibus hoſtem
Detrahite inviſum. Certamen inutile. niſu
Quàm facili cunctos ad ſe trahit ille trahentes!
Nexu libertatis amor trahit. Anglia tota,
Tota Caledoniæ virtus, Hibernia tota
Victricem ſequitur dextram. captiva ſequuntur
Vota, minæ veteres poſuere, ſequuntur amores,
Seroque eſt in amore dolor. non dimicat ira
Carolus. omnia vincit amor. ceſſiſtis amori.
Anglia ſorte tua, teque utere: victa triumpha,
Et victoris in amplexu, gremioque bonorum,
Quæ ſuperi indulſere, ſede. Genialis an optem
Gaudia pacis? habes. an opes, queis utraque terram
Tethys inundet? habes. an laudem, & opima decoræ
Præmia frontis? habes. habeas hæc dona, diuque
Ut potiare, (quis eſt, qui lividus abnuat?) opto.
Ut potiare, diuque habeas, extrema catena
Supremæ, nodiſque ſequacibus apta voluntas
Accedat. Sunt & mundo ſua vincula. cauſis
Cum paribus coëunt effecta; potentior orbem
Colligit inferiorem æther: hunc proximus ordo
Subſequitur, mediumque imus. quà torquet habenam
Phœbus, Eleuſinis ſequitur cum meſſibus æſtas,
Nec ſolvit nexum autumnus. quà roſcida noctis
Arbitra frænatas agitat per ſidera bigas,
Ponè citi ſubeunt menſes, cum menſibus undæ,

Cæruleuſque

Cæruleuſque tridens refluis cum fluctibus audit
Imperium lori. Poſitas has legibus æquis
O ſerva, Natura, vices. diſcordia nodum
Ruperit? indigeſta redit ſine corpore moles.
At nodum nos hunc dirupimus; Anglia fœdus
Diſcidit. &, rerum facies quæ deinde ſecuta eſt,
Vidimus. At furere hunc pœnis edocta furorem
Deſine. ſat furiis licuit. miteſce: nec ultrà
Cognatis in viſceribus tot crimina ſudent.
Quod ſi pectus habet, bellatrix Inſula, ferri
Tantus amor, nec ſanguineum præcordia Numen
Excutiunt, armis genus intractabile: ferro
Occidui crimen commune refellere mundi,
Euxinumque ſequi, Auroramque repoſcere furta,
Biſtoniiſque ſuum terris immittere Martem
Quis vetet? Adveniet, luſtris volventibus, ætas,
(a) (Sic fatis placitum accipio) Mavortia Bruti
Cùm Thracen armis ſubiget domus, Ionioque
Anglia palantes agitabit in æthere Lunas.
Affore præſentit Vates, cùm finibus alter
Hunniades noſtris ſurgat, cùm Caſtrius alter,
Atque Epirotæ ſpirent in Britone Manes,
Argolicæque ſuper volitent Capitolia Romæ.
Præcipe fata, tuaſque, Brito, præſumere laudes

Ne

(a) *Simile quid in vaticinio ſervato in archiviis Neapolitanis.*

Ne pigeat. portus Afri patuere, foreſque
Venturis * Abyle fatis Mauruſia pandit.
(a) Sterne viam fatis primam, Jacobe. ſequentur
Fata, etiam ipſa duces. Jam nunc tua ſigna triumphis
Induere, exuviis jam nunc fulcire triumphos
Biſtoniis geſtit Victoria. Gallia quondam
Militiæ licèt impubis te pulvere primo
Sordentem agnovitque ſuum, magnoque nepotem
Senſit avo dignum. Pugilem ſed arena popoſcit
Altera. te frater caruit: traductaque virtus
In Belgas ſocium docuit rugire leonem
Rugitu noſtro. Dominas tibi claſſis Iberæ
Heſperius Pater, Oceanique potentis habenas
Obtulit, & cogi merito. Atlantea tridentem
Submiſit pedibus generum te divite fluctu
Mox emptura Thetis. Sed opis fuit indiga tantæ
Patria. ſubduci patriæ non debuit uni
Terrarum communis amor. Nec defuit orbis
Hìc votis Deus. in mundi communia natum
Gaudia te mundo indulſit. (b) nam fræna Britanni
Æquoris, hoc eſt, quà flatus in carbaſa venti
Exercent, dextra moderaris, & omnibus audit
Oceani Deſiderium Jacobus in undis.

* *Abyla, ſeu Abyle, & Calpe montes utrimq; oppoſiti: quorum Abyla coëcet montes Africæ in ora Tingitana, Calpe Europæ in Hiſpania.*

Et

(a) *Jacobus Dux Eboracenſis renunciatus Gubernator oræ Tingitanæ.* (b) *Idem Præfectus maris.*

Et jam vela darem in laudes ſimul, inclyte Princeps,
Ipſe tuas, pelagi timidus niſi litus amarem,
Quem premerent æſtus medii, laudumque ſequentes
Uſquè ſecutura ſerie, Jacobe, tuarum
Obruerent undæ. in portum modò tutius Afrum,
Unde recens funem ſolvi, me reddere. Portu
Eſt Afro tamen Afra fides. Britonidis O te,
Rudderforde, animæ nimium! quis fœdere tanto
Virtutem Invidiamque Deus? ſine ſedibus Umbræ,
Ignotoque ſub axe volant; juſtiſque piorum
Productus nullis ad Manes funere venit
Cum toto. Sed creſcit ager ſub falce, reſumit
Ex ipſis animum detonſa bipennibus ilex.
Jacobus deerat. portum fortuna ſubibit
Regia. Perge Jacobe. polum conterminus Afrum
Vertice torquet Atlas, humeris Britanna recumbunt
Fata tuis. Vexilla ſimul tua viderit Atlas
In nubes ſuſpenſa, ſuoque fluentia vento,
Piniferi acclinet juga verticis, Indigetemque
Fulturus jam nunc humeros demittere diſcat.
Intereà Fratris nomen vicinus Iarbas
Sentiat in virtute tua. & ſub nomine tanto
Fati prima rudimenta. His Victoria ſignis
Advolet, hæc reſonet circum tentoria Pæan.
O patria! O virtute tua, Britannia, ſemper
Infelix! ſua quid toties in viſcera ſævit

Inſanus

Insanus Corybas? O projice tela cruorem
Cognatum bibitura. ululat tuus, Anglia, Pæan,
Et nullos habitura Deos Victoria luget.
Statua Musæ. Pegasis illa? soror Parnassis? an altera Nice?
Et lauros video, socios victoria crines
Integit. an comitem legit sibi Gloria Musam?
Musa tibi, Nice, comes? O ingloria Nice:
Gloria, quàm nihil esse tui te, si tibi desit
Musa, putem! Musæ debes Theti. quam vada fatis
Intinctam non eripiunt Cocytia prolem,
Eripiunt fatis Heliconia. Vivere vitam,
Quam rapient, dant fata. jubent revirescere Musæ
Plus vitæ cinerum e cumulis, quàm fata dederunt,
Quàm rapient eadem. Meritò tibi, Musa, tibique,
Gloria, communes olim, & communibus aris,
Rerum apprima sciens Mystes adolevit honores.
Musa sapis. Vitæ hoc in pegmate quàm bene juris
Non oblita, graduſque tui! te sceptra fovebunt
Regia, Parnassumque tuum. tu sceptra fovebis
Regia, Caroleumque feres super æthera nomen,
Phœbo dignum illud, clivoque biuertice toto.
utraque Academia Oxon. & Cantab. Pandite, Musæ, Helicona; novoque exuberet amni
Per ripas, Isis, illa tuæ sacra lympha Meduſæ,
Castaliusque tuus, Cama. fortunatus uterque;
Hoc tu fortunatus, Isis, mage nomine, quòd, cùm
* *Thame, in quem influit Isis.* * Fraterno socium per iter confunderis alveo,

Regalesque

Regaleſque cito lapſu præterfluis ædes,
Cæſar, ave, matutino tibi dicere fas ſit,
Et veſpertino, Cæſar, vale. Nec ſatis eſto,
* Nobile par, patrio Carolum concludere fluctu. *Iſis & Cama.
Cærulei Patris ingreſſi ſpumantia regna,
Curriculum nacti ſpatioſius, æquore laudes
Volvite liberiore: remotique incola ponti
Veſtra peregrinus canat ad modulamina Triton.
Occurret Vogeſa vobis e rupe Moſella,
Alpino de fonte Padus, cui carbaſa glauca
Intextus puer incendit, vagus Iſter, & Albis,
Increpitanſque Ararim Rhodanus celer, & Tagus hoſpes,
Tempora cui vinxit myrto Tarteſſius Hymen,
Cornuque aurato (feriet? jam mitior ibit)
Dives Iberus. ut audierint animabile murmur,
Plaudent, & veſtro cupient de fonte renaſci.
Muſa, peregit opus, ſi me dignabere tanto
Nomine, ſi merui, vates tuus. Ille ego monti
Adrepſi quondam parvus, laurumque momordi
Dente rudi, fateor, cupido tamen. Ungula rorem
Ut tenuem quondam ſparſit mihi, ſic placitum Diis,
Viſa tamen ſparſiſſe. latex nunc aruit: & vix
Exucco ſupereſt guttans e pumice carmen.
Quale tamen cumque eſt, & qualiſcumque tenaci
Exudavit ab (a) ungue labor, ſub regia munus

(a) *Pro ungula. Sic apud authorem non contemnendum.*

Limina defer. At illa comæ frondentis abeſto
Laurea pompa, cothurnatæque ſuperbia ſuræ.
In tenui ſudamus. amant excelſa cothurni,
Frontibus & veniunt doctis Heliconides umbræ.
Perge mihi, qualis, ſubducta meſſe, puella,
Et cui ſors obſcura domus, & curta domi res,
Relliquias frugum inſequitur, contentaque parco
Mergite fortuitos infert ſub tecta labores.
Talis es, auguſtæ talis mihi comeris aulæ:
Ut ſumptu, ſic ſorde vacans. E limine primo
Excubias ubi tranſieris, obſeptaque ferro
Atria, fortè tibi, nullam quia præferet urbem
Forma rudis, dentes inter rodentis ephebi
Attentanda via eſt. falſæ ſua ludicra pubi
Mitte. ſile: perges. aditus ſecretior uſus
Quà graduum cæcos aperit, tacitique receſſus
A tergo fallunt aulam, ſubducta pudicum
Tende pedem. ſtrepit immodico pars altera luxu,
Præſtringitque acies teneras. occurreret agmen
Inde virûm radiantum auro, coccoque madentum,
Arte laboratum varia genus: inde catervæ
Virgineæ & cœtus Cyprii nitidiſſimus ordo,
Gemmea gens, Erythrâ totâ, totâque feriret
Ora Papho. Tu cùm limen penetrale ſub horam
Lapſuræ lucis, fandi quæ mollior hora,
Contigeris, curis ubi ſuaſerit otia Veſper,

Affatum

Affatum pete. ſed modicâ manus extera, ſi quæ
Fortè fores tenuis monet index limen amantes,
Impellenda manu eſt. converſo cardine valvæ
Ut patuere, ſacri mox & data copia vultus,
Occupet ingreſſum prior, audentemque pudorem
Excuſet rubor. Ille manum porrexerit? aude.
Pars tibi pacis erit. plantis affuſa verendis
Et pacem tamen, & veniam pete; &, omine dextræ
(Ut comis, placidoque affabilis ore renidet)
Accepto, Donum, dices, quod vertice miſit
E bifido meus, addictus tibi, Carole, vates,
Dent proprium Superi. Medii tum pectoris effer
Ex adyto, teneraque ſub officioſa reducta
Ora manu, dextræ Votum ſubmiſſa fideli
Caſtalium, Caroloque tuum committe clientem.
Munere ſic defuncta tuo, ſimul ille, reflexo
Ad lumen vultu, titulum frontemque libelli
Intentus ſecum ſublegerit, ocyùs illi
Multa rogaturo te ſurripe, perque ſilentes,
Quà ventum, demiſſa gradus veſtigia furtim
Ad portam refer. Ad portam ſtat lauriger Ales,
Et ſolitum expectat ſonipes onus. exue villam,
Teque reſume: reviſe Deas Dea. Pegaſe, Nympham
Heroemque novum per ſolis utroſque Penates
Circumfer fremitu læto. quid ſiſtimus? aſtro
Immortale tuo decus infer, & eripe terris.

Musa, vale. interea, propior si viscera quando
Intrabit Deus, ipse comas hederave, rosave,
Sive apio evinctus modici tibi thuris acerram
Interdum supplex adolebo: & thurea laurus
Inter grana levi crepitu si parcius omen
Ediderit, sat erit. tenui cùm nectare Vestam
Seu sale votivo persperso, fortè sub auras
Terve quaterve relucebunt, & imaginis ictu
Festivo tecti ferient laquearia flammæ.

ORDO sextus.

Nec tamen exolvi munus. supremus eunti
Vertitur ad metas labor. O quàm læta laborum
Objicitur menti species & meta meorum!
Statuæ tres: Reginæ Matris, Catharinæ, & Caroli. *Pyramis hìc contractior exciditur in formam triangulam; & recipit solùm tres Statuas: reliquis tamen paulò extantiores.*
Vitæ Mater origo: novæ fiducia Conjux;
Per Matrem vixit Princeps, in Conjuge vivet.
Sidere fatorum trahitur consensus ab uno.
Carole, te prensant unum mea vota: Voluptas
Jucundo, Utilitas Opulento, & Gloria Pulchro.
Quid supereſt? si quid supereſt, dat Mater, & Uxor.

Statua Reginæ Matris.

Mater ades. votis ades. Heroina Britannis
Redditur, Henrici proles, cui patria nuper
Exilium fuerat. Terris sponsalibus ut te
Luximus absentem, lustris est addita messis
Quarta tribus. Cupidis amplexibus obvia primùm
Albion ut te suscepit, sex addita nona est.
* *Grassante pestilentia.* Et memini, quamvis densa inter * funera toti
Consedissemus luctu, quos protinus almi

Sideris

Sideris exortu induerit Britannia vultus.
Illa quidem, digna deciſam ex arbore, tedam,
Neſcia quò Superi ferrent, ambibat Iberam.
Extincta eſt. Aliam auſpiciis propioribus Hymen
Accendit novus. extemplò gens utraque flammam
Concepit: *gentemque, & diſſociabile litus
Junxit Amor. nec enim thalami connubia Princeps
Solus init. nubunt ipſæ cum Principe gentes.
Octona dives Regina propagine. Cælo
*Primitiæ debebantur. ſed fronduit, illo
Avulſo, (ramus felicior) aureus alter.
Quo minùs ereptum nobis doluiſſe decebat
*Natarum pignus geminum. Sed victima fato
Altera reſtabat duplex: (dolor!) * unus, & una.
Deſine inutilium lacrymarum, deſine, Mater.
Quo gaudent numeri, numerus (viden'?) eſt ſuper. Ævi
Heu brevis & Genitricem ipſam! vixiſſe tot annos
Pars quota vita fuit? Nunc incipe vivere, Mater
In Nato: magna in genitore, in conjuge magna,
In nato magna, & felix. fortuna receſſus
Conſimiles habuit, ſimiles fortuna regreſſus.
Digna malorum odiis fueras: ſupereſſe malorum
Digna viciſſim odiis. O Filia ſanguinis, Uxor
Sanguinis! & pariter poterat ſitis, o bona Mater,
Eſſe tui? poterat. caſſæ (Deus obſtitit) iræ.
Et poteris meminiſſe, tuum cùm ferreus imber

*Edicto publico pax ſecuta.

*Carolus primogenitus moritur.

*Eliz. & Annam.

*Henricus & Maria.

Impeteret caput, e cælo quàm provida vulnus
Avertit manus? in ſacrum caput alite fulmen
Turbine venit. in authorem manus illa retorſit.
Ut dubio incedunt Superi pede, dextera certa eſt.
Tireſias e Diis nemo eſt, ſeu lumine luſco.
Quæ vitam Regi dederat, longæva perennet,
Et vitam Regis vivat. Lætare. procellæ
Diffugere. Maria, redis. Britannia gaudet
Lætitias, Regina, tuas, te ſoſpite, ſoſpes.

Statuæ Catharinæ, & Caroli altera manu tenentis Reginam, altera globum terreſtrem.

Lætitiæ remeant veteres. En proxima quanto
Accreſcit cumulo ſeges. O te conjuge tanta,
Carole, (pollicitâ frueris) te conjuge tanto
Felicem Catharina! ſacram manus altera Nympham,
Terræ orbem ingentem tenet altera. nobile pondus
Utraque. at ingenti Nymphe præponderat orbi.
Jactat opes tellus, & opes circumſona jactant
Æquora; ſed Nympham totus defluxit in unam
Totus in unam æther. Ingens de fluctibus, & te
Nobis, Tethy, querela fuit. tantamne licebat
Injeciſſe moram, & votis communibus undas
Oppoſuiſſe tuas? veniam damus. hoſpite, cujus
Exceptæ pretium noras, invita carebas.
Æſtuat omnis amans: & Tethys amabat in æſtu.
Litoreas circùm in ſpeculis inſederat arces
Anglia ſpemque metumque inter ſuſpenſa, morantes
Velorum incuſans alas. committere ventis

Vota

Vota neceſſe fuit. ſed dum ſibi quiſque decori
Muneris ambibat laudem, inconſulta ruebant
Frontibus obnixi adverſis in prælia fratres,
Et nobis oberant. Tandem venit; & mora fœnus
Lætitiæ fuit. Ad ripas accincta ſedebat
Roma Deûm Matrem opperiens. in litore ponit
Illa pedem, tradenda viro, cui plurima virtus
Deferret primas. Tractus emenſa profundi
Tu quoque mitis ades. Ripæ ſuccede: Viroque
Committenda. cui? Carolo debere; nec ultrà
Quæſieris. Sed te, Charitum placidiſſima, quam te
Appellem? Mater nolis audire Deorum,
Aut genus. at gremio certè parit enthea ſi quos
Terra Deos, Reges ſunto. Caſtiſſima Regum
Filia, ſolve ſinum, & Regum lætiſſima Mater
Eſſe velis. VIVAT REX. annuis? aſpice, rerum
Semina ut in varias abeunt æterna figuras,
Ut bellum cum morte gerit, fatumque laceſſit
Se revocans, & ſe fœtu Natura propagans
Uſquè novo. Et Carolum deberi legibus aiunt
Fata ſuis. Carolo quos Parca reciderit annos,
Inſtaurare tuum eſt: manſuræ dulcia vitæ
Pignora tu ſubjcis, reficiſque in prole parentem.
Alme fave Deus: aſpirent felicia voto
Aſtra meo. Concepti animo primordia mundi
Molitor rerum æternus cùm fingeret, undis

Spiritus

Spiritus incubuiſſe, animamque afflaſſe feracem
Dicitur. O ſi quod lymphas ſpirabile numen
Incitat, ille tuas & Spiritus incubet undas. (a)
Naſcere, parve Puer, ſeu naſcere, parva Puella:
(b) Menſa digneturque Deus, ſeu Diva cubili.
(c) Nec Deus hunc menſa dignabere? Diva nec * illam
Dignatura cubili? Oculis at deſilit humor
Quis rudis ille meis? ſi terſero, rurſus eoſdem
In latices abeunt: nec mens malè provida novit,
Nube madens improviſa quid cogitet Auſter.
Spes o immatura! venis: & deſeris. at non
Incomitata fugis. (d) Phœbum ſcitamur, adimus
Cortinam. Phœbus vocem, & cortina remittit:
OſtenDent terrIs te tantVM fata, neC VLtra
Eſſe sInent, RegIna. Minas cum forfice ponat
Parca ſuas. Fato vivit Regina ſuperſtes.
Tergo genas. Medicus Vatem ſe luſit Apollo;
Depellentibus & Divis percuſſimus hœdum.
Ad te nunc redeo, Princeps in prole futura

Bis

* *Ille contra Gramatices regulam, refertur ad poſterius apud Ovid. Hic ad prius.*

(a) *Hæc ſcripta, cùm ad aquas Tunbrigienſes, & pòſt ad thermas Bathonienſes pergeret.*

(b) *Variè interpretes ad illud Virg. Eclog. 4. ſed Cerda opportuniùs in rem præſentem.*

(c) *Occaſione morbi graviſſimi, qui Reginam invaſit. an.* 1663.

(d) *Conſuluntur medici, & valetudinem deſperatam aiunt.*

Bis patriæ pater. hac vivent in prole parentes:
Vivet in expreſſis ventura parentibus ætas.
Venturis capimur, capimur præſentibus. Hæc nos
Afficiunt magis. Illa tuis te tempora ſiſtant
Præſentem, quæ tarda meant. Velocia currunt
Tempora, præcipitique agitant in tramite currum
Ardentes Horæ. quorum tamen agmine tanto
Implicuere rotas, radiiſque ſub omnibus hærent
Terrarum tot Vota, tuæ tot gentis Amores,
Tarda, obicem faſſura, meant. Optare ſenectam
Vix lubet. optamus tamen; incuſamus adeptam.
Eſt iter ad Cymbam nimiùm declive ſenectus.
Eſſe juventuti fertur quæ præſidet Hebe.
Fertur; & eſt. O Elyſiis tantiſper ab hortis
Cum lauro viridi, cum purpureo Amarantho
Huc ades: & digni te Principis incola fies.
Quem tueor? Gentes perhibent ſub vertice mundi
Extremo poſitas, noctem inter fœdere pacto
Et lucem, tenebris anni tranſmittere partem
Semeſtrem. (a) Lucis vultu redeunte, ſepulto
Inſinuant orbi quæ gaudia? Plùs tua, Princeps,
Plùs quàm ſemeſtrem pepulit præſentia noctem.

Eſt tamen, eſt quæ me ſpecies tenet altera. Plantis

(a) *Qui lætitiam ingentem ſubjicere oculis volunt; Solem in tabula depingunt regiones illas reviſentem, adjecta inſcriptione,* Semeſtres tenebras pellit.

Carolo in eo Pyramidis faſtigio ſito ingeritur memoria fugacitatis quæ eſt in rebus humanis.

Inſcenſu facili ſubſternitur ardua moles,
Carole, non invita tuis, ut in æthera tollat.
Aut ſentit tamen, aut cernit, ſublime quod uſquam eſt,
Quæ doleat. Rex, epotos quem fama ferebat
Defeciſſe amnes prandentem, verbere numen
Qui ſævibat in Æolium, qui compede Nereum
Vincibat, Rex ille jugi ſuperaſſe cacumen
Aſcenſu fertur ſolus, variabilis ævi
Ex alto contemplator, valleſque jacentes,
Et fuſum latis ingens in vallibus agmen
Proſpectu luſtraſſe. latent ſub Marte ſuperbo
Æquora, campi ardent, & fluctuat undique bellum.
Cernenti pulcher timor. E tot millibus, inquit,
Quæ modò ſol præſens videt, ut centeſimus unum
Non videat? lacrymæ fatum increpuere ſecutæ.
Tu quoque, ſi libet, hoc, Princeps, e culmine gentem
Imperiumque tuum circumſpice. numine tellus
Sub ſocio jacet, & domino ſub pollice curat
Diviſum colus imperium. ſuper e grege tanto
Poſt aliquot meſſes quotus eſt? hinc rura coloni,
Hinc alas cuneoſque duces, hinc carbaſa nautæ,
Hinc proceres aulam oſtentant, hinc mœnia cives,
Et fumum, ſtrepitumque, & opes. Decurrimus omnes
In ſtadiis rerum variis. hæc fluxerit ætas,
Deficimus ſenio fracti, ſecloque ſequenti
Lampada porrigimus, curſumque urgentibus annis,

Hoc

Hoc noſtri quodcunque vides, erit, (an mora tanti?)
Qui fuerat, cinis. ad Manes contendimus. Umbra
Reſtabit titulis ex omnibus. Et tua metam
Occaſumque dies habet. Hinc, ut proxima cælo
Annoſum caput attollit * venerabilis ædes,
Cætera, quæ ſpectas, inter viden'? * hìc tibi ſceptrum
Stemmaque Majeſtas parat, & Libitina ſepulchrum.
Accumbit trabeæ peplum: regalia vivunt
Nomina, vixeruntque. tuum ſpecioſa Caryſtos
Funus obit, mihi ſufficiet ſine nomine ceſpes.

Orbem dextra tenet. Fortuna volubilis orbem
Immotum eſſe negat, Fortuna Copernica. quantos
Temporis & Sortis ludo meat orbis in orbes!
Uſqueadeo, quod ſtet, nihil eſt. (a) Age, Muſa: vocantem
Deficies? Vatem, fateor, quem ſæpius audis
Mendicantem, odiſſe tuum eſt. tamen artis, opinor,
Pieriæ jam nunc uſus. Quam regia molem
Suſtentat manus, hinc propero tranſmittere viſu
Fert animus. Non tam volucrem levis aura Philetam,
Ut contendat eò, tollet. tam lyncea vati

* *Weſtmonaſterium.*

* *Simile quid habes in Walleri pulcherrimo poëmate, inſcripto St. James's Park.*

Occaſione capta a globo terreſtri, quem Statua Principis in manu tenet, infertur mentio de mutationibus variis temporum.

(a) *Fieri non poterat, ut conſiſtentes in terra globum inſpicerent. Prætereà novum fuiſſet illum inſcribi notis coſmographicis. (quamquam quid ſi extare dixero quid hujuſmodi in ſtatua quadam pervetuſta Carlomanni?) Neceſſe igitur fuit confugere ad opem Muſæ. Verſanti in Poëſeos ſpatiis imaginariis permitti iſta quandoque poterunt.*

Non acies eſt, ut tangat tam diſſita. ſentis,
Muſa, quid inde velim. propera. te, Diva, manebo.
Intereà qui ſim, Princeps, ſuerimve cupido
Diſcere ſi qua ſubit : (a) Primum, figulina propago,
Argilla duxi e Samia genus. inde Crotonem
Imperii accitu juſſùm migrare paterni,
Edoctum quicquid dixere ſilentia, muti
Nequicquam tenuit ſenis exedra. Pòſt ubi vultus
Humanos mors diripuit, quia frigidus illi
Obſtiterat ſophiæ, torpens ad fortia, ſanguis,
Alitis in faciem migro ; ne quære doceri,
Quam faciem. huic aliæ demum ſubiere figuræ,
His aliæ. Pòſt diverſos ubi ſecula ſoles
Extulerant, ſitientem auri me tradidit undis
Mercatura. vovebam undis caput, auſpiciiſque
Non aliis quàm ventorum longinqua ſequebar
Litora. quà Boreæ mundus conſurgit ad arces,
Quà Notoη ad Libycum premitur, patet æquus ad Euros,
Viſere

(a) *Interim fingit ſe Poëta per varias metempſychoſes terræ partes diverſas olim peragraſſe. & ſic e globo opera Muſæ fabrefacto, & repræſentante res, ut modò ſunt, veteribus non apparentibus, oſtendit rerum mutationes, & ruinas temporũ. Metempſychoſes iſtas meas figmentum patet eſſe : imò intentas ut quid joculare etiã in ratione figmenti. Simile quid accideret, ſi quis poſt ſomnũ mille annorũ nunc demũ expergiſceretur.*

Viſere nimirùm cupidus, qua Sirius annum
Parte coquit, nebulis qua Jupiter algidus urget,
Inſtituo curſum velox; at navita ſicci
Litoris. una tulit ſpes arbor, & abſtulit una.
Æquore nolentem ſicco, patriiſque perire
Vermibus ignoto piſces in gurgite (a) lambunt.
Hìc ubi gentem inter liquidam, tractuſque per ævi
Multiplices varios indutum ex ordine vultus
Marmoreo miſerum tenuit ſub carcere Proteus,
Tandem undis ereptam animam miſerata refecit
Sors melior, reducemque homini devexit in oras,
Te compenſantem ſeclis tot euntibus unam,
Anglia pulchra, tuas. An adeſt Dea? Terrea mundi
In promptu moles. At te, bona Theſpia, thuris
Mica manet, vivoque ardens in ceſpite carbo.
Reſpice quod ſuſtentat onus tua dextera, Cæſar. Allatum globum contemplantur.
Hæc illa eſt, hæc, tam dubio qua luditur actu,
Fortunæ pila: Cæſareis nunc obvia palmis,
Accurſu Dominæ rapido nunc avia pulſans
Sphæriſten alium. Fugit te, Carole, nuper.
Aſſerva reducem. Hoc illud, quod dicere Punctum
Non piget; & multo partimur limite, ferro
Dividimus tamen. Immenſus ſine limite Mentis

Ambitus

(a) *Aiunt Poetarum interpretes lamberc non convenire piſcibus; quia linguam non habent, inquiunt. Virg. hoc non intellexit.*

Ambitus eſt. huc inde tamen compellitur omnis
Linea votorum. Exiles ſuus urget habendi
Formicas amor. has agris per farrea caſtra
Ferventes opere anguſto ridemus. & ipſi
Formicæ ſumus. ingentes molimur arenæ
Heſperiæ cumulos: Libyæ populamur acervos:
Auroræ prædis cupimus diſtendere cellas:
Et ſola terrarum, & maris omnis ſemita fervet.
Grandia ſunt nobis: in ſe non grandia; parvi
Nos ſumus. Hæc eſt illa ſuo ſe pondere librans
In mundi medio moles. properantis Olympi
Illa fugam circa ſe ſpectat: & ipſa moveri
Mobiliore fuga non ſentit. * An hoc Phryges olim,
Hoc Agamemnonii faſtus, hoc acer Achilles
In campo ſteterunt? Ubi ſunt? Ubi fervidus ille
Et vaſtus juvenis, mundos Pellæus anhelans,
Quem Gyaros hic in parvas compegerat unus?
Hos rupit ſcopulos, hanc Alpem luſcus aceto?
Afer ubi? Num ſtraverunt hanc totius undam
Nutantes Aſiæ ſylvæ? Num paſſa Tyranni
Hìc Thetis alta rotas, Seſtoſque occurrit Abydo?
Medus ubi? Et quoties tua, Princeps, Anglia ſeſe
Dat nobis in conſpectum! Rhamnuſidis aulam
Dixeris. Ah quoties poſuit Britannia Trojam!
Circùm ingens obit Oceanus. Quantum inſtar in illa!
O Galatea venuſta, nimis ne crede colori.

* *Notat obiter aliqua loca in globo.*

Decolor

Decolor heu quanto (vereor) mox ſanguine fies!
Aſt age: propoſitum premere, & reflectere tempus.
Quem toties obii quondam, propiore viator
Curriculo placet, obtutuque remetiar orbem?
Mirabar gentes equidem, mirabar & urbes,
Et veterum monumenta virûm. Ne vileat orbis
Hæc tibi depreſſi facies. eſt Mundus in Orbe.
Hìc tibi, quæ mecum, Princeps, mirabere, ſiſtam.
Ganges ille? freto quantus tumet! inde quot undas *China.*
In nomen cogit dominum tranſire minores!
At Cyri furiis minor. Hinc in proxima Chinæ
Litora ferre gradum lubet? hìc quàm pulchra tuentem
Et populorum, & opum, & morum te paſcet imago!
Nec populos, nec opes, nec eoſdem, Pieri, mores
Subjicis. an Samio migrant ſub numine terræ?
Tartarus hæc loca miles habet. ſub Tartara ſidunt
Ætherei, (b) cælo demiſſa colonia, Sinæ.
Tendere forſan in Ægyptum, & fœcunda Canopi
Arva placet, Phariaſque urbes. huc curſus eunti
Lydia fert per regna breviſſimus. Hìc tibi ſiſtet *Manſoleum Lydiæ.*
Eductas cælo inferias, luctuſque ſuperbi
Objiciet monumentum ingens Mauſolia conjux,
Funeris æterni famam. Vah. rupibus ipſis
Nulla, ævo incumbente, fides. Mauſolus ad imos

(a) *Sic aliqui ex illis memorant, quemmadmodùm audire videor, nolentes aliunde originem primam gentis ſuæ repetere.*

Pondere

Pondere ſubſedit manes: damnata laboris
Siſyphii, ſaxo ſudat Regina caduco.
Templum Dianæ Epheſinæ. Siſte pedem. feret hæc Epheſum facili via flexu.
Qualem Epheſum! cæli quam dicitur arce Diana
Poſthabita coluiſſe, pharetratique Aracynthi
Virgineo legiſſe choro per ſecula ſedem.
Hìc opus, hìc ædem aſpicies. mirata vetuſtas
Centum illam linguis cecinit: centeſima tantùm,
Quod cecinit, pars eſt. moles evecta ſub axem,
Et gemino Divæ faciens commercia regno,
Ardua, vaſta, operoſa. tuas, Diana, ſagittas
Scilicet haud timuit Pater. hæc ſi culmina Tellus
Extulerat, nova terrigenam in certamina cælo
Venturum ſuper horruerant Jovis atria Martem.
Et par materies operi. quodcumque triformis
E variis titulorum adytis evolvere Nympha
Quiverat, e ſylvis Dictynna, Tonantis Averni
Ex antris Hecate, e cælo Titania Phœbe,
Splendida Phœbe, opulenta Hecate, Dictynna venuſta,
Hìc tibi cernere erit. Ludor. (a) veſtigia cerno
Temporis. hàc & itum pariter: Lunamque Diana
Senſit. Ferre oculos illàc, greſſumque libebit?
Ægypti urbes, & pyramides. Ægypto tandem ſucceſſimus. obvia Nilus

Oſtia

(a) *Proditur quidem aliqaa parte conflagraſſe incendio. ſed reſtitutum pòſt reſervabatur injuriis temporum.*

Oſtia pandit, & hoſpitio ſeptemplice feſſos
Excipit. agnoſco pictis inſtrata phaſelis
Rura, ſuique nihil debentia nubibus arva.
Muneris eſt hoc, Nile, tui. tu gurgite ſaltem
Curris eodem, eodem, nec aperto vertice, cornu:
Quæque fluunt, manſere. tuis in fluctibus olim
(Jam propè bis centum luſtris acceſſerit ætas
Septima, ſi memini; famam quoque deterit ætas)
In Pharium Auſonio migrans e conſule nautam
Lentavi remum. Pharii juvat ire per ævi
Nomina, Niliacæque oſtenta reviſere terræ.
Dic age, laudatam venis quæ proxima Copton
Oſtendet via? quæ Saim compendia ducent?
Eſt & amor Bubaſtim altam, pulchramque Syenen,
Tentyraque, Arſinoenque, & cum Ptolemaide Pellam,
Et Solis luſtrare tholos. Ceſſiſſe recordor
Auletas fato, Lagos ceſſiſſe: nec ipſos
Reginæ crines a forfice forma redemit.
Uſa tua, Cleopatra, manu te parca totondit.
Præ reliquis gens hæc prudens tamen, obviaque ævo
Mortalem, memini, transfert in marmora vitam:
Pyramides dicunt. juvat & lapidoſa tueri,
Aſſurgentiaque in cælum miracula, moles,
Memphi, tuas. citimo facilem de culmine nomen
Buſto, Nile, tuo referens inſigne Canopus
Deſpectum dabit. At quid ago? quò ſiſtor? in ipſa

Ægypto Ægyptum quæro. monumenta requiro
Priſtina. cuncta ſilent; latratque nec ullus Anubis.
Tempore cuncta ſuperfuſo latuere; patentes
Pyramis inſtravit campos, cum mœnibus urbes,
Templaque procubuere. ſacris ſua numina in hortis
Si naſcantur adhuc, ſatis eſt. Veſtigia retro,
Nile, ſimul refer. ut video, quod naſcitur, unde
Venerat, omne redit, primoſque reflectit in ortus.

Quatuor mundi imperia.

Moles e famæ faſtis effertur ad auras
Grandior, Hebræus famæ quam prodidit augur,
Moles Imperiorum ingens. Ardebat ab auro
Excelſum caput: argento porrecta nitebant
Brachia, pectoreique tori: candebat ahena
Luce ſuum cum ventre femur: tum robore ferri
Indomito ſuræ inferiùs, plantæque rigebant.
Ætatum labor. at figuli de pollice venit
Extremus. Ferri ceſſit rigor, excidit æreo
Cum candore nitor argenteus, aureus ardor.
Nec ſua corporibus ſolis irrepit, & ipſi
Inducit menti rugam vitioſa ſenectus.
Septem inſiſtebant colles, mundique premebant
Colla pedes, donec virtus, & laudis avitæ
Subjiceret ſtimulos amor. hæc veſtigia palmæ
Lambebant, his hærebat victoria plantis:
His mundi prædatrices in collibus altè
Ponebant Aquilæ nidos. ut languit ardor,

Marcuit

Marcuit & famæ, ſenio detrita, cupido,
Romulus ut Roma ceſſit, diſcinctaque tandem
Et ſublapſa retro deſedit in otia virtus,
Continuò figulum plantæ ſenſere : fuitque
Roma. & vos Aquilæ deſcendere culmine juſſæ
Septeno Hercynii ſaltus latuiſtis in umbra.
Et ſaltus hos excutiet (proh Romula ſurge
Antiquam referens virtus in Teutone Romam)
Odryſius latro? Roma jacet. teſtacea verſant
Motibus his hæ ſecla vices. & Roma jacebis
Altera. mox erit, infidæ cùm marmora Lunæ
Et tua diripient, Othomanne; ſilentia portis
Incumbent, Letheque tuas ſua præfluet arces.

Invitatur Princeps ad ea, quæ permanent.

Carole, ſtans tranſit tellus, it mobilis æther,
Nec tranſit. terram ponat manus. aptior illi
Pes erit. & pedibus, niſi mens mihi falſa, vel ipſis
Inſtabilem pigeat ſubſternere. planta fugaci
Nixa, ſolo fallente, ſimul fugit. ætheris orbem
Suſpice; ſpem non ille, fidemve fefellerit orbis.
Cætera, (a) ceu per aquam pinus, ceu penna per auram,
Ceu per nubem actu rapido delata ſagitta,
Diffugiunt. pulſu nervi ſtridentis arundo
Dividit auram, auram pennâ cita dividit ales,
Currit iter ſpumans, & dividit æquora pinus.
Aura coit, coit unda: nec hanc manſura, nec illam

(a) *Similitudines ſumptæ e Sap.* 5. Semita

Semita ſignat. abit ratis, ala, volatile telum.
At vatem incautum! quid ait? quo concitus æſtu?
Vox generoſa: ſed imprudens. Ut regia terram
Deponat manus? ut pedibus ſubſternat? at illa
Nos ſumus. O longùm teneat manus. Ætheris orbem
Suſpice: ſerus adi. ſeros cùm longa ſenectus,
Fata tibi quos annuerint, expleverit annos,
Tunc aſtrorum arces aureas adiiſſe licebit,
Tunc terram poſuiſſe; ſed ut manus altera munus
Excipiat, patriæ ſuppar, & Carolus alter.

Statua Vitæ æternæ.

Intereà quàm larga ſui, quàm pectore prono
Sponte ſinum tibi pandit, opeſque Æonia ſummo
Inſiſtens apici æternas! Æonia, filum
Nulla tuum nevit Lacheſis; nec volvitur ætas
Turbinis arbitrio. mea te, Dea, Muſa ſalutat,
Sed longè. quis enim verſu comprenderit, aures
Quæ nequeant, oculi nequeant, apprendere ſenſu
Mens nequeat? te vera penes te Gloria, veræ
Utilitatis opes, terris incognita noſtris,
Cognita cælitibus, non enarranda Voluptas.
Auribus inſonuit noſtris creberrima vitæ
Fama tuæ. Terræ ex utero, limoque recentes
Egreſſi primam cæli vix hauſimus auram,
Cùm redeundum eodèm nobis, & vaſa repentè
Conclamanda tubæ cecinere. Miſertus ab alto
Sorti ærumnoſæ vitæ melioris ab arce

Extulit

Extulit ætherea ſignum Deus: affore quondam
Pollicitus, cùm depoſiti rea Terra ſepulti
Commiſſum pignus, Morſque adjurata rapinam
Redderet. Exoritura dies, cùm læta reſumet
Exuvias Anima, & nunquam poſitura reponet
Conſortem cælo terram. non ampliùs illam
Offendent tribuli, & ſpinæ: non ampliùs imbri
Perfundent mœſto lacrymæ: non ampliùs atro
Funeſtabit ab igne cinis, nec buſta, nec urnæ.
His adeò in ſpem promiſſis erecta, futuræ
Munera delibans vitæ Natura madentes
Tergebat vultus. Et jam revoluta per orbes
Millenos quater & ſupra fluxere ſub aſtris
Secula, cùm deſideriis haud mollibus icta,
Ægra trahens longo jamdudum gaudia voto,
* Legatum e terris ad te, qui certa referret, * D. Paulum.
Inviſum te ſpeſque ſuas, Æonia, miſit.
Ille globum Lunæ pernix, & ſidera præter
Tranſcenſu rapido vehitur. manus obvia pubis
Aligeræ, empyriique Lares, & tertius æther
Excepit venientem. O divitis atria mundi!
Quàm nihil eſt, punctoque minus, quo terra ſuperbit!
Jamque dies aderat, cùm vertice lapſus ab alto
Sidereæ ſedis terras Orator, & idem
Reppeteret ſe. Conticuit Natura, metuque
Os tenuit ſuſpenſa. Quid, O pulcherrime rerum,

Quid ſperamus? ab ore tuo mea gaudia pendent.
Ille oculis repetens quæ liquerat, Audiit, inquit,
Arcana verba, quæ non licet homini loqui.
Mortalis, quæ mortali non ore licebit
Verba loqui. Preſſæ hæſerunt ad cætera voces.
Sic eſt. elingues ſumus, & facundia torpet
Noſtra. ſilere jubes, Æonia. Pulchra, tibique
Dives es, & nobis, noſtrique nec immemor: at te
Noſque inter nubes obtenditur. aſt erit, umbra
Diſcuſſa, cùm te videam: cùm corporis hujus
E cavea, ex antro tenebroſæ noctis ad illam
Aſpirem lucis patriam. Non totus obibo,
Cùm moriar. reddar terræ pars altera, cælo
Pars melior. tuba cùm clanget ſuprema, reſurgam
Qui cecidi, & totus vivam: nunc ſedibus exul,
Diva, tuis, at ſpe civis, plenuſque futuri.
Reſpice: non longinquus abeſt: te Carolus ambit.
Naſcentem aſtra ſuum ſcripſere: magiſtra probab
Viventem Virtus: morientem Æonia morti
Eximat. At ſerò moriturum vivere noſtra
Intererit. quantùm intererit, ſi pignoris amplam
Uſuram nobis indulſeris! ille, fatemur,
Deberur tibi. & eſt, nobis quod debeat idem.
Sublimem (a) medius viſu metitur Olympum,

Et

(a) *Ejus quippe ſtatua cum duabus Reginis proximè infra Vitam æternam ſitam in ipſo faſtigio.*

Et terras. Humiles, eſto, ſunt, Carole, terræ.
At juſtis æquam ſi votis annuis aurem,
Nos tantiſper ama, dicunt, & ſidera differ.
Exegi, Princeps, opus. At fortuna laborem
Quæ manet? incertum. Sacram quæ poſtera molem
Fata manent? flabunt venti: cùm dente maligno
(a) Falcem ad radices aget invidioſa vetuſtas.
Stabit: & in ſeros Votum miſſura nepotes.
Hæc ego pauca. meo, Lector dulciſſime, Regi
Hæc mea ſuccinuit jam depontana Camœna.
Hìc illam, Princeps, qualis ſit cunque repono:
Emeritamque tuis ſuffigo poſtibus artem.
VIVAT. fatidicus cecinit præſagia Vates.
(b) Si quid habent certi Vatum præſagia, VIVET.

(a) *Falx eſt etiam inſtrumentum bellicum, quo ſuffoſſores utuntur ad muros ſubruendos. Veget.*

(b) *Carmen ex Ovidio ſumptum. & chronologiæ præſagium continet, ſi advertis, ſumptum ab anno, quo Princeps natus* M. DC. VVVVVIIII.

FINIS.

Erat ſolenne veteribus ad Monumentorum dedicationes ludos aliquos inſtituere. quorum exemplo conſtituebam etiam ipſe facere ludos. In his committere propoſueram Vitam & Mortem munere ſaltatorio: & hanc quidem, formâ pueri, ut ſuprà e Pauſania, ad Pyramidem arma depoſituram. Labor fuiſſet aliquis in apparatu inſtruendo, ingeniis utriuſque exprimendis, fingendiſque tripudii motibus diverſis, &c. At non iſtuc me deterrebat. Videbatur dramati ſeu ſcenæ res ea magis, quàm huic loco convenire. Ut ſeparatim id poſteà fiat, non multo negotio perſuaderi mihi fortè poterit.